ABC
THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd: NO -2430-B
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) سومر 29 ڊسمبر 2025 ع 08 رجب المرجب 1447 ھ صفحا 6 - ملھہ 30 روپيہ شمارو (136)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

پاڪستان سميت 21 مسلمان ملڪن اسرائيل طرفان صومالي لينڊ کي تسليم ڪرڻ واري قدم کي رد ڪري ڇڏيو

اردن، مصر، الجزائر، قطر، ڪويت، نائيجيريا ۽ فلسطين سميت ٻين ملڪن جي پرڏيهي وزيرن اسرائيل جي انهي فيصلي تي گهري ڳڻتي جو اظهار ڪيو ويو

سمورن اسلامي ملڪن صومالي لينڊ کي مڃڻ واري اسرائيلي قدم کي رد ڪندي انهي کي عالمي قانون جي ڪليل ڀڃڪڙي قرار ڏنو

ڪنهن ملڪ جي حصي کي ڌار رياست جي طور تي مڃڻ گڏيل قومن جي چارٽر ۽ عالمي اصولن جي سنگين ڀڃڪڙي ۽ اهي قدم اسرائيل جي توسيع پسندانہ ارادن جي عڪاسي آهن

صوماليہ جي ورهاست جي ڪنهن بہ ڪوشش کي عالمي امن جي لاءِ هڪ خطرناڪ آهي، فلسطينين جي جبري بيدخلي ڪنهن بہ صورت ۾ قبول نہ ڪئي ويندي

سمورا مسلمان ملڪ صوماليہ جي علاقائي سالميت جي تحفظ ۽ عالمي قانون جي بالادستي لاءِ متحد آهن: اسلام آباد ۾ مشاورت ڪان پوءِ جاري ٿيل پڌرائي ۾ اظهار

اسلام آباد(م د)پاڪستان سعودي عرب، ايران ۽ ترڪيہ سميت 21 کان وڌيڪ مسلمان ملڪن ۽ اسلامي تعاون تنظيم اسرائيل طرفان صوماليہ جي علائقي صومالي لينڊ کي مڃڻ واري اسرائيلي قدم کي رد ڪندي انهي کي عالمي قانون جي ڪليل ڀڃڪڙي قرار ڏئي ڇڏيو آهي
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

ليبيا جي آرمي چيف کي لاڏاڻي کان پوءِ فيلڊ مارشل جي اعزاز سان نوازيو ويو

طرابلس(م د)ليبيا ۾ سوڳ جي ڏينهن ڪانپوءِ آرمي چيف جنرل محمد علي احمد الحداد ۽ 4 ٻين اعليٰ فوجي آفيسرن کي
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

وزيراعظم شهباز شريف آزاد ڪشمير ۾ ڪينسر جي علاج جي اسپتال جو افتتاح ڪري ڇڏيو

ڏکويل انسانيت جي خدمت کان وڌيڪ ڪو بہ ڪم ناهي، مريضن جي علاج لاءِ 24 ڪلاڪ سهولتن کي يقيني بڻايو وڃي

پهرين آزاد ڪشمير جي مريضن کي سوين ميلن جو سفر ڪري ڏورانهن شهرن ڏانهن وڃڻو پوندو هو جيڪو مشڪل ۽ مهانگو هو

مظفرآباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف آزاد ڪشمير ۾ ڪينسر جي علاج لاءِ اسپتال جو قيام کي سجاڳيءَ ۽ علاج لاءِ ... خدمت کان وڌيڪ ڪو بہ ڪم ناهي
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

مظفر آباد: وزيراعظم شهباز شريف ڪينسر جي علاج واري اسپتال جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ڪابل ۾ نماڪو طالبان انٽيليجنس چيف جو اسسٽنٽ مارجي ويو

سجاڳي ... افغان طالبان انٽيليجنس ايجنسي جي
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

قلات ۾ سيڪيورٽي فورسز جو انٽيليجنس تي ٻڌل آپريشن، فتنہ الهندوستان جا 4 دهشتگرد مارجي ويا

ڪوئيٽا(م د)بلوچستان جي علائقي قلات ۾ سيڪيورٽي فورسز انٽيليجنس تي ٻڌل
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

پ پ چيئرمين لاڙڪاڻي جي شيخ زيد اسپتال ۾ ٻارن جي لاءِ انتهائي نگهداشت يونٽس جو افتتاح ڪيو

ڀارت ۽ افغانستان مان ملڪ اندر دهشتگردي ۾ اضافو ٿئي پيو، سياسي جماعتن کي ڪردار ادا ڪرڻو پوندو: بلاول ڀٽو

جيڪڏهن انتهاپسندي جي سياست ڪئي ويندي ان جي جواب ۾ جيڪا سختي هوندي تہ پوءِ ڪا شڪايت نہ ٿيڻ گهرجي، پي ٽي آءِ انتهاپسندي ڇڏي سياسي ڪردار ادا ڪري

پاڪستان پيپلز پارٽي جو فلسفو ، پٺتي پيل علائقن کي عالمي دنيا جيان سهولتون فراهم ڪرڻ آهي. هن وقت پاڪستان ۾ عوام لاءِ تمام گهڻيون معاشي مشڪلاتون آهن

سنڌ حڪومت اهو ڪم پئي ڪري جنهن جو مقابلو وفاقي حڪومت يا صوبائي حڪومتون هن ميدان ۾ نہ ٿيون ڪري سگهن. اسان عوام جون مشڪلاتون ختم ڪرڻ چاهيون ٿا

عام ماڻهو ڪاٺ پيئڻ ۽ گهر هلائڻ، ٻارن کي تعليم ڏيڻ ۽ علاج جا خرچ قوت کان ٻاهر ٿي رهيا آهن. پيپلز پارٽي جي ڪوشش رهي آهي تہ عوام کي اهي مفت سهولتون فراهم ڪجن

سنڌ اينگرو ڪول مائننگ ڪمپني، ڪراچي ٽئو بيٽول ڪيريج وي سميت ٻيا منصوبا جيڪي پبلڪ پرائيوٽ پارٽنرشپ جا منصوبا آهن لهي بهتر ڪارڪردگي ڏيکاري رهيا آهن

هن وقت ملڪي سلامتي جو سوال آهي، ان جو ڊگهو حل هڪ جماعت جي ڊگهي اننگ نہ پر اصل سياسي استحڪام. آهي ان لاءِ سياسي اڳواڻن کي سوچڻ گهرجي تہ هو ڪهڙا اپاءَ وٺن ٿا

لاڙڪاڻو (رپورٽ: منير سومرو) پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري شيخ زيد اسپتال ۾ سنڌ انسٽيٽيوٽ آف چائلڊ هيلٿ اينڊ نيونٽولاجي تحت ٻارن جي لاءِ انتهائي نگهداشت يونٽس جو افتتاح ڪيو جتي صحت کاتي جي صوبائي وزير ڊاڪٽر عذرا فضل پيچوهو ڪيس بريفنگ ڏني ان موقعي تي سنڌ جو وڏو وزير سيد مراد علي شاهہ پيپلز پارٽي سنڌ جو صدر
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

لاڙڪاڻو: پيپلز پارٽي جو چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري ، وڏي وزير مراد علي شاهہ ۽ نثار کهڙو سان گڏجي ميڊيا سان ڳالهائيندي

اسٽيل مل، ريلوي ۽ قومي ايئر لائن تباهہ آهن، نجڪاري سڀني مسئلن جو حل آهي: ايمل ولي

نجڪاري سڀني مسئلن جو حل آهي، حڪومت کي ڪاروبار نہ پر حڪمراني ڪرڻ گهرجي

اسٽيل ملز، ريلوي ۽ پي آءِ اي تباهہ ٿي چڪي آهي، نجڪاري مان ملڪ کي وڌيڪ ٽيڪس ملندا

عوامي نيشنل پارٽي کي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وئي پر اها ناڪام ٿي وئي

پشاور(م د)عوامي نيشنل پارٽي جي سربراهہ ايمل ولي خان چيو آهي تہ نجڪاري سڀني مسئلن جو حل آهي، حڪومت کي ڪاروبار نہ پر حڪمراني ڪرڻ گهرجي. پشاور ۾ هڪ تقريب کي خطاب ڪندي ايمل ولي
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

ڀارت سان سڀ ڪجهہ برابري جي سطح تي ٿيندو، هٿ ملائڻ چاهيو تہ اسان کي بہ شوق ناهي: محسن نقوي

ملتان سلطانز کي هن سال پي سي بي پاڻ آپريٽ ڪندي، پي ايس ايل ڪانپوءِ ملتان سلطانز جي نيلامي ڪنداسين

پارٽي اندر 19 ٽيمر جي روپئي تي آءِ سي سي سان ڳالهائينداسين، ان معاملي تي آءِ سي سي کي لکي رهيا آهيون

پي ايس ايل جي ٻن نين ٽيمن لاءِ 10 پارٽين ڪواليفاءِ ڪيو آهي، ٻولنگ 8 جنوري تي اسلام آباد ۾ ٿيندي

لاهور(م د)پي سي بي چيئرمين محسن نقوي چيو آهي تہ ڀارت سان جيڪو بہ ٿيندو اهو برابري جي سطح تي ٿيندو هٿ نہ ملائڻ شيڪ ڪرڻ چاهيو تہ اسان کي بہ شوق
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ پاڪستان جي دفاعي صلاحيت ۽ ساک کي مضبوط ڪيو: عالمي رسالي جو اعتراف

پاڪستان اثرائتي سفارتڪاري وسيلي واشنگٽن جو اعتماد ٻيهر بحال ڪري لاڳاپن کي نئون رخ ڏنو

آمريڪا ڏکڻ ايشيا، ناري وچ ايشيا تائين پهچ لاءِ پاڪستان کي اهم پل قرار ڏنو ويو آهي

پاڪستان سفارتي محاذ تي نفسياتي سرسي حاصل ڪئي، ڀارت پوئتي رهجي ويو آهي: رپورٽ

اسلام آباد (م د) عالمي رسالي ڪيرولائنا پوليٽيڪل ريويو ۾ ڇپيو ويو آهي تہ 2025 ع ۾ پاڪستان عالمي سياست ۾ ٻيهر اهم مقام ماڻي ورتو مهيني ۾ پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ پاڪستان جي دفاعي
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

عمران فاروق کي الطاف حسين قتل ڪرايو، ايم ڪيو ايم جو باني ”را“ کان فنڊنگ وٺندو آهي: مصطفيٰ ڪمال

متحده باني نشي ۾ ڌت تي اهڙو حڪم ڏنو، الطاف جي سالگرهہ تي

ايم ڪيو ايم باني هڪ ڊرامي باز ماڻهو آهي، هو لاشن تي اٿيتر سانگ ڪندو آهي ۽ پاڻ کي راجا سمجهي ٿو

هن سڄي نسل کي تباهہ ڪري ڇڏيو، گذريل 40 ورهين ۾ هو ڪيترن ئي ماڻهن جون جانيون ڳڙڪائي چڪو آهي

مهاجر قوم وڏي بدقسمت آهي، اسان کي ڪهڙو ڏوهاري اڳواڻ مليو آهي: پريس ڪانفرنس

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ايم ڪيو ايم اڳواڻ ۽ وفاقي وزير مصطفيٰ ڪمال انڪشاف ڪيو آهي تہ ڊاڪٽر عمران فاروق کي ايم ڪيو ايم باني ئي قتل ڪرايو متحده باني نشي ۾ ڌت ۾ عمران فاروق کي مارڻ جو حڪم ڏنو ڪراچي ۾ پريس ڪانفرنس
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ايم ڪيو ايم اڳواڻ ۽ وفاقي وزير مصطفيٰ ڪمال ۽ ٻيا پريس ڪانفرنس ڪري رهيا آهن

پاڪستان ۽ مصر ڀارت علاقائي امن، استحڪام ۽ ترقي لاءِ گڏيل عزم جو ورجاءُ

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار ۽ مصر جي پرڏيهي وزير بدر احمد

علاقائي ۽ عالمي معاملن خاص ڪري صوماليہ ۽ يمن جي صورتحال تي ڳالهيون ٻولهيون

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار مصر جي پرڏيهي وزير بدر احمد محمد عبدالعاطي سان ٽيليفون تي ڳالهہ ٻولهہ ڪئي آهي ڏينهن پرڏيهي وزارت مان جاري
بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

نئين سال جي موقعي تي پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ وڏي لاٿ جو امڪان

عالمي مارڪيٽ ۾ پيٽرول جي في بيرل قيمت 69 ڊالر 73 سينٽ تي اچي وئي

عالمي منڊي ۾ پيٽرول جي في بيرل قيمت ۾ 5 ڊالر 32 سينٽ جي گهٽتائي ٿي

پيٽرول جي في ليٽر ايڪس ريفائنري قيمت 145 روپيہ 66 پئسا رڪارڊ ڪئي وئي

پاڪستان ۾ پيٽروليم شين جي عالمي قيمتن کي اڌ رکندي قيمتن ۾ وڏي لاٿ جو امڪان

اسلام آباد(م د)عالمي مارڪيٽ ۾ پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ وڏي لاٿ کان پوءِ نئين سال جي موقعي تي پاڪستان ۾
بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: آءِ جي سنڌ غلام نبي ميمڻ پوليس آفيسن سان گڏ ڊجيٽل ڪال سينٽر جو افتتاح ڪري رهيو آهي

شڪارپور مهر ۽ جتوئي تڪرار ۾ ٺاپر نہ آئي، هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ گهوٽ معصوم پاءُ ۽ ڊرائيور قتل

قومي شاهراهہ سي اين جي پمپ اسٽيشن پرسان موٽرسائيڪل سوار هٿيارٻندن ڇاڃين جي ڪار مٿان هٿيارن جا منهن کولي ڇڏيا

فائرنگ ۾ ڊرائيور رمضان مهر ٿلڙي تي مارجي ويو 36 ورهين جو گهوٽ الطاف، 6 ورهين جو پاءُ محمد حسن ۽ ماءُ زال غلام قادر مهر سخت زخمي ٿي پيا

لاش ۽ زخمين کي سول اسپتال آندو ويو جتي ٽينگر بہ فوت ٿي ويو، گهوٽ الطاف مهر کي سکر اسپتال نيو پي ويو تہ رستي ۾ ئي دم ڌڻي حوالي ڪيو

لکي غلام شاهہ /شڪارپور (نمائندن وٽان) شڪارپور مهر ۽ جتوئي قبيلي جي وچ ۾ هلندڙ خوني تڪرار ۾ ٺاپر نہ اچي، رت جي راند هلندڙ موٽرسائيڪلن تي سوار هٿيار بندن جي ڄڃ مٿان فائرنگ ، گهوٽ پنهنجي ٽينڍي پاءُ ۽ ڊرائيور سميت ٻي دردي سان قتل ، گهوٽ جي ماءُ زخمي
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

ڪنهن سان بہ ذاتي دشمني نہ هئي پٽن کي بي گناهہ قتل ڪيو ويو آهي، انصاف ڪيو وڃي: غلام قادر

شڪارپور: اسان جي ڪنهن سان بہ ذاتي دشمني نہ هئي منهنجي پٽن کي بي گناهہ
بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

شڪار پور: هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ قتل ٿيل گهوٽ ۽ سندس پاءُ جا لاش، گهوٽ جي حياتي جي تصوير ۽ وارث ڏانهون ڪندي

خوني تڪرار تان گذريل 18 مهينن ۾ ٻنهي ڌرين جا 52 ڄڻا مارجي چڪا

24 ماڻهو پنوعاقل، سکر ۽ 28 ماڻهو شڪارپور ۾ قتل ٿيا

فيصلو رکيو ويو پر ياسين جنگو مهر جي قتل سبب ڪينسل ٿيو

شڪارپور: مهر - جتوئي خوني تڪرار ۾ سکر ۽ شڪارپور ضلعن ۾ گذريل 18 مهينن ۾ ٻنهي ڌرين جا مجموعي طور
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

مقتول الطاف جي والد غلام قادر کي ٻنهي پٽن جا لاش ڏسي بيهوشي جا دورا

شڪارپور: سول اسپتال شڪارپور جي مرده
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

ايس ايس پي واقعي جو نوٽيس وٺندي پوليس کي جوابدارن کي گرفتار ڪرڻ جي هدايت

شڪارپور: ايس ايس پي شاهزيب چاچڙ
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

واقعي خلاف وارثن جيڪب آباد شڪارپور قومي شاهراهہ تي ڌرڻو هنيو

مظاهرين قاتلن جي گرفتاري جو مطالبو ڪيو تہ پوليس خاطري بعد ڌرڻو ختم ڪرايو

شڪارپور: افسوسناڪ واقعي تي وارثن طرفان جيڪب آباد ، شڪارپور جي قومي شاهراهہ تي ڌرڻو هڻي ويهي رهيا ، قاتلن جي
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

واقعو مهر-جتوئي برادرين ۾ هلندڙ تڪرار سبب پيش آيو آهي: ايس ايس پي

افسوسناڪ واقعو پيش آيو آهي، جوابدارن خلاف پوليس ڪارروائي هلندڙ آهي

جلد جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويندو وڌيڪ جانچ ڪري رهيا آهيون

شڪارپور: خونائتي واقعي بعد ايس ايس پي شڪارپور شاهزيب چاچڙ ٻڌايو تہ واقعو مهر - جتوئي برادرين هلندڙ تڪرار سبب
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

سعودي ۾ اقاما ۽ ليبر قانون جي ڀڃڪڙين تي 13 هزار 241 پناهگير بيدخل

هڪ هفتي دوران سرحدي قانونن جون وڌيڪ 18 هزار 877 ڀڃڪڙيون رڪارڊ ڪيون ويون

رياض (م د) سعودي عرب ۾ هڪ هفتي دوران اقامہ ليبر ۽ سرحدي قانونن جون وڌيڪ 18 هزار 877 ڀڃڪڙيون رڪارڊ
بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

لاڙڪاڻو: پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري، وڏو وزير مراد علي شاهہ ۽ ٻيا شيخ زيد اسپتال ۾ ٻارن جي لاءِ انتهائي نگهداشت يونٽس جو افتتاح ڪري رهيا آهن

جاپان ۾ خوفناڪ حادثو، 57 گاڏيون ٽڪرائجي ويون، ٻہ ڄڻا فوت، ڪيترائي زخمي

برفباري سبب ٽرڪن ۾ حادثي ڪانپوءِ ٻيون گاڏيون بہ هڪٻئي سان ٽڪرائجي ويون

فوتين جا لاش ۽ زخمين کي مختلف اسپتالن ڏانهن منتقل ڪيو ويو، امدادي ڪم ۾ ڏکيائون

ٽوڪيو(م د) جاپان ۾ هڪ خوفناڪ حادثو پيش آيو جنهن ۾ 57 گاڏيون پاڻ ۾ ٽڪرائجي ويون ۽ ٻہ ڄڻا فوت جڏهن تہ
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

سائنسدانن جي وڏي ڪاميابي، ڪينسر جي علاج جو نئون جديد طريقو دريافت

آسٽريليا جي شهر ميلبورن جي آرايم آءِ ٽي يونيورسٽي جي محققن نئون علاج ڳولي ورتو

جديد ٽيڪنالاجي ذريعي رڳو ڪينسر متاثر خلين جو علاج ٿيندو، صحتمند ٽشوز محفوظ رهندا

اسلام آباد (م د) محققن ڪينسر جي علاج لاءِ هڪ نئون ۽ جديد طريقو تيار ڪري ورتو جنهن ۾ جديد ٽيڪنالاجي
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

تحريڪ انصاف جي سوشل ميڊيا تي مقبوليت جي دعويٰ ڊرڪو آهي: بيرسٽر عقيل ملڪ

پي ٽي آءِ سياسي ميدان ۾ پنهنجون ناڪاميون لڪائڻ لاءِ سوشل ميڊيا جو سهارو وٺندي آهي

اسلام آباد (م د) قانون ۽ انصاف واري مملڪتي وزير بيرسٽر عقيل ملڪ چيو آهي تہ پي ٽي آءِ سوشل ميڊيا تي ڪوڙا ڦالوئر
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

مهرانو پنهنجي شادي ختم ٿيڻ جي تصديق ڪري ڇڏي

ڪراچي(م د)پاڪستاني اداڪارا مهرانو نيٽ پنهنجي ازدواجي زندگي بابت گردش
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

ڀارت ۾ پالتو ڪتو بيمار ٿيڻ سبب ٻن ڀينرن آپگهات ڪري ڇڏيو

نئين دهلي(م د)ڀارت ۾ پالتو ڪتو بيمار ٿيڻ سبب ٻن ڀينرن آپگهات ڪري ڇڏيو
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

افغان گهرو وزير پاڪستان سان مفاهمت جو اشارو ڏئي ڇڏيو

اسان جو ملڪ ڪنهن بہ رياست جي لاءِ خطرو ناهي: سراج الدين حقاني

اسان جي حڪومت دوحہ معاهدي تحت ڪيل واعدن جي پابندي جاري رکندي پئي اچي

افغانستان جي زمين ڪنهن بہ ملڪ خلاف استعمال ٿيڻ جي اجازت نہ پئي ڏني وڃي

موجوده مسئلن جي حل لاءِ ڳالهين جا دروازا بند ناهن ڪيا ويا

ڪابل(م د)پاڪستان لاءِ مفاهمتي پيغام جي طور تي طالبان عبوري حڪومت جي گهرو وزير سراج الدين حقاني چيو آهي تہ اسان جو ملڪ ڪنهن بہ رياست جي لاءِ خطرو نہ آهي، اسان غلط فهمين جي آزالي
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

پهرين جنوري کان اسلام آباد ۾ بنا ايم ٽيگ جي گاڏين داخل نہ ٿي سگهنديون

اسلام آباد (م د) وفاقي گادي واري شهر اسلام آباد ۾ پهرين جنوري کان بنا ايم
بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽ چوڙ جا انگ اکر جاري

اسلام آباد (م د) واپڊا ملڪي درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽ چوڙ جا
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: شيخ اياز جي ورسي تقريب ۾ صوبائي وزير سردار شاهہ، جامي چانڊيو ڊاڪٽر اسحاق سميجو خطاب ڪري رهيا آهن

ڀارت جي آبي جارحيت، چناب تي تڪراري پن بجلي منصوبي جي منظوري ڏئي ڇڏي

ڀارت والاريل، جمون ڪشمير ۾ چناب درياءَ تي دلهستي اسٽيج ٽو پن بجلي منصوبي جي منظوري ڏني

هلندڙ سال اپريل ۾ پهلگام ۾ ٿيل حملن کان پوءِ انڊيا پاڪستان سان ڏاڪتن کان ڀرائي سنڌ طاس معاهدي کي معطل ڪيو

ماهرين جي ڪميٽي هلندڙ مهيني جي شروعات ۾ منعقد پنهنجي 45هين اجلاس جي دوران انهي منصوبي جي منظوري ڏني

نئين دهلي(م د)ڀارت سنڌ طاس معاهدي جي ڪليل ڀڃڪڙي ڪندي والاريل، جمون
بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

پير مظهر الحق ٻارن ڳڙهي خدا بخش ڀٽو ۾ شهيدن جي مزار تي حاضري

پير مظهر الحق قافلي سان گڏ ٻنگل ديرو کان پيادل شهيدن جي مزار تي پهتو

پير مظهر الحق محترمہ بينظير ڀٽو جي مزار تي حاضري ڀري فاتح خواني ڪئي

دادو(م د)پير مظهر الحق اڳوڻي سينئر وزير تعليم ۽ خواندگي پي پي پي ۽ ميمبر سي اي سي ٻنگل ديرو کان ڳوٺ ڳڙهي خدا بخش ڀٽو ۾ محترمہ بينظير ڀٽو شهيد جي مزار تائين پي پي پي جا ڪارڪنن جي وڏي انگ
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

دادو: اڳوڻو سينيئر صوبائي وزير پير مظهرالحق ڳڙهي خدابخش ۾ شهيد بينظير ڀٽو جي مزار تي دعا گهري رهيو آهي

شيخ اياز جي اها تائين دنيا ۾ رسائي نہ ٿي سگهي آهي جنهن جا اسان سڀ قصوروار آهيون: سيد سردار شاهہ

موسيقي ۾ خال سبب اڄڪلهہ رڳو اگرين تي ڳٺل جيترا فنڪار نظر اچن ٿا، ٻولي کي ڊجيٽل ايج ۾ ڪلي اچڻو آهي

شيخ اياز جي خواهش هئي تہ هو دنيا تائين پهچي پر اسان ڪيس دنيا تائين پهچائڻ بدران رڳو روايتي انداز ۾ ڪيس ياد ڪريون ٿا

ڌرتي ۽ قوم جو مطلب عوامي هجڻ آهي، اياز جي شاعري جو دفن اهو آهي جو ان جي اندر ۾ ڌرتي ۽ ان جا ماڻهو سمايل آهن: جامي چانڊيو

حيدرآباد(رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) آرٽ ڪائونسل آف حيدرآباد پاران سنڌ جي ناميارِي شاعر شيخ اياز جي 28هين ورسي ملهائي وئي شيخ اياز جي ورسي جي موقعي تي سنڌي لٽريچر
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

سي پي اين اي پاران ڪراچي پريس ڪلب جي نئين چونڊيل عهديدارن کي مبارڪون

فاضل جميلي جو صدر ٿيڻ جمهوري قدرن تي اعتماد جو اظهار جو ثبوت آهي: ڪاظم خان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪائونسل آف پاڪستان نيوز پيپر ايڊيٽرز (سي پي اين اي) ڪراچي پريس ڪلب جي ٿيل چونڊن
بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

گڏيل قومن ۾ پاڪستان جي نمائندي عاصم افتخار احمد جو رفيع الدين احمد ۽ ڊاڪٽر شمشاد اختر جي لاڏاڻي تي تعزيت جو اظهار

نيويارڪ (اي پي پي) گڏيل قومن ۾
بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

پ پ چيئرمين پاران ڪراچي پريس ڪلب جي چونڊن ۾ ڪاميابي ماڻيندڙ اڳواڻن کي مبارڪباد پيش

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري ڪراچي پريس ڪلب جي چونڊن ۾ ڪاميابي حاصل
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

بنگلاديش پوليس جو عثمان هادي جا قاتل ڀارت فرار ٿيڻ جو انڪشاف

عثمان هادي جي مبينا قاتل ڀارت فرار ٿي ويا آهن: بنگلاديش پوليس

ڀارتي پوليس 2 جوابدار گرفتار ڪري ورتا آهن

ڍاڪا(م د)بنگلاديش پوليس انڪشاف ڪيو آهي تہ شاگرد اڳواڻ شريف عثمان هادي جي مبينا قاتل ڀارت فرار ٿي ويا آهن ۽ ڀارتي پوليس ٻہ جوابدار گرفتار ڪيا آهن ڍاڪا جي سينيئر پوليس آفيسر نذرالاسلام
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار واقعي جو سخت نوٽيس ورتو ۽ ايس ايس پي کان رپورٽ طلب

ڪراچي ۾ افسوسناڪ واقعو، گهر اندران عورت ۽ ٽن ٻارڙن جا ڦاهو لڳل لاش هٿ آيا

سهراب ڳوٺ مڇر ڪالوني ۾ هڪ گهر مان چار ماڻهن جا لاش هٿ اچڻ جو افسوسناڪ واقعو پيش آيو

فوتين ۾ 3 سالن جي فاطمہ زال نجيب الله، 10 سالن جي سونو، ٽن سالن جي آرزو ۽ ٻن سالن جو ارمان شامل

عورت جو مڙس نجيب الله سبزي منڊي ۾ ڪم ڪري ٿو، هن هڪ افغاني عورت سان ٻئي شادي ڪئي هئي

فوتين جا لاش پوسٽ مارٽم لاءِ اسپتال منتقل پوليس عورت جي مڙس کي جاچ ۾ شامل ڪري ڇڏيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ سهراب ڳوٺ ٿاڻي جي حد سهراب ڳوٺ جي علائقي مڇر ڪالوني ۾ گذا منڊي ويجهو هڪ گهر مان چار ماڻهن جا لاش هٿ اچڻ جو افسوسناڪ واقعو پيش آيو آهي پوليس ۽ هڪ عورت ۽ سندس ٽي ٻار شامل آهن جڏهن تہ چار موجب فوت ٿيندڙن
بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

لاهور: پنجاب جي اڳوڻي وڏي وزير ميان منظور وٽو جي مغفرت لاءِ دعا گهري پئي وڃي

ڪجهہ سيڪنڊن ۾ 700 ڪلو ميٽر جي رفتار، تيز ترين ٽرين جو نئون عالمي رڪارڊ قائم

بيجنگ(م د)چين ۾ ٻن سيڪنڊن ۾ ٽرين 700 ڪلو ميٽر جي رفتار حاصل ڪري ورتي جنهن کان پوءِ تيز ترين ٽرين جو نئون عالمي رڪارڊ قائم ٿي ويو آهي نئيا جي تيز ترين ميگنيٽڪ ليوٽيشن(ميگ
بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

لاهور ۾ نئين سال تي سخت سيڪيورٽي پلان تيار ڀڃڪڙي تي سزا جو اعلان

نئين سال بابت پنجاب پوليس امن امان يقيني بڻائڻ لاءِ سيڪيورٽي پلان مڪمل ڪيو ويو

آءِ جي پنجاب نئين سال تي سموري صوبي جي سيڪيورٽي وڌائڻ جي هدايت ڪئي

نئين سال جي موقعي تي 25 هزار پوليس آفيسر ۽ اهلڪار سيڪيورٽي ڊيوٽي انجام ڏيندا

لاهور(م د)نئين سال جي لاءِ سخت سيڪيورٽي پلان تيار ڪيو ويو ڀڃڪڙي ڪندڙن کي سخت کان سخت سزا ڏني
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

ڪرڪ ۾ پوليس جي ڪارروائي، 8 دهشتگرد ماريا ويا

ڪرڪ ۾ پوليس ڪارروائي ڪندي 8 دهشتگردن کي ماري ڇڏيو: ريجنل پوليس آفيسر عباس مجيد مروت

خرم ٿاڻي جي حدن ڪرڪنڊيون ۾ دهشتگردن جي موجودگي جي اطلاع تي پوليس وڏي ڪارروائي ڪئي

آپريشن ۾ 8 دهشتگرد مارجي ويا ۽ ڪيترائي زخمي ٿيا، ڪارروائي ۾ هڪ پوليس اهلڪار معمولي زخمي ٿيو

پشاور(م د)خيبر پختونخواهہ جي ضلعي ڪرڪ ۾ پوليس ڪارروائي ڪندي 8 دهشتگردن کي ماري ڇڏيو ريجنل پوليس آفيسر ڪوهاٽ عباس مجيد مروت موجب ڪرڪ جي سرحدي جابلو سلسلي خرم ٿاڻي جي حدن ڪرڪنڊيون ۾ دهشتگردن جي موجودگي جي اطلاع تي پوليس وڏي
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

نوري آباد ۾ پوليس پاران مبينا طور ڳوٺاڻي کي ڪنيي گم ڪرڻ خلاف موٽروي تي ڌرڻو

ڳوٺ منڊڪو پالاري واسي ڪنيي نوجوان غمشاد پالاري جي وارثن ۽ برادري جي سوين ماڻهن احتجاج ڪيو

مظاهرين ايم 9 موٽروي جي ٻنهي پاسن کان ٽائرن کي باهيون ڏئي روڊ بلاڪ ڪري ڇڏيو، نعريبازي

احتجاج سبب ٻنهي پاسن کان گاڏين جو قطارون لڳي ويون، پوليس مظاهرين ڳالهيون ڪري ڌرڻو ختم ڪرايو

نوري آباد(ن ع)نوري آباد ٿاڻي جي حد ۾ ڳوٺ منڊڪو پالاري جي رهواسي نوجوان غمشاد پالاري کي پوليس پاران مبينا طور ڪنيي گم ڪرڻ خلاف وارثن ۽ پالاري برادري جي سوين ماڻهن ايم 9 موٽروي
بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: گادي واري شهر ۾ شروع ٿيل ڊبل ڊيڪر بس روڊ تان گذري رهي آهي

بنگلاديش ۽ ڀارت وچ ۾ سفارتي لاهاپا چڪتاڻ سبب معطل

سموريون قونصلر ۽ ويزا خدمتون ايندڙ حڪمن تائين معطل ڪيون ويون

اٿل حالتن سبب اهي خدمتون عارضي طور تي بند ڪيون پيون وڃن: بنگلاديش

ڍاڪا (اي پي پي) ڀارت ۽ بنگلاديش وچ ۾ وڌندڙ چڪتاڻ دوران بنگلاديش، نئين دهلي ۽ ترپوره ۾ بنگلاديشي هائي ڪميشن، قونصلر ۽ ويزا خدمتن کي معطل ڪري ڇڏيو آهي. ڪشمير ميڊيا سروس مطابق ڀارت جي گادي واري شهر نئين دهلي ۾ قائم بنگلاديش هائي ڪميشن، سيڪيورٽي خدشن کي نظر ۾ رکندي سموريون قونصلر ۽ ويزا خدمتون ايندڙ حڪمن تائين معطل ڪري ڇڏيون آهن. هائي ڪميشن طرفان سيٺوٽيس بورڊ تي جاري پڌرائي ۾ چيو ويو آهي ته اٿل حالتن سبب اهي خدمتون عارضي طور تي بند ڪيون پيون وڃن. بنگلاديشي ميڊيا مطابق اهي قدم نئين دهلي ۾ بنگلاديشي مشن جي ٻاهران ڀارتي مظاهرين جي شديد احتجاج ۽ بنگلاديشي پرڏيهي صلاحڪار توحيد حسين مطابق ظاهرين طرفان هائي ڪميشنر رياض حميد الله کي مارڻ جون ڌمڪيون ڏيڻ جي پڻ ڏيٺهن ڪانپوءِ کيو ويو آهي. ڀارتي رياست ترپوره ۾ به بنگلاديش جي اسسٽنٽ هائي ڪميشن، مشن جي ٻاهران انتهاپسند هندوپرستن جي شديد مظاهرن ڪانپوءِ ويزا سروس معطل ڪرڻ جو اعلان ڪيو آهي.

موبائل اسپيڪٽرم جي نيلامي جي منظوري

ڊجيٽل پاڪستان جي سفر ۾ تيزي اچي رهيا آهيون: ناڻي وزير

ڊجيٽل پاڪستان پروگرام کي اڳتي وڌائڻ لاءِ قدمن جو سلسلو جاري آهي

اسلام آباد (اي پي پي) ناڻي واري وفاقي وزير سينيٽر محمد اورنگزيب چيو آهي ته ڪابينا جي اقتصادي رابطا ڪميٽي (اي سي سي) موبائل اسپيڪٽرم جي نيلامي جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي. گذريل ڏينهن آءِ ٽي واري وفاقي وزير شزه فاطمه خواجه سان گڏ پريس ڪانفرنس ۾ هن ٻڌايو ته ڊجيٽل پاڪستان پروگرام کي اڳتي وڌائڻ لاءِ قدمن جو سلسلو جاري آهي ۽ حڪومت ان سفر ۾ تيزي آڻي رهي آهي. مالياتي ڊجيٽل شموليت ۾ موبائل اسپيڪٽرم جو تمام وڏو ڪردار آهي، جن اسپيڪٽرم جي نيلامي ناهي ٿي هڪ لحاظ کان اهو اسان لاءِ مالي نقصان ٿي آهي. هن چيو ته ڪابينا جي اقتصادي رابطا ڪميٽي جي اجلاس ۾ موبائل اسپيڪٽرم جي نيلامي جي منظوري ڏني وئي. هن چيو ته اسپيڪٽرم ايڊوائزري ڪميٽي نيشنل اڪنامڪ ريسرچ ايسوسي ايٽس (نيرا) جي ناليءِ سان ڪنسلٽنٽ جون خدمتون حاصل ڪيون هيون. نيرا پي ٽي اي ۽ ٻين لاڳاپيل ادارن جي نگراني ۾ تفصيلي طور پائيوارن سان رابطي ۽ ماضي ۾ موبائل اسپيڪٽرم جي ملڪي، علائقائي ۽ عالمي طور تي ٿيل نيلامين جو تفصيلي جائزو ورتو ۽ سمورن عالمي معيارن کي اختيار ڪيو ان ئي بنياد تي اسان کي موبائل اسپيڪٽرم جي قيمت، ادائيگي جي شرطن نيلامي جي ڊيزائن جي حوالي سان سفارشون ڏنيون ويون. اسان انهن سفارشن تي غور ڪيو ۽ سڀ کان پهرياڻ پاڪستان جي نقطه نظر سان اڳتي ڪٿي ڪياسين اي سي سي انهن سفارشن جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي.

سڄي ملڪ ۾ 2025ع جي آخري قومي پوليو مهم ڪاميابيءَ سان مڪمل

ملڪ ۾ 4 ڪروڙ 46 لک کان وڌيڪ ٻارن کي پوليو کان بچاءَ جا ڦڙا پيئاريا ويا

اسلام آباد (اي پي پي) سڄي ملڪ ۾ 2025ع جي آخري قومي پوليو مهم ڪاميابيءَ سان مڪمل ٿي وئي آهي. ان مهم دوران سڄي ملڪ ۾ 4 ڪروڙ 46 لک کان وڌيڪ ٻارن کي پوليو کان بچاءَ جا ڦڙا پيئاريا ويا. مهم سمورن صوبن ۽ علائقن ۾ ڀرپور ڪوريج حاصل ڪئي. پنجاب ۾ اٽڪل 2 ڪروڙ 29 لک، سنڌ ۾ هڪ ڪروڙ 6 لک، ڪي پي ڪي ۾ 71 لک 57 هزار کان وڌيڪ ۽ بلوچستان ۾ 25 لک 83 هزار کان وڌيڪ ٻارن کي پوليو کان بچاءَ جا ڦڙا پيئاريا ويا. اسلام آباد ۾ 4 لک 50 هزار کان وڌيڪ ٻارن کي پوليو کان بچاءَ جا ڦڙا پيئاريا ويا، جڏهن ته گلگت بلتستان ۾ 2 لک 74 هزار کان وڌيڪ ۽ آزاد جموں ڪشمير ۾ 7 لک 14 هزار کان وڌيڪ ٻارن کي ويڪسين ڏني وئي. مهم جو افتتاح صحت واري وفاقي وزير سيد مصطفيٰ ڪمال، صحت واري وفاقي وزير سيڪريٽري ۽ نيشنل ڪوآرڊينيٽر محمد انوار الحق سان گڏ نيشنل پوليو بابت ايمرجنسي آپريشن سينٽر ۾ عالمي حصيدار تنظيمن جي نمائندن ۽ پاڪستان پوليو پروگرام جي سينيئر عملدارن جي موجودگيءَ ۾ ڪيو ويو هو. مهم دوران قومي ۽ صوبائي قيادت ويڪسينيشن جي ڪوريج مهم جي معيار ۽ مجموعي آپريشنل ڪارڪردگيءَ جو جائزو وٺڻ لاءِ وسيع پيماني تي فيلڊ دورا ڪيا ۽ مهم جي حوالي سان ڪارڪردگيءَ جي جائزه اجلاس جي صدارت ڪئي. ان نگراني ۽ جائزي جي سرگرمين جي نشاندهي ڪرڻ ۽ ضرورت پوڻ تي وقت سر سڌارن وارن قدمن کي يقيني بنائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿيون. پوليو بابت وزيراعظم جي فوڪل پرسن عائشه رضا فاروق، قومي پوليو مهم دوران پشاور ۽ لاهور جو دورو ڪيو جتي هن صوبائي عملدارن سان اعليٰ سطحي اجلاس منعقد ڪيا ته جيئن پوليو جي موجوده صورتحال ۽ مهم جي نتيجن جو جامع جائزو وٺي سگهجي. ان دوران هن فرنٽ لائن پوليو ورڪرن سان به ملاقات ڪئي، سنڌن محنت ۽ لڳن کي ساراهيو ۽ دريپش مسئلن کي ٻڌو ته جيئن مستقبل جي مهمن جي منصوبا بندي ۽ عملدرآمد کي اثرائتو بڻائي سگهجي.

صحافتي قدرن، ادارتي استحڪام ۽ جمهوري روايتن کي فروغ ڏيڻ ۾ مثبت ڪردار ادا ڪندا.

بقايا	38	تعزيت جو اظهار

پاڪستان جي نمائندي عاصم افتخار احمد پاڪستان جي هڪ مشهور سول سروٽنس رفيع الدين احمد ۽ ڊاڪٽر شمشاد اختر جي وفات تي گهري ڏک

بقايا	36	منظوري ڏئي ڇڏي

ڪشمير ۾ چناب درياءَ تي دلهستي اسٽيج ٽو پن بجلي منصوبي جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي. ڀارتي اخبار دي هندو موجب اها اڳڀرائي اهڙي وقت ۾ سامهون آئي آهي جڏهن هلندڙ سال اپريل ۾ پهلگام ۾ ٿيل حملن کان پوءِ انڊيا پاڪستان سان ڍاڪن کان پراڻي

هئي ۽ مريض ڊورانهن علائقن کان سفر ڪري ٻين شهرن جو رخ ڪندا هئا. هر سال ڪينسر جا هڪ هزار ۽ 10 هزار مريض فالو اپ لاءِ اسپتالن جو رخ ڪندا آهن. پاڪستان ايٽمي توانائي ڪميشن جي چيئرمين راجا علي رضا انور پنهنجي اچيائي واري خطاب ۾ وزيراعظم جو ٿورو مڃيندي چيو ته سڄي ملڪ ۾ ايٽمي توانائي ڪميشن جي ڪينسر جي علاج لاءِ 21 اسپتالون ڪم ڪري رهيون آهن جن مان هڪ وفاق، 6 پنجاب، 5 خيبرپختونخوا، 5 سنڌ، هڪ هڪ بلوچستان، گلگت بلتستان ۽ آزاد ڪشمير ۾ آهي. ساليانو 10 لک مريضن جو علاج ڪيو ويندو آهي، 60 سيڪڙو مريض آخري اسٽيج تي هوندا آهن. ان اسپتال جي

متحده عرب امارات طرفان ڌرين جي وچ ۾ مفاهمت ڪرائڻ جون ڪوششون به ناڪام رهيون جڏهن ته پاڪستان جو الزام آهي ته افغانستان ٽي ٽي پي کي ڪنٽرول ۾ رکڻ لاءِ لکت ۾ يقين ڏيارڻ کان انڪار ڪيو جنهن جا ويڙهاڪ انهن جي بقول 2000 ڪلو ميٽر ڊگهي غير محفوظ سرحد جي ذريعي پاڪستان ۾ داخل ٿي حملا ڪندا رهيا آهن. سراج الدين حقاني جا اهي بيان انهي حوالي سان اهم آهن ته ٽي ٽي پي انهن کان بيعت ورتي آهي ۽ ڊگهي وقت کان افغانستان جي انهن علائقن کان سرگرم آهن جيڪي انهن جي ڪنٽرول ۾ رهيا آهن. انهي سبب جي ڪري سراج الدين حقاني جي تنديءَ پاءِ انس حقاني قطر ۽ ترڪيه ۾

اميد آهي ته مستقبل ۾ به بهتر حالتون ٿين مان سمجهان ٿو ته سمورن سياسي جماعتن کي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي ته صاف ۽ شفاف چونڊون ڪرائي سگهون ان سان آئين ۾ ترميم ۽ قانون ۾ تبديليون آڻيون پونديون. عوام جو اعتماد اليڪشن ڪميشن ۽ ان اداري ۾ اضافو ڪرڻو پوندو. سنجيده سياسي قيادت جنهن ۾ مولانا فضل الرحمان، پيپلز پارٽي ۽ ٻين جماعتن کي ڪوشش ڪرڻ گهرجي ته سيئي اهڙا چونڊ سڌارا جنهن سان اليڪشن ڪرائڻ واري اداري تي اعتماد وڌي، پنجاب ۾ جيڪي چونڊون ٿيون جنهن ۾ ته صرف اميدوارن پر ميڊيا تي انتظاميه تي اعتراض اٿاريا ويا اهي ڪٿي عام چونڊون يا ٿنڊيون چونڊون هجن انهن سان استحڪام پيدا ڪرڻ گهرجي، مفاهمت اويسيتائين ممڪن ناهي جيسيتائين سياسي جماعتون پنهنجي سياست کي سياسي دائري ۾ نه آڻينديون اپوزيشن کي فعال ڪرڻو پوندو ۽ حڪومت کي به اهڙا قدم کڻي پارليامينٽ کي فعال ڪرڻ گهرجي. هن چيو ته 27 هين ترميم يا ان کان اڳ 28 هين ترميم ۾ صوبن جي ورهاڱي بابت سرڪاري يا غيرسرڪاري طور حڪومت طرفان اهڙو ڪو نقطو نه اٿاريو ويو پر ان

بقايا	1	نوازيو ويو

اباڻي شهر مصراته ۾ مٽيءَ ماءِ حوالي ڪيو ويو. جڏهن ته جنرل محمد الحداد کي لاڏاڻي ڪانپوءِ فيلڊ مارشل جو عهدو عطا ڪيو ويو. ليبيا جي فوجي سربراه جنرل محمد الحداد ۽ ٻين فوجي آفيسرن کي ڏکڻ طرابلس جي هڪ فوجي اڏي تي سرڪاري اعزاز سان خراج عقيدت پيش ڪيو ويو. ان موقعي تي صدارتي ڪائونسل جي سربراه محمد المنفي اعلان ڪيو ته سيئي شهيدن کي ايندڙ عهدي تي ترقي ڏني پئي وڃي. جنهن تحت جنرل محمد الحداد کي لاڏاڻي ڪانپوءِ فيلڊ مارشل جي عهدي سان نوازيو ويو. واضح رهي ته 24 ڊسمبر تي ليبيا جو آرمي چيف محمد علي احمد الحداد جو جهاز ترڪيه جي شهر انقرا کان روانو ٿيڻ بعد تباهه ٿي ويو هو جنهن ۾ ان سان گڏ 5 ڄڻا سوار هئا.

بقايا	2	بلاول ڀٽو

ٺٽار کهڙو، انفارميشن کاتي جو صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ، ايم اين اي اعجاز جکراڻي، ايم پي اي جميل احمد سومرو سميت ٻيا اڳواڻ پڻ موجود هئا. ميڊيا سان ڳالهائيندي پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري چيو ته مان لاڙڪاڻي جي عوام طرفان

روزاني عبرت

ايڊيٽوريل

ڳڙهي خدابخش مان ايندڙ مفاهمتي سياست جو پيغام

صفحو 4

محمود شام

2026ع، 2025ع کان گهٽ مختلف نه هوندو!

صفحو 4

’عاشق زهر پيالو، وهه پسيو وهسن گهٽو‘

فقير حاجن نظاماڻي

صفحو 4

ڊاڪٽر حبيب الحق زنئلو

موسمي سختين کي ڪيئن مُنهن ڏجي؟

صفحو 4

جيئندل ڪوٽ فيڊر جي بجلي ستن ڏينهن کان بند هئڻ خلاف شهري ايڪشن ڪميٽي پاران بک هڙتال

پريس ڪلب مسوءِ ڳڙهي آڏو واپڊا مٽياري جي نااهلي ۽ مبينا زيادتين خلاف شهري ايڪشن ڪميٽي جي سڏ تي بک هڙتال ڪئي وئي

زندگي مفلوج ٿي وئي آهي، سخت سردي ٽوڙي پاڻي جي ڪوٽ سبب ٻار عورتون ۽ پوڙها سخت پريشاني ۾ آهن:شهري

فوري طور تي جيئندل ڪوٽ فيڊر جي مسوءِ ڳڙهي شهر ۽ آسپاس جي ڳوٺن جي بجلي بحال نه ڪئي وئي ته احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

مسوءِ ڳڙهي (رپورٽ:غلام قادر وسير) مسوءِ ڳڙهي جي جيئندل ڪوٽ فيڊر جي بجلي گذريل ستن ڏينهن کان بند هئڻ خلاف پريس ڪلب مسوءِ ڳڙهي آڏو واپڊا مٽياري جي نااهلي ۽ مبينا زيادتين خلاف شهري ايڪشن ڪميٽي جي سڏ تي بک هڙتال ڪئي وئي بک هڙتال ۾ شهرين سميت آسپاس جي ڳوٺن جي رهواسين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي،ان موقعي تي شهري ايڪشن ڪميٽي جي اڳواڻ پير بخش آرائين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته "جيئندل ڪوٽ فيڊر جي بجلي ستن ڏينهن کان بند هئڻ سبب مسوءِ ڳڙهي ۽ آسپاس جي علائقن ۾ زندگي مفلوج ٿي وئي آهي سخت سردي ٽوڙي پاڻي جي ڪوٽ سبب ٻار عورتون ۽ پوڙها سخت پريشاني ۾ آهن جڏهن ته ڪاروباري سرگرميون به مڪمل طور تي ٺپ ٿي چڪيون آهن هن وڌيڪ چيو ته واپڊا مٽياري جا عملدار بل ڀيڻ هئڻ باوجود بجلي بحال ڪرڻ ۾ ناڪام رهيا آهن جيڪا سراسر ناانصافي آهي بجلي بندش سبب پيئڻ جي پاڻي، صحت ۽ تعليم سميت بنيادي سهولتن تي به برو اثر پيو آهي پير بخش آرائين خبردار ڪيو ته جيڪڏهن فوري طور تي جيئندل ڪوٽ فيڊر جي مسوءِ ڳڙهي شهر ۽ آسپاس جي ڳوٺن جي بجلي بحال نه ڪئي وئي ته احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو ۽ ضلعي سطح تي سخت احتجاج ڪيو ويندو جنهن جي ذميواري مڪمل طور واپڊا مٽياري تي عائد ٿيندي بک هڙتال ۾ شامل شهرين ۽ علائقي واسين به واپڊا خلاف سخت نعرا هنيا ۽ اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته نوٽيس وٺي فوري طور بجلي بحال ڪرائي وڃي.

مسوءِ ڳڙهي: بجلي بند هجڻ خلاف شهري احتجاج ڪري رهيا آهن

دولتپور پرسان حضرت جمال شاهه بگو شير جي عرس مبارڪ ۾ جانورن جي نمائش ٿي گذري

ڪڙيو گهنور گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول جي بلڊنگ زبون حال هجڻ خلاف احتجاجي ريلي،ڌرڻو

تعليم بچايو ڪميٽي ڪڙيو گهنور جي اڳواڻن حسام نظاماڻي،گيانچند مهيشوري ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي ريلي ڪڍي ڌرڻو هنيو

ٽيل ۽ گئس سان مالا مال هجڻ جي باوجود نياڻين جي گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول جي بلڊنگ سميت تمام بنيادي سهولتن کان محروم آهي:اڳواڻ

تعليم تباهه ٿي رهي آهي، پر سنڌ حڪومت، تڪ جا چونڊيل نمائندا ۽ تعليم کاتو هن اهم مسئلي تي ڪوبه ڌيان نه ڏئي رهيو آهي

ڪڙيو گهنور(ن ع)ڪڙيو گهنور ۾ نياڻين جي گورنمنٽ گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول جي بلڊنگ جي حالت زبون حال هجڻ ۽ نياڻين لاءِ گرلس هاءِ اسڪول نه هجڻ خلاف تعليم بچايو ڪميٽي ڪڙيو گهنور جي اڳواڻن حسام نظاماڻي، گيانچند مهيشوري، ڊاڪٽر فياض نوتڪاڻي، چيلو مل مهيشوري، ڪامريڊ هيرو مل مينگهواڙ، ڪامريڊ آصف نظاماڻي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ نظاماڻي پيٽرول پمپ کان شهيد فاضل راهو چوڪ تائين احتجاجي ريلي ڪڍي ڌرڻو هنيو ويو ان موقعي تي احتجاج ڪندڙن تعليم کاتي خلاف سخت نعري بازي ڪئي... ڇت جي پٽ تي ويهي پڙهڻ تي مجبور آهن شهر ۽ ڀرپاسي ۾ گرلس هاءِ اسڪول نه هجڻ سبب ست سؤ کان وڌيڪ نياڻين جي تعليم تباهه ٿي رهي آهي، پر سنڌ حڪومت، تڪ جا چونڊيل نمائندا ۽ تعليم کاتو هن اهم مسئلي تي ڪوبه ڌيان نه ڏئي رهيو آهي. جڏهن ته پاڪستان جي سڀ کان وڏي آئل ۽ گئس فيلڊ ڪڙيو گهنور شهر جي ڀرسان هجڻ جي باوجود ڪمپني انتظاميه به نياڻين جي تعليم لاءِ ڪي به اپاءَ نه ورتا آهن. رائلٽي جي مد ۾ ڪروڙين روپيا ضلعي اختيارين کي ڪمپني انتظاميه پاران هرسال ڏنا وڃن ٿا، پر اهي فنڊز به مقامي علائقن ۽ تعليم سميت ٻين بنيادي... جي جديد دور ۾ به ڪڙيو گهنور شهر معدني وسيلن تيل ۽ گئس سان مالا مال هجڻ جي باوجود نياڻين جي گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول جي بلڊنگ سميت تمام بنيادي سهولتن کان محروم آهي گذريل ڪيترن سالن کان گرلس اسڪول جي بلڊنگ جي ڇت ٽٽي زبون حال ٿي وئي آهي جنهن ڪري نياڻيون ٻنا... ته ڪيترائي ڀيرا گرلس اسڪول جي زبون حال عمارت جي تعمير لاءِ ۽ گرلس اسڪول کي اپگريڊ ڪري هاءِ اسڪول جو درجو ڏيارڻ لاءِ احتجاج بک هڙتالون ڪيون آهن پر هتي مسڪين نياڻين جي تعليم جي بحالي لاءِ ڪوبه تحرڪ وٺڻ لاءِ تيار نه آهي. هتان سنڌ حڪومت، تڪ جي چونڊيل نمائندن ۽ تعليم کاتي جي اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪندي چيو ته ڪڙيو گهنور گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول جي زبون حالت ٻنيل بلڊنگ جي جلد مرمت ڪرائي تمام بنيادي سهولتون مهيا ڪري گرلس لوئير سيڪنڊري اسڪول کي هاءِ اسڪول جو درجو ڏئي ست سؤ کان وڌيڪ غريب نياڻين جو مستقبل تباهه ٿيڻ کان بچايو وڃي.

ڪڙيو گهنور: اسڪول جي عمارت ڪمزور هجڻ خلاف شاگرد احتجاج ڪندي

ڪراچي: اسٽيج ناٽڪ جا فنڪار اسٽيج تي بيٺل آهن

ڪراچي ۾ مزاحيه ۽ اصلاحاتي اسٽيج ناٽڪ ”واهه سائين واهه“ پيش

پاڪستان آمريڪن ڪلچرل ٿيٽر فيسٽيول ۾ ناٽڪ پيش ڪيو ويو

رشيد صابر،رضوان صابر ۽ وحيد گل فنڪارن کي مبارڪباد ڏني

... ڏني. ڊرامي جي تحرير مشهور ڊراما نگار رشيد صابر ڪئي جڏهن ته هدايتڪاري جا فرائض رضوان صابر وڏي مهارت سان سرانجام ڏنا. اسٽيج ناٽڪ نه رڳو حاضرين کي تفريح فراهم ڪئي، پر سماجي اصلاح جو مؤثر پيغام پڻ ڏنو جنهن کي ناظرين تمام گهڻي سراهيو ڊرامي ۾ نسرين ناز اي جي خان جاويد ٽاڪاڻي اسماء علي لائبه بلوچ وقار لطيف منو منير سنگرل مصطفيٰ سالان رضيه شيخ هني خان ۽ گل محمد لاشاري پنهنجي شاندار پرفارمنس سان شائقين جا دل وجهي ورتا.هن موقعي تي آمريڪن ڪلچرل سينٽر جي صدر مخدوم رياض پنهنجي بيان ۾ چيو ته پاڪستان آمريڪن ... آرگنائيزر وحيد گل ميمڻ سميت سڀني فنڪارن کي شاندار ڪاميابي تي مبارڪباد ڏني ۽ مستقبل ۾ اهڙن پروگرامن جي انعقاد جو عزم ظاهر ڪيو. آخر ۾ ڊائريڪٽر رضوان صابر صدر پاڪستان آمريڪن ڪلچرل سينٽر سيد مخدوم رياض ۽ پروگرام جي ڪوآرڊينيٽرز آدم راٺور ۽ اليا من نديس پرنٽ ۽ اليڪٽرانڪ ميڊيا ۽ شائقين جو شڪريو ادا ڪيو ۽ سنڌي ثقافت جي نمائندگي ڪندي اجرڪ جا تحفا پيش ڪيا. هن چيو ته پاڪستان آمريڪن ڪلچرل ٿيٽر فيسٽيول ايندڙ وقت ۾ به مثبت، بامقصد ۽ ثقافتي سرگرمين جي فروغ لاءِ پنهنجو ڪردار جاري رکندو

نوجوان سماجي اتحاد تعلقو ڏوڪري پاران سريلي فنڪار شهيد سرمد سنڌي جي 29 ورسي تقريب

ڏوڪري(ٽ ر)نوجوان سماجي اتحاد تعلقو ڏوڪري پاران سنڌ جي قومي راڳي ۽ سريلي فنڪار شهيد سرمد سنڌي جي 29 ورسي جي موقعي تي تقريب منعقد ڪئي وئي ان حوالي سان تقريب ۾ امر راڳي سرمد سنڌي جي تصويرن اڳيان ڏيئا ٻاريا، گل نڇاور ڪري ڪيڪ ڪٽيا پيش ڪئي وئي. ورسي تقريب کي خطاب ڪندي اتحاد جي اڳواڻن ارشاد ٻگهيو، ضمير جوڻيجو، فهد عزيز ڏيرو، نديم جوڻيجو، ساجد باغ جتوئي، سجاد تنيس نثار ...

تعليم کاتي جي اسسٽنٽ دليپ ڪمار جي اعزاز ۾ الوداعي تقريب

ڪلرڪ ايسوسيئيشن فاطمه جناح گرلز هاءِ اسڪول پاران تقريب منعقد ڪئي وئي

ايمانداري،نيڪ نيتي سان خدمتون سرانجام ڏيڻ تي دليپ ڪمار کي ڀرپور پذيرائي ڏني وئي

ٽنڊو آدم(ن ع)تعليم جي واڌاري ۽ ايمانداري سبب سٺي شهرت ماڻيندڙ تعليم کاتي جي اسسٽنٽ دليپ ڪمار جي سرڪاري نوڪري جو مدو پورو ٿيڻ تي سندس اعزاز ۾ الوداعي تقريب منعقد ڪئي وئي. تقريب جو اهتمام فاطمه جناح گرلز هاءِ اسڪول ٽنڊو آدم جي ڪلرڪ ايسوسيئيشن پاران غلام نبي نظاماڻي ۽ عرفان ساند ڪيو.تقريب ۾ پروفيسر غلام مصطفيٰ ساند، تعلقه ايجوڪيشن آفيسر علي اڪبر برفماڻي عبدالخالق ڪوسو ۽ ... مقررن چيو ته دليپ ڪمار پنهنجي پوري سروس دوران ايمانداري، نيڪ نيتي ۽ فرض شناسي سان ذميواريون نڀايون جنهن سبب هو استادن عملي ۽ شاگردن ۾ هڪ سٺي نالي سان سڃاتو ويندو رهيو. هنن چيو ته دليپ ڪمار هميشه آفيس جي معاملن ۾ شفافيت، وقت جي پابندي ۽ سٺي انتظامي صلاحيتن جو مظاهرو ڪيو جنهن سان اسڪول جي ڪارڪردگي بهتر ٿي. مقررن وڌيڪ چيو ته دليپ ڪمار جو رويو شاگردن ۽ عملي سان همدرداڻو ۽ ...

ٽنڊو آدم: تعليم کاتي جي اسسٽنٽ جي اعزاز ۾ الوداعي تقريب جو ڏيک

سنڌ جي صورتحال خراب ٿي چڪي آهي،قرلٽ،قتل عام عروج تي پهتل آهي:غلام مرتضيٰ جتوئي

حڪومتون امن قائم ڪرائڻ ۾ ڪوششون وٺي،سنڌ وارن کي ڪرپشن ڪرڻ ۽ مخالفن تي ڪيس داخل ڪرائڻ لاءِ ڏنيون ويون آهن ۽ امن قائم نه ڪرائي سگهنديون

بدامني هڪ بيماري آهي جنهن جو بروقت علاج نه ڪرڻ سان اها وڌندي ۽ سنڌ جي هر علائقي ۽ شهر تائين پهچي ويندي جنهن سان نقصان ٿيندو

ڪيس کي منهن ڏيڻ لاءِ پير 70 سيڪٽر جو صحيح اهي جيڪي اتحاد ڏين پيا ۽ اتحاد ٿئي ٿو هر جي بنياد آهي جنهن ڪاسڪار ڪرڻ ۽ ملڪ ملي نه ٿو سگهي

سورو: غلام مرتضيٰ خان جتوئي تعزيت دوران ڳالهائي رهيو آهي

دوڙ ۾ مهراڻ هاءِ وي جو زيرو پوائنٽ مڪمل طور روشنائي جو مرڪز بڻجي ويو

بس اسٽاپ جو مونوگرام ۽ ڪيٽ آئيز وارليون لائيٽون نصب ڪيون ويون

ٽائون ڪاميٽي جي محنتن سان منصوبو پايه تڪميل تائين پهتو آهي:وسيم افضل راجپوت

دوڙ(ن ع)دوڙ ٽائون ڪاميٽي جي انتظاميا جي مسلسل محنتن ڪوششن ۽ ڪاوشن سان هڪ اهم ترقياتي منصوبو ڪاميابي سان پائي تڪميل تائين پهچي ويو آهي، جنهن بعد مهراڻ هاءِ وي جو زيرو پوائنٽ مڪمل طور روشنائي جو مرڪز بڻجي ويو آهي.چيئرمين ٽائون ڪاميٽي دوڙ چوڙاري وسيم افضل راجپوت جي خاص هدايتن تي اطمينان جو اظهار ڪيو.رات جي وقت زيرو پوائنٽ جديد روشني سبب هڪ دلڪش منظر پيش ڪري رهيو آهي. جيڪو دوڙ (دبئي) شهرسڏجڻ لڳو آهي ان موقعي تي چيئرمين ٽائون ڪاميٽي دوڙ چوڙاري وسيم افضل راجپوت چيو ته ٽائون ڪاميٽي دوڙ جي ٽيم جي محنتن سان هي منصوبو پايه تڪميل تائين پهتو آهي. مهراڻ هاءِ وي ...

شاهه اويس پمپنگ اسڪيم تي ڪاٽي،چٽن جو فصل برباد،ٻڌي ويو احتجاج

آبپاشي کاتي طرفان ٻاءِ جي زمينن آباد ڪرائڻ لاءِ ڪاٽي ڏياري وئي

ناهل ايريگيشن کاتي جي عملدارن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي وڃي: آبادگار

... لياقت علي ملاح سهيل احمد پتي ۽ ٻين وس وارن ڪان مطالبو ڪيو ته نااهل ايريگيشن کاتي جي عملدارن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي وڃي ... غريب آبادگارن جا پوڪيل 50 ايڪڙ ...

سڪرنڊ لڳ فقير فارم هائوس تي سرمد سنڌي جي ورسي تقريب منعقد ڪئي وئي

... ڪئي وئي جنهن ۾ سرمد سنڌي جي تصوير آڏو گل رکي قومي ترانو ڳائي پروگرام جو آغاز ڪيو ويو ان موقعي تي جسقم جي تعلقه صدر غلام مصطفيٰ زئونر، برڪت جلٻاڻي، قربان بنيب، مورؤ سيريجر، فاروق احمد ڪيريو، محمد سڄل ملاح ۽ مولا بخش جلٻاڻي الڳ الڳ ڳالهائيندي چيو ت سرمد سنڌي سنڌ جو مزاحمتي گلوڪار هو سندس گيتن سنڌ دشمنن جون ننڊون حرام ڪري ڇڏيون هيون سندس گيت بدي نوجوان ۾ احساس پيدا ٿيندو هو ... جو امر ڪردار آهي جنهن کي سنڌ صدين تائين ياد رکندي سرمد سنڌي ... سال 27 ڊسمبر تي سندس پوري سنڌ ۾ ورسيءَ جون تقريبون ڪري سنڌس قومي جدوجهد تي ڪيس ياد ڪندي آهي ان موقعي تي تنيڙي محمد ابراهيم ڪيريو ...

سڪرنڊ: فقير فارم هائوس تي سڄ ڪچهري ۾ مهمان ويٺل آهن

ميهڙ ۾ سنڌي سماج ۽ وڏيرا شاهي تي مشتمل ڪتاب جي مهورتي تقريب

ادب سياسي تحريڪن کي اتساهه بخشي ٿو،ڪهاڻين ۾ فرضي ڪردار آهي:مقرر

ميهڙ(ن ع)ميهڙ ۾ تعليمي ادبي دوستن پاران نوجوان ليڪچرار مختيار سنڌي جي ڪهاڻين تي مشتمل ڪتاب "سنڌي سماج ۽ وڏيرا شاهي جي مهورتي تقريب ميهڙ پريس ڪلب ... ڪي سماج جي ڪنهن نه ڪنهن ڪند ۾ اهي ملندا هتي چيو ته مختيار سنڌي جي جرئت، همت ۽ دعوت ... ڪلب جي صدر غلام حسين پنهور فدا حسين چانڊيو عوامي تحريڪ جي اڳواڻ ذوالفقار علي زلفي چانڊيو عبدالله سومرو زين محمد علي شيخ گدا حسين امامي سميت وڏي تعداد ۾ صحافين شهرين نوجوانن شرڪت ڪئي ڪتابن جو اسٽال پڻ لڳايو ويو هو ... وڏيرا شاهي جو مهورت ڪيو ان موقعي تي تقريب کي خطاب ڪندي هتي چيو ته مختيار سنڌي جي ”سنڌي سماج ۾ وڏيرا شاهي“ جي ڪهاڻين واري ڪتاب ۾ مايوسي ناهي اتساهه آهي ادب سياسي تحريڪن کي اتساهه بخشي ٿو ۽ سنڌس ڪهاڻين ۾ فرضي ڪردار آهي پر اسان ...

ٺٽون دمبالو پريس ڪلب جون چونڊون،قادر بخش ڪورائي صدر چونڊيو ويو

ٺٽون دمبالو(ن ع)ٺٽون دمبالو پريس ڪلب ٺٽون دمبالو سال 2026 جون چونڊون ٿي گذريون اتفاق راءِ ساز سرپرست اعليٰ ڏرتي ٽي وي عبرت اخبار قادر بخش ڪورائي صدر مهراڻ ٽي وي جو رپورٽر راجا آريسر سنئير نائب صدر قومي نيوز جو رپورٽر امتياز علي آرائين نائب صدر سنڌ ڏرتي جو رپورٽر ڪامران علي ڪنڌاڻي جنرل سيڪريٽري آواز ٽي وي نيوز جو رپورٽر معشوق علي ڪورائي جوائنٽ سيڪريٽري هلچل ,سنڌ سماء چار نور حسن پنهور خزانچي برسات اخبار محمد حسن درس اطلاعات سيڪريٽري جذبو اخبار مقبول احمد آرائين آفيس سيڪريٽري ڪي ٽي اين جو رپورٽر امتياز علي ڪورائي ورڪنگ ڪاميٽي چيئرمين پريم ڪمار ايس ايس نيوز سنڌ سان ميمبر رستم علي ڪنڌاڻي سوال سنڌ ميمبر رحيم بخش ڪورائي آزاد سنڌ ميمبر انيل ڪمار ڪيسرامين ڪي ٽي اين نيوز چونڊيا ويا آخر ۾ اسان کان ڌار ٿي ويل دوست محمد مقيم سوهو لاءِ دعا مغفرت پڙهي وئي

ٺٽون دمبالو: پريس ڪلب جي نئين چونڊيل ميمبرن جو ورثل گروپ فوٽو

سول اسپتال ۾ علاج جون سڀ سهولتون دستياب آهن:ايمس انتظاميه

مريضن جي سار سنڀال ۾ غفلت بابت پروپيگنڊا کي رد ڪريون ٿا

لياقت يونيورسٽي اسپتال ۾ ضروري دوائن جي ڪا به کوٽ ناهي

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر)لياقت يونيورسٽي اسپتال حيدرآباد ڄامشورو جي انتظاميه چيو آهي ته سول اسپتال ۾ دوائن جي ڪا به کوٽ ناهي ۽ علاج جون سڀ سهولتون بهتر نموني سان دستياب آهن البته ڪجهه تشخيصي اوزارن ۽ مشينري جي جاءِ تي نون ۽ جديد اوزارن ۽ مشينري جي ضرورت محسوس ڪئي پئي وڃي، جنهن جو انتظاميا جي غفلت سان ڪو به تعلق ناهي لياقت ميڊيڪل يونيورسٽي اسپتال جي انتظاميا ميڊيا جي هڪ مخصوص حلقي طرفان اسپتال ۾ دوائن ۽ طبي سهولتن جي کوٽ ۽ مريضن جي سار سنڀال ۾ غفلت بابت هلندڙ پروپيگنڊا کي سختي سان رد ڪري چيو آهي ... اوزار ۽ مشينري موجود آهن البته ڪجهه تشخيصي اوزار پنهنجي مقرر مدت پوري ڪري چڪا آهن جنهن سان ڪنهن به قسم جي ناڪامي يا غفلت ظاهر نٿي ٿئي هڪ جديد نئون 32 سلائس سي ٽي اسڪين هن وقت سول اسپتال حيدرآباد ۾ انسٽال ڪيو ويو اسپتال ۾ مريضن جو بار وڌڻ سبب موجوده سي ٽي اسڪين ايم آر آءِ مشينن ۽ ٻين اهم طبي اوزارن جي مرمت ۽ سار سنڀال لاءِ اڳ ئي معاهدا ... 26 ڊسمبر 2025 کان آر پي ڊي 24 ڪلاڪ ڪليل ...

پيپلزپارٽي جون جمهوريت ۽ ملڪ لاءِ سڀ کان وڌيڪ قربانيون آهن:غلام مرتضيٰ

... اظهار پاڪستان پيپلزپارٽي تعلقي ڪنڊيارو جي صدر سيد غلام مرتضيٰ شاهه ڪارڪنن سان ڳالهائيندي ڪيو سيد غلام مرتضيٰ شاهه چيو ته شهيد راڻي محترمه بينظير ڀٽو جي ورسي تي سڄي ملڪ سان عوام ... چيو ته ايم پي اي سيد سرفراز حسين شاهه جي قيادت ۾ ڪنڊيارو شهر سميت تڪ جو ترقياتي ڪمن جو بنا تفريق سلسلو جاري آهي عوامي خدمت ئي اسان جي سياست جو محور آهي

حيدرآباد ۾ جعلي آئل فيڪٽري تي ڇاپي باوجود ايف آءِ آر داخل نه ٿي سگهي

اسسٽنٽ ڪمشنر سٽي جي اڳواڻي ۾ تلسي داس روڊ گاڏي کاتي ۾ قائم جعلي آئل فيڪٽري تي ڇاپي دوران جعلي آئل جا ڊرم ۽ ڪارٽن هٿ ڪيا

هٿ آيل جعلي آئل جا ڊرم ۽ ڪارٽن بلديه اينٽي انڪروچمينٽ سيل جي عملي جي مدد سان اينٽي انڪروچمينٽ فورس جي آفيس منتقل ڪيا ويا

گرفتار ڪيل 5 مزدورن کي فورٽ ٿاڻي منتقل ڪيو ويو،ضلعي انتظاميه طرفان ڪو به آفيسر ايف آءِ آر داخل ڪرائڻ لاءِ ٿاڻي نه پهتو

ٿاڻي ۾ موجود هڪ مزدور، بيماري ۾ مبتلا،جنهن جي حالت خراب ٿي وئي،پوليس پاران ضلعي انتظاميه سان رابطا ڪيا ويا پر ڪو به جواب نه مليو

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر)چنچر جي شام تقريباً پنجين وڳي ڌاري فورٽ ٿاڻي جي حدن اندر تلسي داس روڊ تي موجود اسسٽنٽ ڪمشنر سٽي سيد نور جي سربراهي ۾ ضلعي انتظاميه جي آفيسرن پوليس سان گڏ هڪ آئل ڪارخاني تي ڇاپو هنيو ان موقعي تي اي سي سٽي ميڊيا کي ٻڌايو ته ڊپٽي ڪمشنر سيد زين العابدين کي شڪايتون مليون هيون ته ڇاپايل ڪارخاني ۾ مختلف ٽريڊ مارڪ ... ڪيو ويو جڏهن ته هٿ آيل آئل ۽ بيون شيون بلديه اينٽي انڪروچمينٽ سيل جي عملي جي مدد سان ڊي سي آفيس منتقل ڪيون ويون، پراڻي جاءِ ته هٿ آيل سبب انهن کي اينٽي انڪروچمينٽ فورس جي آفيس ٽڏي سڪ تي منتقل ڪيو ويو،پرجا ڏائين ضلعي انتظاميه طرفان واقعي بابت ايف آءِ آر داخل ڪرائڻ لاءِ ڪو به آفيسر ٿاڻي تي نه پهتو ... ڪنهن آفيسر پاران ايف آءِ آر يا شڪايت داخل ڪرائي وئي آهي جڏهن ته 5 ڄڻن کي ٿاڻي ۾ ويهاريو ويو آهي، ٻئي طرف، حراست ۾ ورتل مزدورن جا گهر وارا پڻ ٻارن ۽ عورتن سان شامل آهن، ڪلاڪن کان فورٽ ٿاڻي ٻاهران موجود آهن هڪ مزدور جي گهر وارن جو چوڻ آهي ته سندن پاڻ بيماري ۾ مبتلا آهي ۽ روزانو شام جو ڪيس اسپتال علاج لاءِ وٺي وڃڻو پوندو آهي پر ...

مورو ۾ پاڪستان ڇڇڙا اتحاد جو ڪنوينشن ٿي گذريو

ڪنوينشن جي صدارت ڇڇڙا اتحاد جي سردار هدايت الله ڇڇڙو ڪئي

برادري جي ڪنوينشن جو مقصد هڪبٽي کي ويڇهو رکڻ آهي:هدايت الله ڇڇڙو

مورو(ن ع)مورو ۾ پاڪستان ڇڇڙا اتحاد جو ڪنوينشن مهراڻ سٽيزن ڪلب ۾ ٿي گذريو جنهن جي صدارت ڇڇڙا اتحاد جي چيف سردار هدايت الله ڇڇڙو ڪئي جڏهن ته مهمان خاص محمد يونس ڇڇڙو ، محمد اسماعيل هو ان کان علاوه ملڪ فياض ڇڇڙو ملڪ ڪريم بخش، ملڪ اجمل ظفر اقبال ڇڇڙو زوار الهي بخش انجنيئر اعجاز ڇڇڙو، ميان فاروق، ملڪ مجاهد، ملڪ اسماعيل ملڪ عرفان نويد سلطان عبدالغفار جميل احمد عبدالمجيد، ميان عامر رضا، ميان جنيد، جهانگير شڪيل احمد ڇڇڙو آصف مورائي منير احمد ڇڇڙو غلام حيدر ڇڇڙو نظير احمد، عزيز الله خالد حسين حفيظ الله سڄڻ خان ڇڇڙو ۽ ٻيا پڻ موجود هئا ان موقعي تي ڪنوينشن کي خطاب ڪندي اڳواڻن چيو ته اسان جي هن برادريءَ جي ڪنوينشن جو مقصد هڪبٽي کي ويڇهو رکڻ آهي ۽ جيڪي برادريءَ تفاق آهن انهن کي ختم ڪري هڪبٽي جي طاقت بڻجڻ آهي هتن چيو ته اسان پنهنجي برادريءَ کي هڪ پليٽ فارم تي ڪٺي نوجوانن خاص طور تي نياڻين کي تعليم ڏيارڻ جو مقصد ته جيئن اهي اڳتي نڪري پنهنجي برادريءَ ملڪ جي خدمت ... ڪري سگهن هتن چيو ته اسان ۾ صرف پنهنجي برادريءَ جي هر ڏک تڪليف ۾ ساٿ ڏينداسين پر ٻين برادريون آهن اهي به اسان جون آهن جن سان پڻ ڪلهو ڪلهي سان ملائي بيهڻو ايڊووڪيٽ غلام مصطفيٰ ڇڇڙو خطاب ڪندي چيو ته خوشي ٿي آهي ته ڇڇڙا برادري جا ماڻهو سڀ هتي گڏ ٿيا آهيون انشاء ڇڇڙا برادري جا جائز مسئلا حل ڪرائينداسين اتحاد جوڙڻ جو مقصد ڇڇڙا برادري کي پاڻ ۾ گڏ ڪرڻ آهي جڏهن ته هن ڪنوينشن ۾ اسٽيج سيڪريٽري جا فرائض مورو جو مشهور وڪيل ڇڇڙا برادري مورو جي اڳواڻ ايڊووڪيٽ غلام مصطفيٰ عقاب ڇڇڙو سرانجام ڏنا جڏهن ته مهمانن کي اجرڪن ٽوپين جا تحفا پڻ پارايا ويا ڪنوينشن ۾ برادري جي ماڻهن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي هن ڪنوينشن ۾ موجود مورو پريس ڪلب جي صحافين نواب علي اصغر ڪورائي، خدا بخش ميمڻ صحافي منظور علي لغاري، صحافي محمد بخش ڄالماڻي وحيد رزاق مستوئي، راڻو عزيز راجپوت کي پاڪستان ڇڇڙا اتحاد طرفان اجرڪ جا تحفا پيش ڪيا ويا

جماعت اصلاح المسلمين ضلع دادو زون ٽو جي برانچ انب مگسي جي سليڪشن

ميهڙ(ن ع)جماعت اصلاح المسلمين ضلع دادو زون ٽو جي برانچ انب مگسي جي سال 2026 جي سليڪشن ڪئي وئي جيڪا ضلع جي آپيڊيٽر طرفان ڪئي وئي سليڪشن جي دوران برانچ صدر، فنانس سيڪريٽري ۽ پريس سيڪريٽري پنهنجي پنهنجي رپورٽ پيش ڪئي اُن سان گڏو گڏ برانچ جي سرپرست جي مشاورت سان هيٺيان عهديدار چونڊيا ويا صدر محمد صديق مگسي ، نائب صدر قطب الدين مگسي ، جنرل سيڪريٽري امام الدين مگسي ، جوائنٽ سيڪريٽري نديم علي مگسي ، پريس سيڪريٽري محمد علي مگسي ، فنانس سيڪريٽري عبدالغفار مگسي ، اطلاعات سيڪريٽري تصور حسين مگسي ، آفيس سيڪريٽري وڪيل احمد مگسي ، لائبريري انچارج مولانا خليل احمد مگسي ، معاون صدر عبيدالله مگسي ، معاون جنرل سيڪريٽري محمد عارف مگسي معاون پريس سيڪريٽري ارشاد الله مگسي آخر ۾ دعا خير گهري وئي

دادو: جمعيت علماء اسلام اڳواڻ ميڊيا سان ڳالهائي رهيا آهن

دادو جي عوام روز لنهجي فرجي پٽي ۾ قانون نالي ڪا شئي ناهي:اظهار الحق صديقي

گئس ڪوليڪنڊر ڪمپنين ۾ مقامي ماڻهن کي نظرانداز ڪري ٻاهران ماڻهو ڪنيا پيا وڃن

1 ڪان 4 ٽائين نوڪريون ڪٽي ڏنيون ويون اهن دادو جي عوام کي ڪائي خبر ڪونه آهي

واهي پانڌي(ن ع)جمعيت علماء اسلام ضلع دادو جي اڳواڻ حافظ اظهار الحق صديقي چيو آهي ته دادو ضلعي اندر بدامني عروج آهي دادو جي عوام روز لنهجي فرجي پٽي ۾ قانون نالي ڪا شئي ناهي دادو ضلعي جي جابلو پٽي ڪيرٿر رينج وٽ ٿيل گئس ڪوليڪنڊر ڪمپنين ۾ مقامي ماڻهن کي نظرانداز ڪري ٻاهران ماڻهو ڀرتي ڪنيا پيا وڃن دادو جي ڪڇي واري علائقي ۾ 8251 ايڪڙن تي ٻاهرين جو قبضو آهن ۽ سنڌ حڪومت پاران مليل 1 ڪان 4 اسڪيل جي نوڪرين ۾ ٻه ڊي سي دادو ۽ چونڊيل نمائندن پنهنجا نوازي تحت نوڪريون ڏنيون اهڙو اظهار هتن واهي پانڌي ۾ ٿيندڙ جمعيت علماء اسلام جي ڪنوينشن دوران ڪندي ڪيو هن چيو ته ڊي سي دادو جي طرف کان 1 اسڪيل کان 4 ٽائين نوڪريون ڪٽي ڏنيون ويون اهن دادو جي عوام کي ڪائي خبر ڪونه آهي لسٽ هڪ ڏني وڃين ٿي ۽ ان لسٽ تحت انهن با اثر ماڻهن جي چوڻ تي انهن کي نوڪريون ڏنيون وڃن ٿيون معاملي کي سنجيدگي سان ڏٺو وڃي ۽ دادو جي عوام کي نوڪريون فراهم ڪيون وڃن هن وڌيڪ چيو ته دادو جي ڪڇي واري علائقي سان ... ايڪڙ زمين تي ٻاهر ماڻهن جو قبضو آهي جهنن جي ايراضي 57053 ايڪڙ آهي اُن معاملي جو نوٽيس وٺندي جمعيت علماء اسلام ضلع دادو پاران اهيو مطالبو ڪيون ٿا ته ڊي سي دادو ڪان دادو جي ڪڇي واري علائقن سان قبضا فوري طور تي ختم ڪرايا وڃن ڪارو ڪوٽ ڪيرٿر جي پٽي جوهي جي تعلقي اندر جيڪي ڪمپنيون آهن جنهن ۾ پولش . بي او جي سي . ۽ جوهي جي اندر بي ايچ پي . جون نوڪريون ٻاهرين ماڻهن کي ڏنيون ويون آهن اندين وڏين نوڪرين ۾ هڪ به ٻاهرين ڪان ماڻهون آيل ۽ جيڪا ڪا سيٽ خالي آهي ته ان ۾ نمائندن جي آشروات تي رهندڙ ماڻهن کي ڏنيون ٿيون وڃن جيڪي دادو ضلعي ۽ جوهي جي عوام کي فائدو ڏنو وڃي جيڪو جوهي جي عوام جو حق آهي ان گڏوگڏ ضلعي دادو جي اندر جيڪي ضلعي دادو جي عوام ڪان ڦرون ٿيون وارداتون ٿيون جنهن گهرن جا ڌاڙا دڪانن ڪان ڦر موٽرسائيڪل سميت اهي سڀ رڪور ڪرايون وڃن ۽ تعلقه جوهي جي اندر بدامني آهي ان علائقي ۾ ٻه آپريشن ٿي جيئن عوام سک جو ساهه کڻي سگهي

فورٽ شيڊول ۾ داخل ڪرائڻ خلاف دادو واسي پاران حيدرآباد ۾ احتجاج

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر)دادو جي ڪوٽ ڄام خان ٻٽ جو رهواسي ۽ 2013جي عام اليڪشن ۾ ارباب رحيم جي ٽڪيٽ تي چونڊن ۾ حصو وٺندڙ ڄام شاهد علي حيدري ٻاٽ پ ٻ اميدوارن جي انتقامي ڪارروائين ۽ نالو مسلسل فورٽ شيڊول ۾ داخل ڪرائڻ خلاف ڪالهه ٻه حيدرآباد پريس ڪلب سامهون احتجاج جاري رکيو ... منهنجو قومي شناختي ڪارڊ بلاڪ آهي مان ڪاڏي نڪري نٿو سگهان بيماري ڪري ٽوڙي گهرڻو مسئلن سبب ... جي اطلاع ڏيڻ باوجود منهنجي خلاف پوليس ڪيس داخل ڪري ڇڏي ٿي، هن چيو ته هو فورٽ شيڊول جي معياد 3ساڍ هوندي آهي ۾ منهنجي خلاف 11مئي 2013ڪان جاري فورٽ شيڊول اڄ تائين جاري آهي جيڪا پوليس ڪيس جي سياسي ملي ڀڳت ۽ جمهوري پارٽي سڏائيندڙ پيپلز پارٽي جي وچشياتي انتقامي ڪارروائي جو ... ڪري انصاف ۽ تحفظ ڪيو وڃي.

مشهور اديب صحافي محمد عثمان راهوڪرو جي چوٿين ورسي ملهائي وئي

ٽنڊو باگو(ٽ ر)ٽنڊو باگو جي مشهور اديب صحافي محمد عثمان راهوڪرو جي چوٿين ورسي واري تقريب ڪي پروفيسر نقاش علوائي غلام محمد خواجه عرف دلبر سنڌي سيد خدا ڏنو شاهه مير فراز علي ڏاليس مصطفيٰ جمالي فيض اديچي نصر الله جروار عبدالغفور چانڊيو الهبچايو راهوڪرو فراق هاليپوٽي انور عباسي ۽ ٻين خطاب ڪندي چيو ته محمد عثمان راهوڪرو لاڙ علائقي جي صحافتي دنيا جو وڏو نالو هو هن رڳو صحافت ۾ پنهنجا شاگرد پيدا ڪيا ۾ هن تاريخ ڪان ويندي مختلف موضوعن تي 6 ڪتاب لکي لاڙ جي ماڳن مڪانن، درياءَ جي پراڻن وهڪرن ۽ لاڙ ۽ سنڌ جي عورتن جي بهترين ڪردارن کي ڪتابي صورت ۾ آڻي اهو بڌايو ته سنڌ ۽ لاڙ جون عورتون مردن ڪان گهٽ نه آهن محمد عثمان راهوڪرو هڪ گهڻ رڪي شخصيت هو سندس خال ڪي پرڻ لاءِ سال لڳندا

مورو قومي تي شاهراهه لنجار هائوس سامهون ٽالر جو ويگن کي ٽڪر

عباسي برادري سان تعلق رکندڙ عورت ٻارڙن سميت 9 ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا

مورو(ن ع)مورو قومي شاهراهه لنجار هائوس سامهون ٽالر جو ويگن کي ٽڪر عباسي برادري سان تعلق رکندڙ عورت ٻارڙن سميت 9 ڄڻا سخت زخمي مورو سول اسپتال داخل ويگن ۾ سوار ماڻهو ... عباسي عبدالرئوف عباسي محمد رفيق عباسي توفيق عباسي مسمات سعيدا شيخ مسمات نسرا عباسي مسمات صابران عباسي اقبال عباسي ويٺل سڀ ضلع لاڙڪاڻو وارہ جا ٻڌايا وڃن هڪوڙ ...

جهڪي شنڪر مندر،مسان روڊ لاڙڪاڻو جي نئين سر مرمت جو افتتاح

اقليتي معاملن بابت معاون خاص ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي منصوبي جو افتتاح ڪيو

جهڪي شنڪر مندر جي بحالي سان علائقي جي تاريخي حيثيت بحال ٿيندي:ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي

لاڙڪاڻو (رپورٽ عبدالرحيم ابڙو) ... سنڌ جي تاريخي ۽ مذهبي ورثي جي تحفظ ۽ بحالي سان اقليتن جي ... مذهبي هم آهنگي کي هٿي ملندي ...

لاڙڪاڻو: پ ب اڳواڻ ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي مندر جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ڊي ايڇ او قمبر پاران شهرين جي شڪايتن تي رورل هيلٿ سينٽر وڳڻ جو دورو

اسپتال ۾ بيهل ايمبولنس، دوائن جي کوٽ ۽ عملي جي غيرموجودگي جون شڪايتون

ضلعي جي سڀني صحت مرڪزن ۾ وڌ کان وڌ سهولتون فراهم ڪيون وڃن:ڊاڪٽر گلزار ٽنيو

وڳڻ (ن ع)ڊي ايڇ او قمبر ڊاڪٽر گلزار احمد ٽنيو شهرين جي شڪايتن تي موڪل واري ڏينهن ايمرجنسي بنيادن تي رورل هيلٿ سينٽر وڳڻ جو اوچتو دورو ڪيو دوري دوران ڊي ايڇ او اسپتال ۾ پراڻي بيهل ايمبولنس، دوائن جي کوٽ ۽ عملي جي غيرموجودگي سميت مختلف معاملن جو تفصيلي جائزو ورتو ڊي ايڇ او ... هدايتون جاري ڪيون.ان موقعي تي صحافين سان ڳالهائيندي ڊاڪٽر گلزار احمد ٽنيو چيو ته سندس دور خدمتن دوران ڪوشش رهي آهي ته رورل هيلٿ سينٽر وڳڻ سميت ضلعي جي سڀني صحت مرڪزن ۾ وڌ کان وڌ سهولتون فراهم ڪيون وڃن جيئن علائقي جي لوڪل عوام کي صحت جي حوالي سان حقيقي ...

وڳڻ: ڊي ايڇ او قمبر رورل هيلٿ سينٽر جو دورو ڪري رهيو آهي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم – سعودي عرب ۾ 2 ريال
ABC CERTIFIED
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو ٻاڦوار پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk
سومر 29 ڊسمبر 2025ع

ڳڙهي خدابخش مان ايندڙ مفاهمتي سياست جو پيغام

ڳڙهي خدابخش ڀٽو هڪ ڀيرو ڀيهر رڳو يادگيرين جو مرڪز نه رهيو، پر پاڪستان جي موجوده سياسي، معاشي ۽ قومي سلامتي بابت اهم پيغامن جو محور بڻيو. شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي 18هين ورسيءَ تي پاڪستان پيپلز پارٽيءَ جي قيادت، خاص طور تي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري ۽ صدرِ مملڪت آصف علي زرداري، جيڪي ڳالهيون ڪيون، سي رڳو جذباتي تقريرون نه هيون پر انهن ۾ رياست، سياست، ادارن ۽ مفاهمت بابت واضح سياسي رخ موجود هو. بلاول پنهنجي خطاب ۾ انتهائي اهم نڪتي ڏانهن ڌيان ڇڪايو ته پاڪستان هن وقت رڳو معاشي بحران ۾ نه آهي، پر سياسي بحران به ملڪ کي گهيري ۾ آڻي ڇڏيو آهي ۽ جيستائين سياسي بيچيني ختم نه ٿيندي، تيستائين معاشي بحالي ممڪن نه هوندي. هن وفاق کان مطالبو ڪيو ته صوبن کي وڌيڪ اختيار ڏنا وڃن. چاڪاڻ ته 18هين ترميم جو روح وفاق کي مضبوط ڪرڻ سان گڏ صوبن کي بااختيار بڻائڻ آهي. هيءَ ڳالهه ياد ڏيارڻ ٿي ته پيپلز پارٽي هميشه وفاقي ڍانچي، اين ايف سي ايوارڊ ۽ صوبائي حقن جي محافظ رهي آهي. هُن شهيد بينظير ڀٽو جي آخري سياسي پيغام مفاهمت کي ورجايو پر هن صاف لفظن ۾ چيو ته مفاهمت جو مطلب رياست تي حملا ڪرڻ وارن کي ڪاربون ڏيڻ يا 9 مئي جهڙن واقعن جي حمايت ناهي. سياست جو دائرو اختلاف، تنقيد ۽ جدوجهد آهي، نه ته باهه ۽ بغاوت. هي پيغام اڄ جي سياسي ماحول ۾ خاص اهميت رکي ٿو جتي اختلاف کي دشمني ۽ تنقيد کي غداري سان جوڙيو وڃي ٿو.

صدر آصف علي زرداري پنهنجي خطاب ۾ قومي سلامتي ۽ دفاع بابت انتهائي سخت ۽ بي باڪ موقف اختيار ڪيو. هن ڀارت کي مخاطب ڪندي چيو ته ڀارت ڀلي پاڻ کي پاڪستان کان ڏهه ڀيرا وڏو ملڪ سڏائي، پر بهادري، همت ۽ قربانيءَ جو جذبو انگن اکرن سان نه ماپيو آهي. صدر جو چوڻ هو ته پاڪستان جنگ نٿو چاهي، پر جيڪڏهن ڪو ملڪ پاڪستان جي خودمختياريءَ کي للڪاريندو ته جواب سخت هوندو. هي موقف رياستي سطح تي 'امن سان گڏ تياري' واري نظريي کي اجاگر ڪري ٿو. صدر زرداريءَ جو اهو بيان به انتهائي علامتي هو جنهن ۾ هن چيو ته بينظير ڀٽو جي شهادت جو ڏينهن پاڪستان کي ورهائڻ جو ڏينهن بڻجي سگهيو پئي، پر هن 'پاڪستان کپي' جو نعرو هڻي ملڪ کي بچايو. هيءَ نعرو رڳو لفظ ناهي، پر رياست جي وحدت ۽ وفاق جي بقا جي علامت بڻيل آهي.

ڳڙهي خدابخش مان ايندڙ هي سمورو پيغام ٻن سطحن تي بيٺل نظر اچي ٿو هڪ پاسي قومي دفاع، خودمختياري ۽ مزاحمت ته ٻئي پاسي مفاهمت، سياسي بردباري ۽ آئيني بالادستي. پاڪستان جي تاريخ ٻڌائي ٿي ته جڏهن به سياست انتهاپسندي طرف وئي، ملڪ بحرانن ۾ ڦاٿو ۽ جڏهن مفاهمت اختيار ڪئي وئي، رياست مضبوط ٿي. ڪيڏو نه چڱو ٿئي ها ته پيپلز پارٽيءَ جي قيادت شهيد راڻيءَ جي شهادت واري ڏينهن تي سنڌ جي عوام سان به مفاهمت جو پيغام ڏي ها، جن مٿان گذريل ڇهن ڏهاڪن کان لاڳيتو حڪمراني ڪئي پئي وڃي. ويجهڙ ۾ ٿي ملازمن سنڌ سطح تي احتجاج شروع ڪيا هئا ته اُنهن کي مهانگائيءَ جي حساب سان رليف مهيا ڪيو وڃي. ڪين ٻين صوبن جيان ڊسپيرنسي الائونس ڏنو وڃي. انهن لاءِ ٿي ڪا خوشخبري ٻڌائي وڃي ها، يا اڄائي بيروزگارن کي سنڌن اهليت جي بنياد تي نوڪريون ڏيڻ جو اعلان ڪيو وڃي ها ته هاڻ ڪنهن به سفارشي يا ڏوڪڙ ڏيندڙ کي نوڪريون نه ڏنيون وينديون پر سنڌ جي مفاد خاطر فقط اهليت رکندڙ نوجوانن کي ئي نوڪريون ڏنيون وينديون. سنڌ جي زمينن جي تين وال ٿيڻ کي روڪڻ ۽ ڊاڙيل فيڪٽر جون جڙون اُکيڙڻ جا جيڪڏهن اعلان ڪيا وڃن ها ته هوند سنڌ واسين جو پنڌ سجايو ٿي پوي ها. پر محسوس ائين ٿئي ٿو ته هاڻ ڏيڻ لاءِ پيپلز پارٽيءَ وٽ ڪجهه ناهي رهيو. تنهن ڪري روايتي ڳالهيون ڪيون وڃن ٿيون. جيڪي هُنن ڪان پهريان وفاقي حڪومت ڪيترائي ڀيرا ورجائي چُڪي آهي.

2026ع، 2025ع کان گهٽ مختلف نه هوندو!

محمود شام

سال 2025ع ڪيترين ئي بي رحمين، سختين ۽ غير يقيني حالتن سان گڏ الوداع ٿي رهيو آهي. نئون سال 2026ع به ٽي ڏينهن بعد شروع ٿيڻ وارو آهي. رسمي طور تي اسين نئون سال مبارڪ ته چئي سگهون ٿا، پر ڪا وڏي اميد ٻڌڻ مشڪل نظر اچي ٿي. ڇو ته 2025ع ۾ ڪيل فيصلا ۽ کنيل قدم ئي 2026ع ۾ نتيجن جي صورت ۾ سامهون ايندا. 2025ع اهڙو سال رهيو آهي، جنهن کي الوداع چوندي ڪو خاص افسوس محسوس نه ٿيندو. سال جي شروعات ۾ اسان گهٽيون دعائون به گهريون هيون پر ان کي نه سياسي طور مثالي بڻائي سگهياسين نه وري سماجي ۽ نه ئي معاشي طور.

دفاعي لحاظ کان مئي مهيني ۾ پاڪستان کي ڀارت جي جارحيت جو جواب ڏيندي جيڪا خوشي نصيب ٿي، اها اهم هئي. دنيا پاڪستان جي دفاعي برتري کي تسليم ڪيو. حڪمران پارٽين پنهنجي هٿياربند فوجن جي ان ڪارڪردگيءَ جي ساراهه ڪئي. بري فوج جي سربراهه کي فيلڊ مارشل جو عهدو ڏنو ويو. پوءِ هڪ آئيني ترميم ذريعي ڪيس پنجن سالن لاءِ ڪمانڊر آف ڊفينس فورسز پڻ مقرر ڪيو ويو ۽ ايندڙ ڪنهن به احتساب کان به استثنا ڏني وئي.

پاڪستان جا ماڻهو جتي به رهن ٿا، سنڌ، بلوچستان، پنجاب، خيبر پختونخوا، آزاد جموں ڪشمير گلگت بلتستان يا وري پرڏيهه ۾- انهن جي پاڪستان سان وابستگي ۽ وفاداري اٽل آهي. پر ملڪ اندر رهندڙ اڪثريت سخت مسئلن ۾ ڦاٿل آهي. روزگار جا نوان در کلي ناهن رهيا، وڏا ڪارخانا نٿا لڳن. بيروزگاري وڌي رهي آهي، غربت جي لڪير کان هيٺ رهندڙ ماڻهن جو انگ وڌندو پيو وڃي. سراسري آمدني، ضروري خرچن جو مقابلو نٿي ڪري سگهي. پاڪستاني روپئي کي ڪو مضبوط سهارو نٿو ملي. هڪ ڊالر 280 رپين تائين پهچي چڪو آهي. 1985ع کان جيڪي سياسي قيادتون پاڪستان کي مليون، اهي اڄ به حڪومت ۾ اتحادي آهن. 1985ع ۾ هڪ ڊالر 15 رپين جو هو. اڄ 280 تائين پهچي ويو آهي. جنهن جا اثر مجموعي معيشت تي تمام گهڻا منفي پئجي رهيا آهن.

اڄ پنهنجن پوٽن، پوٽين، پٽن، ڏيٺرن، ڏهٽن ڏهٽين نئُهن ۽ نائين سان گڏ ويهي ماني کائڻ ۽ ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جو ڏينهن هو. اسان جي گذارش اها ئي هوندي آهي ته اوهين قومي سطح تي شايد ڪا وڏي تبديلي نه آڻي سگهو، پر پنهنجي گهر ۾ تبديلي آڻي ان کي مضبوط ضرور بڻائي سگهو ٿا. جيڪو اسان جي وس ۾ آهي، اهو ته ضرور ڪيون. پنهنجي اولاد کان پڇو ته 2026ع لاءِ انهن جا ڪهڙا ارادا آهن ۽ اهي 2026ع کي ڪيئن ڏسڻ چاهين ٿا. گهر اندر جيڪي ڪم اڌورا آهن، انهن کي هن سال مڪمل ڪريو. پاڙي ۾ جيڪڏهن ڪو مسئلو آهي ته گڏجي حل ڪيو. قومون اهڙيءَ طرح ئي ترقي ڪن ٿيون.

مان ته ڏينهن رات اهو ئي سوچيندو رهندو آهيان ته اسان جو اولاد، جيڪو سوشل ميڊيا جي ڪري اسان کان وڌيڪ باخبر آهي، ان جي نظر ۾ آخر هڪ مثالي معاشرو ڪهڙو آهي؟ اهي يورپي ملڪن ۾ وڃڻ لاءِ پنهنجي جان کي خطري ۾ ڇو وجهن ٿا؟ پنهنجا گهر ۽ زرعي زمينون ڇو وڪرو ڪن ٿا؟ انهن ملڪن جون ڪهڙيون سهولتون آهن، جيڪي کين ايتريون پرڪشش لڳن ٿيون؟ منهنجي گذارش اها به آهي ته اسان جون يونيورسٽيون ۽ تحقيقي ادارا نوجوانن جي لاڏڻ بابت رپورٽون تيار ڪن- ته اڪثريت نوجوانن جي نظر ۾ هڪ مثالي ملڪ جون ڪهڙيون خاصيتون آهن؟ خوشحاليءَ جو تصور ڪهڙو آهي؟ ڪهڙي سسٽم ۾ هو پاڻ کي محفوظ ۽ ڪارائتو محسوس ڪن ٿا؟ پاڪستان جي موجوده سماج ۾ کين ڪهڙيون مشڪلاتون نظر اچن ٿيون، جن سبب هو هتان وڃڻ کي بهتر سمجهن ٿا؟

اسان جون حڪمران قومي سياسي جماعتون پنهنجي جاءِ تي مطمئن ۽ خوش نظر اچن ٿيون ۽ انهن جا اڳواڻ ڪليل نموني چون ٿا ته ملڪ اڳتي وڌي رهيو آهي. ڪجهه عالمي مالي ادارا به پاڪستان جي انگن اکرن کي بهتر قرار ڏئي رهيا آهن. پر 2025ع ۾ جنهن نموني ڏينهن رات گذريا آهن، ڇا مسلم ليگ (ن)، پاڪستان پيپلز پارٽي ۽ ايم ڪيو ايم جي نظر ۾ اهي ئي مثالي علامتون آهن؟ هڪ عام پاڪستاني کي روزانو جنهن سسٽم کي منهن ڏيڻو پوي ٿو، ڇا اهو حڪمران جماعتن لاءِ فخر جوڳو آهي؟

معاشي ماهرن موجب اسان جي اقتصادي نظام ۾ گهٽيون خلائون آهن. درآمد وڌي رهي آهي، برآمد اڃا تائين گهٽ آهي، مينوفيڪچرنگ انتهائي گهٽجي وئي آهي. 2025ع به ان حوالي سان گهڻو حوصلا افزا نه رهيو. جن حلقن ۾ اسان جو اچڻ وڃڻ آهي، اتي به اهو ئي تاثر ملي ٿو. تازو پنج ڏينهن واري ڪتاب ميلي ۾ جن سوين بزرگن، مائرن، پيئرن، ڌيئرن ۽ استادن سان ڳالهه ٻولهه ٿي ۽ هاڻي ڪراچيءَ ۾ پاڪستان آرٽس ڪائونسل ۾ ٿيندڙ عالمي اردو ڪانفرنس، ملڪ ۾ ٿيندڙ ڪتاب ميلن ۽ لٽريچر فيسٽيولز ۾ به حساس ماڻهو گڏ ٿين ٿا، پر ڪٿي به اطمينان ۽ تسڪين جو احساس نظر نٿو اچي. ادبي تخليقن ۾ به عدم تحفظ جو احساس وڌندو پيو وڃي.

ان سڀ جي باوجود، هڪ عام پاڪستاني جي ڪوشش اها ئي آهي ته سندس انفرادي ڪردار سان ملڪ کي استحڪام ملي. پر اسان وٽ اهڙو سماجي ۽ معاشي نظام فعال ناهي ۽ نه ئي اهڙو سازگار ماحول موجود آهي، جتي هر پاڪستاني جي سوچ ۽ ڪوشش سڌي طرح ملڪ کي مضبوط ڪرڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهي. عام تاثر اهو آهي ته حڪمران طبقو پاڻ کي عقل ڪُل سمجهي ٿو. ميڊيا جا مشورا هجن يا تحقيقي ادارن جون رپورٽون، انهن مان عام طور فائدو نٿو ورتو وڃي.

جمهوري معاشرن ۾ ۽ انهن ملڪن ۾ جتي سالن جي محنت، جدوجهد ۽ فڪري ڪوششن سان نظام جوڙيا ويندا آهن، آئين منظور ڪيا ويندا آهن، انهن جي دائري ۾ رياستي ادارا، سرڪاري ڪاتا، نجي ڪاروباري شعبي ۽ تعليمي ادارا ڪم ڪن ٿا. انهن ڪامياب قومن اهڙا اصول ۽ حدون مقرر ڪيون آهن، جن اندر هر فرد جي سوچ ۽ ڪوشش سڌي طرح ملڪ جي استحڪام ۾ نتيجه خيز ڪردار ادا ڪري ٿي. اسان وٽ اهڙي نيٽ ورڪ کان ڇو پاسو ڪيو وڃي ٿو؟

افسوسناڪ ڳالهه اها آهي ته رياست ۽ رياست جي عوام جي اڪثريت وچ ۾ وڇوٽيون وڌنديون پيون وڃن. هڪ پاسي عوام پاڻ کي بي وس ۽ بي اثر سمجهي ٿو ته ٻئي پاسي رياست ان اڪثريت کي اجنبي سمجهڻ لڳي ٿي. پوءِ رياست جي سوچ اها بڻجي وڃي ٿي ته وڌيڪ سختي اختيار ڪئي وڃي، پاڻ کي وڌيڪ اختيار ڏنا وڃن- ۽ ان کي ئي ملڪ جي بقا سمجهيو وڃي. 2025ع ۾ هن سوچ ۾ وڌيڪ شدت آئي آهي. حڪمران هن سال تمام گهڻا فعال نظر آيا آهن. پر انهن سرگرمين جو ملڪ جي معيشت تي ڪهڙو اثر پيو؟ هڪ عام ماڻهوءَ جي مالي حالت ۾ ڪيتري بهتري آئي؟

هاڻي سوال اهو ئي آهي ته 2025ع ۾ قومي سياسي قيادتن جا جيڪي رويا رهيا آهن، انهن جي نتيجي ۾ 2026ع ۾ انهن سياسي جماعتن ۽ انهن جي پاليسين کان ڪنهن به شعبي ۾ ڪا بهتري جي اميد رکي سگهجي ٿي يا نه؟

'عاشق زهر پياڪ، وهه پسيو وهسن گهڻو'

فقير حاجن نظاماڻي

عاشق زهر پياڪ، وهه پسيو وهسن گهڻو
ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيراڪ
لڳين لنئون لطيف چئي، فنا ڪيا فراق
توڙي چڪن چاڪ، ته به آهه نه سلن عام سان

لطيف سائينءَ جي سورمين ۽ سورمن ڪانسواءِ ٻنا ناليل ڪردارن جي عشق جي ڳالهه ڪنداسين لطيف سائينءَ جي ڪلام مان عشق هر جڳهه تي چمڪي پيو جنهن جي روشني پوري دنيا تائين پکڙيل آهي. فقير چون ٿا ته، عشق جي معلملن تي سائنس جي ڪا رسد نه پهتي آهي، پر پوءِ به ڪوشش ڪئي اٿن. پهچ حاصل ڪري به عشق کي ڇا ڪندا؟ عشق پنهنجي منزل ڏانهن روان دوان آهي، نه نفعي جي پرواهه نه زندگي موت جي قصد، طالب ۽ مطلوب پاڻ هڪ آهن بس هئي سان هڪ ٿي رهڻ جي خواهش هوندي آهي. فاصلا، وقت عشق جي اڳيان محتاج آهن. زندگيءَ جو احساس دوست جي موجودگي ۽ موت عليحدگي کي چون ٿا ته لطيف سائين جن فرمائين ٿا ته،

اُٺياري اُٺي ويا، منهجهان مون آزار،
حبيب ٿي هٺي ويا، پيڙا جي پچار،
طبيبن تنوار، هڏ نه وٺي هاڻ مون

هن بيت ۾ لطيف سائينءَ عشق جي ڪيفيت جي ڳالهه ڪئي آهي ته جڏهن محبوب مون وٽان اُٿيا ته منهنجو جيءُ ۾ آزار اٺاري ويا. منهنجا محبوب، حبيب آهن پر جڏهن مون وٽان اُٿيا ته سورن جي پچار جو سبق ڏيئي ويا. منهنجي مرض جا طبيب صرف منهنجا محبوب ئي آهن. منهنجي جان جسم پنهنجي پريءَ ڪانسواءِ بلڪل پسند نه آهي. پنهنجي ڪيفيتن جو تذڪرو فقيرن اهڙيءَ ريت ڪيو آهي، جنهن مان پتو پوي ٿو ته عشق جي خوراڪ محبوب جي صورت جو درشن آهي. وجود جي وار وار مان انسان، پيڙا کي بخوبي محسوس ڪري سگهي ٿو جدائي واري حال ۾ هجي يا وصال واري ڪيفيت ۾ هجي، پر انهن احساسن جي ترجماني عاشقن ڪئي آهي.

هڏ نه وٺي هاڻ ٿو، ويڇن جو وصال
هن منهنجي حال، حبيب ئي هادي ٿيو

جڏهن عشق جي ڪيفيت ۾ جدائي وارو ماحول هجي ته عاشق جي اندر ۾ سواءِ پنهنجي محبوب جي ٻيو ڪوبه نٿو وٽي. هن بيت ۾ لطيف سائين جن عڪاسي ڪئي آهي ته جڏهن جدائي ٿي وئي آهي ته عاشق بيماري واري حالت ۾ يار جي ياد ۾ تڙپي رهيو آهي. ڊاڪٽر دوا جي لاءِ آيو آهي، جنهن کي سنڌي ويج چئبون ٿا، اهو ڏئي نٿو وٺيس. ان ڊاڪٽر کي چوي ٿو ته منهنجي هن حال جو حبيب هادي پنهنجو محبوب آهي. هر عاشق جي ڪيفيت جي عڪاسي هن بيت ۾ ٿيل آهي. پر ڪيفيت کي سمجهڻ لاءِ به انهيءَ ڪيفيت مان گذرڻ لازمي آهي. نه ته عام ماڻهو هنن اعليٰ ڪيفيتن کي وقت جو زيان چون ٿا، يا وري جسماني ٿڪاوٽ جي آسائش ڪوٺين ٿا. پر عشق جي ڪيفيت کي به ڪي عاشق سمجهن ٿا، ٻين ماڻهن جي لاءِ هي تحفو ڏٺيءَ عطا نه ڪيو آهي، چون ٿا ته هر ڪنهن روح کي هيءَ عشق جي ڪيفيت نصيب ناهي ٿيندي، جنهن پاڪ روح کي رب سائين مقام عطا ڪري. عشق جي ڪيفيت گهٽ ظرف وارن لاءِ نه هوندي آهي، اعليٰ ظرفن کي جڏهن ملندو آهي ته ضمير روشن ٿي ويندو آهي. فقير چون ٿا ته جڏهن عشق جو سواد انسان جي وجود سان ملي وڃي ٿو هيءَ دنيا رنگين ۽ خوشبوادر ٿي ليائيندڙ ٿي لڳي.

حبيب ئي هادي ٿيو رهنماءُ راحت
پيڙا نيائين پاڻ سين، لاٿي ڏئي لٽ
سپيريان صحتَ، ڏنيم منجهان ڏڪندي

لطيف سائينءَ جن فرمائين ٿا ته حبيب ئي هادي ٿين ٿا ته انهن جي رهنمائي راحت ٿي پوي ٿي. سورن، پيڙائن کي ڇڪي لٽ ڏيئي ڪيڏي ڇڏين ٿا. پرين صحت ته ڏين ٿا پر انهيءَ لاءِ ڏکندي واري حالت مان گذرڻو پوي ٿو فقير چون ٿا ته عشق جا انداز ترالا آهن. جدائي ۽ پيڙا ۾ به محبوب جي انسان ويجهو رهي ٿو پري ٿيڻ ته ڪنهن به صورت ۾ محال هجي ٿو وصال هجي يا فراق جو ڦندو ڪنڌ ۾ هجيس، هر گهڙي پُرڪشش ڪيفيت عاشقن جي هوندي آهي. دنيا کان ماورا هي انسان پنهنجي وجود ۾ پنهنجي محبوب کي ڳوليندا آهن. سور به محبوبن سان گڏ هجن ٿا ته ديدار به يار جو هوندو اٿن.

سائڻ صحت سپرين، آهي نه آزار
مجلس وير مئو ٿئي، ڪوٺيندي قهار
خنجر تنهن خوب هٺي جنهن سين ٿئي يار،
صاحب رب ستار سوجهي رڳون ساهه جون

لطيف سائين جن هن بيت ۾ فرمائين ٿا ته سائڻ يعني مرض جو علاج، ڦڪي قڪي، (سائڻ هڪ اهڙي ڦڪي آهي جيڪا ٻهراڙين جا ماڻهو ڦٽن تي هڻندا هئا يا اڃان به ڪٿي ان عمل کي دهرايو ويندو هجي پر هاڻ سائنسي طبع جو دور هلي رهيو آهي) لطيف سائين فرمايو آهي ته منهنجو محبوب منهنجي لاءِ علاج آهي. عشق ۾ ڪو به آزار ناهي هوندو. پر جڏهن محبوب سڏيندو آهي ته ان مهل مئو هوندو آهي. ڇو جو ان جو تالو قهار به آهي، جنهن سان ياري رکي ٿو ته ان کي خنجر خوب هڻي ٿو صاحب جي نظر ساهه جي رڳن تي هوندي آهي. فقير چون ٿا ته، عشق ۽ عبادت ۾ دوئي ڪرڻ يعني ڪنهن ٻئي کي شريڪ ڪرڻ ڪفر آهي. ان ڪري عاشق پنهنجي محبوب کي ٻين لوازمات کان پري ڇڏيندو آهي، ان کي جيڪا تڪليف ٿئي ته اها ڪيفيت ٻين شين کان پري ڪرڻ ئي هوندو آهي، جنهن کي عام طرح تڪليف چيو وڃي ٿو.

ايڪ پيالو به ڇٽا، عشق نه ڪري اِت
مائين ڪين مياڻ ۾، به ترارو تٽ
ايءَ پر آهي اُت، جتي ناتو ناهه ڪو

لطيف سائين جي انداز بيان ۾ جيڪو راز سمايل آهي، ان جي ڪهڙي ڳالهه ڪجي، ڪيئن ان جي تشريح ڪجي، ڪهڙيءَ ريت ان ڳالهه جي حق جي ادائگي ڪجي، پر انهن لفظن جو لطف حاصل ڪرڻ لاءِ ڪا ڳالهه ڪرڻي پوي ٿي، جيڪا اندر ۾ ويهي رهي ٿي. هر دفعي لطيف سائينءَ جي بيتن جي ڪيفيت ۽ سوادي ذائقو مٺيل ملي ٿو. هي هڪ ڳالهه جو ثبوت آهي ته لطيف سائين پنهنجي اصل ڪيفيت اسان لاءِ رکي آهي، جهڙي حالت ۾ اسان آهيون ان ڳالهه جو اسان اندازو لڳائي سگهون ٿا. فقير چون ٿا ته، عشق جي ڪيفيت حقيقي هجي يا مجازي فرق صرف محبوب هوندو آهي پر عاشق جي اندر ۾ حقيقي جذبو ئي هوندو آهي، جنهن جو تالو مجازي هجي يا حقيقي هجي، اندر جي حالت ساڳي هوندي آهي، پر هنن ڳالهين جي خبر به انهن ماڻهن کي پوندي جيڪي هنن حالتن مان گذريا هوندا ته عاشق ۽ معشوق جي وچ وارو وقت ۽ فاصلو ڪيئن ختم ٿئي ٿو ٻن جسمن جي مٿان عشق هڪ سواري مخلوق جي عقل کي خاموش ڪيئن ڪري ٿي ڇڏي، پر هن عشق جي اعليٰ جذبي کي حاصل ڪرڻ لاءِ سر جو سودو ڪرڻو پوي ٿو جتي نه واپسي آهي نه بزدلن جي منزل آهي حقيقي هڪل تي سر لاهي ڏيڻ وارن سچن جي ضرورت هوندي آهي. اصلي عشق جو مزو به آهي عاشق وٽن ٿا، باقي نفس جا پوڄاري پنهنجي جسم کي پالي ڪيڻ جي لاءِ تيار ڪندا رهن ٿا.

سر جدا ڌڙ ڌار، دوڳ جنين جا ديڳ ۾
سي مر ڪن پچار، حاضر جنين هٿ ۾

عاشق پنهنجي جسم کي ساڙي خاڪ مثل بڻائي محبوب جي رضا حاصل ڪري ٿو عشق جي مٺڪدي ۾ ٻئن جي هينان باهه ٻري ٿي، جنهن ۾ عاشقن جا سر ڪڙهن پيا، لطيف سائين عاشقن جي اهڙي ڪيفيت جو بيان ڪيو آهي جدائي عاشق ۽ معشوق نه رهندي آهي، ٻئي هڪ ٿي ويندا آهن. جسم جان نه الڳ هجن ٿا پر حال ساڳيو هوندو آهي. هر عاشق جي دعا هوندي آهي ته محبوب جي اڳيان قبول پئجي وڃي، جهڙو به حال هجي انسان اڱهامجي وڃي.

اڳيان اڏين وٽ، پوئين سر سنباهيا
ڪاٽ نه پوين قبول ۾، مُچڻ پائنين گهٽ
مَٽا مُهاين جا، پيا نه ڏسين پٽ
ڪلاڙڪي هٽ، ڪُسڻ جو ڪوپ وهي

Shermuhammed447@gmail.com

منصب جو لحاظ

رشيد صافي

اسان جي سماج ۾ مهمان کي خاص اهميت حاصل آهي. مهمان نوازي اسان جي اها پراڻي روايت آهي جيڪا دشمن لاءِ به پنهنجا دروازا بند نٿي ڪري. جيڪڏهن مهمان منصب ۾ اعليٰ مقام تي هجي ته ان جي اهميت اڃا ئي وڌي وڃي ٿي. جڏهن غير ملڪي سربراهه ملڪ ۾ اچن ٿا يا اعليٰ شخصيتون پاڪستان اچن ٿيون ته اسان انهن جي سهولت ۽ پروٽوڪول لاءِ هر ممڪن ڪوششون ڪيون ٿا ۽ جيستائين اهي محفوظ نموني رخصت نه ٿين، سيڪيورٽي ۽ انتظامي ادارا چوڪس رهندا آهن.

اهڙي طرح جڏهن ڪنهن صوبي جو وزيراعليٰ يا وزير ٻئي صوبي جي دوري تي وڃي، سياسي اختلافات پنهنجي جاءِ تي پر منصب جي لحاظ سان ان جي خاطرداري ۽ وقار جو تحفظ ڪرڻ ميزبان صوبي جي اخلاقي ۽ انتظامي ذميواري هوندي آهي. افسوس جوڳي ڳالهه آهي ته جڏهن سياسي حريفن جي ڳالهه اچي ٿي ته اسان اڪثر انهن سڀني اعليٰ انساني ۽ پارلياماني اصولن کي نظرانداز ڪري ڇڏيندا آهيون. اهو ذهن ۾ رکڻ ضروري آهي ته غلط ڪم ڪنهن به صورت، ڪنهن به جاءِ تي ۽ ڪنهن جي طرفان ڪيو وڃي، غلط ئي رهندو. اخلاقيات جو ٻٽا معيار ڪنهن به تهذيب يافته سماج لاءِ زهر آهن.

خيبرپختونخوا جي وزيراعليٰ سهيل آفريدي سان پيش آيل واقعو انهيءَ ئي سلسلي جو حصو آهي، جيڪو سياسي تلخين جي پيٽ ۾ اڃي ويو. هي واقعو صرف هاٿاپائي نه هو، پر هڪ منتخب نمائندي جي منصب ۽ وفاقي اداري جي ٻئي صوبي ۾ وقار جو معاملو هو. هن واقعو جي جيتري به مذمت ڪئي وڃي، گهٽ آهي. چو ته اها اسان کي ماضيءَ جي زخمن جي ياد ڏياري ٿي، جيڪي اسان سياسي انتقام جي ناليءَ تي هڪ ٻئي کي ڏنا هئا. سهيل آفريدي سان پيش آيل واقعو ايترو ئي قابل مذمت آهي جيترو نه آڪٽوبر 2020 ۾ مريم نواز ۽ ڪيپٽن (ر) صفدر سان ڪراچيءَ ۾ پيش آيل واقعو شرمناڪ ۽ قابل مذمت هو جيئن ته اهو واقعو سنڌ ۾ پيش آيو هو جتي پيپلز پارٽيءَ جي حڪومت هئي ۽ پي ڊي ايم جي اتحادي پڻ هئي، تنهنڪري سنڌ حڪومت جو ردعمل انتهائي سخت هو. صوبي جي وزير سعيد غني واضح ڪيو ته گرفتاري سنڌ حڪومت جي حڪم تي نه هئي، جنهن سان اهو تاثر پيدا ٿيو ته صوبي جي خودمختياريءَ ۾ مداخلت ڪئي وئي آهي. صوبي جي حڪومت جي طرفان ردعمل ايترو شديد هو جو سنڌ پوليس جي 15 اعليٰ آفيسرن احتجاجن موڪلون وٺڻ جون درخواستون ڏنيون. بلاول ڀٽو زرداريءَ جو ردعمل هڪ ميزبان جي تڙپ هئي. بعد ۾ معلوم ٿيو ته اهو سڀ اسلام آباد ۾ ويٺي هڪ طاقتور شخصيت جي اشارن تي ٿيو هو.

هن پس منظر کان پوءِ جمعي ڏينهن پنجاب اسيمبليءَ جي داخلي رستي تي پيش آيل ناخوشگوار واقعو پڻ انهيءَ ئي سياسي عدم برداشت جي ڪهاڻي ٻڌائي ٿو. وزيراعليٰ خيبرپختونخوا سهيل آفريدي پنهنجي ساٿين ۽ گارڊز سان پنجاب اسيمبلي پهتو جتي بدمزگي ٿي.

پنجاب اسيمبلي انتظاميه جو موقف آهي ته اهي صرف پنهنجي سيڪيورٽي پروٽوڪول تي عمل ڪري رهيا هئا ۽ لسٽ مطابق ماڻهن کي اندر وڃڻ جي اجازت ڏئي رهيا هئا. قانون سڀني لاءِ برابر آهي ۽ مسلح ماڻهن جو اسيمبليءَ ۾ زبردستي داخل ٿيڻ جرم آهي. اهو موقف پنهنجي جاءِ تي صحيح آهي. پر هڪ صوبي جي وزيراعليٰ سان پيش ايندڙ رويو سوال اٿاري ٿو.

مهمان نوازي ۽ پارلياماني روايتن جي تقاضا اها آهي ته جيڪڏهن ڪو ٽيڪنيڪل مسئلو به هو ان کي افهام و تفهيم ۽ شائستگيءَ سان حل ڪيو وڃي ها. خيبرپختونخوا حڪومت هن کي وفاقي اداري ۾ فرق پيدا ڪرڻ جي سازش قرار ڏني آهي. هن واقعي پنجاب ۽ خيبرپختونخوا جي وچ ۾ هڪ نئين سياسي جنگ شروع ڪري ڇڏي آهي. غير جانبدار حلقا چون ٿا ته سهيل آفريدي ڪنهن به سياسي جماعت سان تعلق رکندڙ هجي، پر هو هڪ صوبي جي عوام جو نمائندو آهي. هن سان بدسلوڪي ان صوبي جي عوام جي توهين آهي. ميزبان تي وڌيڪ ذميواري هجڻ باوجود، مهمان جو اخلاقي فرض آهي ته هو حدن جو احترام ڪري. وزيراعليٰ خيبرپختونخوا سان گڏ آيل مينا خان ۽ شفيع جان جو غير شائسته رويو اختيار ڪرڻ پڻ قابل مذمت آهي. صحافتي سوالن ۾ به خاص تعصب ظاهر ٿيو. سياستدانن کي سمجهڻ گهرجي ته اقتدار ڪڏهن هڪ جاءِ تي نه رهندو. اڄ جيڪي اقتدار ۾ آهن ۽ مخالفن سان امتيازي سلوڪ ڪن ٿا، سڀاڻي انهن کي پڻ اهڙين حالتن کي منهن ڏيڻو پوندو. اهڙا واقعا ڪنهن به جاءِ ۽ صورت ۾ قابل مذمت آهن ۽ فقط ملڪ ۾ نفرت ۽ ويڇا پيدا ڪن ٿا. سياستدانن کي اهڙو رويو اختيار ڪرڻ گهرجي جو هڪ ٻئي لاءِ احترام جي گنجائش پيدا ٿئي. جيڪڏهن پاڻ هڪ ٻئي جي منصب ۽ وقار جو لحاظ نه ڪندا ته عوام يا انتظامي ادارن کان توقع ڪيئن ڪري سگهبي؟ اقتدار جي ڏينهن ۾ اهڙو رويو اختيار ڪرڻ کان پاسو ڪيو وڃي ته جو اقتدار کان هٽڻ بعد انهن کي به اهڙن تلخ تجربن مان گذرڻو پوي.

موسمي سختين کي ڪيئن مُنهن ڏجي؟

ڊاڪٽر حبيب الحق رندڙا

گذريل سالن جي پيٽ ۾ سال 2025ع دوران سموگ جي خاتمي لاءِ وڌيڪ اثرائتا قدم کنيا ويا پر ان جي باوجود هن سال به شهري هن آفت جي اذيتن کان محفوظ نه رهي سگهيا. ڊسمبر جي انهن آخري ڏينهن ۾ گرمي پد گهٽجڻ سبب سموگ جي شدت ۾ ڪجهه گهٽتائي ضرور آئي آهي ۽ سال جي موڪلائيءَ سان گڏ اسموگ به ختم ٿي رهي آهي. پر وڏن شهرن ڏانهن ڏسندي، اهڙو تاثر ملي ٿو ڄڻ ته ايندڙ سال نون عذابن سان گڏ ٻيهر موٽي ايندو.

اڄو ته اِن چيلينج کي قبول ڪندي ايندڙ سال لاءِ اڳواٽ تياريون ڪريون ۽ اسموگ جي مڪمل خاتمي جو پڪو ارادو ڪريون. خاص طور تي پنجاب حڪومت اسموگ جي خاتمي ۽ مانيٽرنگ لاءِ جيڪي قدم کنيا آهن، انهن جي نتيجي ۾ گذريل سالن جهڙي شدت ۾ واڌارو نه ٿي سگهيو. مثال طور وڏن شهرن ۾ ايئر ڪوالٽي مانيٽر لڳائڻ سان اسموگ جي نوعيت ۽ شدت بابت اهم ڄاڻ ملي. حدداخلين جي خاتمي سان شهرن کي بنا ڪنهن رُڪاوٽ جي پيادل هلڻ جو موقعو مليو. شهري گهٽائيءَ ۾ ڪجهه گهٽتائي آئي، جڏهن ته شهري ڪچري جي مناسب بندوبست ۽ پاڻيءَ جي ڇنڊڇاڻ جهڙن قدمن سان اسموگ جي شدت ۾ ڪنهن حد تائين بريڪ لڳي آهي.

ان کان علاوه وڏن شهرن ۾ برقي ٽرانسپورٽ جو آغاز هڪ اهم ماحول دوست قدم آهي. مطلب ته هاڻي ادارن ۽ عوامي حلقن ۾ اسموگ سان مقابلي جو شعور موجود آهي جيتوڻيڪ اسموگ جي نهڻ جو عمل سڄو سال جاري رهندو آهي پر وڏن شهرن، خاص طور تي لاهور ۾، آڪٽوبر کان ڊسمبر تائين اسموگ شدت سان حملو ڪندي آهي ان جا اهم سبب فضائي ذرات جو نميءَ سان ميلاپ، هوا جو بيهجي وڃڻ ۽ لاهور جي شهري علائقن جو ڀرپاسي وارن علائقن جي پيٽ ۾ وڌيڪ گرمي پد آهي. انهن عنصرن جي نتيجي ۾ ارٻن لاهور مٿان اسموگ جو هڪ گنبذ جهڙو غير ڏسڻ جهڙو اُفقي گهيرو ٺهي وڃي ٿو جنهن ۾ ٻاهران ايندڙ اسموگ به شامل ٿي وڃي ٿي پر بدقسمتيءَ سان ان گنبذ اندر موجود لاهوري اسموگ ٻاهر نڪري نٿي سگهي. اهڙيءَ طرح روز بروز اسموگ جي شدت وڌندي رهي ٿي. جيڪڏهن اسموگ پيدا ڪندڙ انهن عنصرن کي ختم ڪيو وڃي ته اڳواٽ ئي اسموگ تي ضابطو آڻي سگهجي ٿو.

گاڏين ۽ ڪارخانن مان فضائي آلودگي گهٽائڻ لاءِ ضروري آهي ته فيول جي معيار کي يقيني بڻايو وڃي. لاهور شهر ۾ لڳايل سدائين سائي رهندڙ وڻ آڪٽوبر ۽ ڊسمبر ۾ گهٽي نمي پيدا ڪن ٿا، جيڪا اسموگ کي وڌائي ٿي. جيڪڏهن انهن جي جاءِ تي پنجاب جا روايتي مقامي وڻ پوکيا وڃن ها، ته نه رڳو خوبصورت آواز وارا پکي وڌي انگ ۾ شهرن ڏانهن موٽي اچن ها پر بهار جي موسم ۾ پَنَ ڇڻڻ سبب اهي وڻ نمي مهيا نه ٿا ڪن، جنهن سان اسموگ جي شدت گهٽجي سگهي ها.

ساڳي طرح شهرن ۾ ٽريفڪ ۽ لامحدود ڪنڪريٽ تعميرن تي ڪنٽرول ڪرڻ ضروري آهي. گذريل ڪجهه سالن دوران حڪومتن اسموگ جي پيدائش کان پوءِ ان جي خاتمي لاءِ جيڪي قدم کنيا، سي گهڻو اثرائتا ثابت نه ٿي سگهيا. هن طريقي سان فيول جي سڙڻ دوران پيدا ٿيندڙ ڪاربان جا ننڍا ذرڙا ۽ سلفر، نائٽروجن گئسون سڌي رستي ٻدران وڪڙيل ۽ ڊگهي رستي سان چمني مان ٻاهر نڪرن ٿيون. ان سان ظاهري طور آلودگي گهٽ نظر اچي ٿي پر حقيقت ۾ ان جو مڪمل خاتمو نٿو ٿئي. البته هن ٽيڪنالاجيءَ کان پوءِ انهيءَ جون قيمتون ضرور بيحد وڌي ويون آهن. ساڳئي طرح موٽر گاڏين ۽ ٽرڪن جي سخت چيڪنگ، فيول ڪوالٽي ۽ اسموگ ڪنٽرول لاءِ به خاطرخواهه نتيجا نه ٿي سگهيا آهي. خراب پيٽرول ۽ ڊيزل جو مسئلو رڳو گاڏيون پڪڙڻ سان حل نٿو ٿي سگهي ان لاءِ پٽرول پمپن جي روزاني بنياد تي جاچ جو مؤثر نظام ناهڻ ضروري آهي ۽ اسمگل ٿيل فيول جي سپلاءِ لائين کي مڪمل طور ختم ڪرڻو پوندو. ارٻن لاهور جي ڀرپاسي پاور جنريشن پلانٽن لاءِ متبادل فيول يا ٽيڪنالاجيءَ بابت تجويزن تي عمل ٿيڻ گهرجي. هڪ اندازي موجب ساهيوال ۾ قائم ڪوئلي تي هلندڙ پاور پلانٽ ۾ ڪوئلي جي استعمال جي مقدار پوري پنجاب ۾ هلندڙ ڀٽن جي گڏيل استعمال کان به وڌيڪ آهي. جيڪڏهن فيول يا ٽيڪنالاجيءَ ۾ تبديلي ممڪن نه هجي ته گهٽ ۾ گهٽ اسموگ جي ٽن مهينن دوران ان پلانٽ کي عارضي طور بند ڪيو وڃي. ان دوران ڪنڪريٽ بلاڪس جي استعمال کي همٿي ڏني وڃي، چاڪاڻ ته زرخيز زمين مان ڪڍيل ڪچي مٽيءَ جو اينٽن لاءِ استعمال ماحوليات ۽ زمين جي زرخيزيءَ لاءِ پاڻ ۾ هڪ وڏو نقصان آهي. موٽر گاڏين ۽ ٽرڪن جي آلودگيءَ تي ڪنٽرول ضروري آهي پر ان جيڪنگ سان گڏ انهن پٽرول پمپز جي سجاڻپ به ڪئي وڃي، جيڪي ناقص فيول وڪرو ڪن ٿا. بنا ڪنهن فرق جي سڀني پٽرول پمپن ۾ معيار يقيني بڻائڻ لاءِ مستقل نگرانيءَ جو نظام جوڙيو وڃي.

شهرن اندر ٽريفڪ جي دٻاءَ ۽ فضائي آلودگي گهٽائڻ لاءِ سرڪاري ادارن، عدالتن ۽ ڪاروباري مرڪزن کي آباديءَ جي تناسب سان شهر کان ٻاهر منتقل ڪيو وڃي. وڏن شهرن ۾ بار بار انفراسٽرڪچر اکيڙڻ کان پاسو ڪيو وڃي. تعميراتي سامان جي ٻاهران آڻڻ ۽ ٽرڪن وسيلي منتقليءَ کي گهٽائڻ لاءِ پراڻي مٽيريل کي ٻيهر استعمال ۾ آندو وڃي. لاهور اصل ۾ اسموگ سبب هڪ متاثر ۽ بيمار شهر بڻجي چڪو آهي. تنهن ڪري ان ۾ عارضي طور تي خاص انتظامي اختيار استعمال ڪرڻ گهرجن. اسموگ وارن مهينن يعني آڪٽوبر کان ڊسمبر تائين عمارتن ۽ موٽر گاڏين ۾ ايئر ڪنڊيشنر جي استعمال تي پابندي لڳائي وڃي ته جيئن گرمي پد جي فرق کي گهٽائي سگهجي. جنهن سان ٻاهران ايندڙ اسموگ ۾ گهٽتائي اچي سگهي ٿي. ياد رکڻ گهرجي ته اسموگ اسان جي وڏن شهرن جو بنيادي طور مقامي مسئلو آهي. جيتوڻيڪ پاڙيسري ملڪن مان ايندڙ اسموگ به ان ۾ حصو شامل ڪري ٿي پر جيڪڏهن اسان پنهنجي مقامي فضائي آلودگي ۽ ان جا سبب ڪنٽرول ڪري وٺون ته ٻاهران ايندڙ اسموگ جا اثر انتهائي گهٽجي سگهن ٿا ۽ اهڙيءَ طرح اسان جي شهري آباديءَ لاءِ سُڪون ۽ تحفظ جو انتظام ممڪن بڻجي سگهي ٿو.

اذيتون ڏيندڙ سال 2025ع پڄاڻيءَ طرف..!

ايڊووڪيٽ عبيدالله چچڙ

پاڻ هڪبئي سان ڪچهري دوران اهو چوندا آهيون ته انسان جي زندگي وڌي رهي آهي. حالانڪ ائين هرگز ناهي. اڄ زندگيون وڌڻ بجاءِ ڏينهون ڏينهن گهٽجي رهيون آهن. اڳ هفتو يعني اٺ ڏينهن گذرڻ جو به انتظار ڪيو ويندو هو. هاڻ ته سال گذرندي به خبر نه ٿي پوي. رڳو پاڻ نئين ڪئلينڊر ڏسڻ ۾ پورا آهيون. مون کي هڪ ڪتاب گهر جي مالڪ چيو هو ته سال 2025ع جو ماهوار ڪئلينڊر توهان ڏانهن موڪليندس! يقيناً اهو 2025ع وارو ڪئلينڊر اڃان پهتو ئي نه ته مٿان 2026ع اچي مهمان ٿيو آهي. هيءَ سسٽم جيڪو قدرتي هجي يا هٿرادو اڄ وقت جي رفتار سان ڏينهون ڏينهن نه رڳو تبديلي پر گهٽجڻ بدران وڌي رهيو آهي. خير سان سال 2025ع جا آخري 2 ڏينهن گذرڻ کانپوءِ نئين سال جي سج جا ڪِرڻا اُپرندا. دنيا سميت هن ڌرتيءَ تي رهندڙ ڪروڙين عوام هن سال کي الوداع ڪري ايندڙ سال جي خير عافيت لاءِ دعائون ڪندا. يقيناً دنيا جي ٻين ملڪن جي پيٽ ۾ اسان جو ملڪ پاڪستان نه رڳو قدرتي غنيمت سان مالا مال آهي پر صدين کان جيڪا خوشحالي ۽ قدرتي وسيلن سان گڏوگڏ جيڪڏهن پائيچاريءَ جو ذڪر ڪجي ته ان جو مثال ملڻ به مشڪل آهي. هن ڌرتيءَ مختلف مذهبن سان تعلق رکندڙ ماڻهن جي هڪ ٻئي لاءِ سهپ، رواداري ۽ محبت جو مثال ملڻ به مشڪل آهي. ٻئي طرف اها بدقسمتي چئجي يا ٻيو ڪُجهه جو اهڙي محبت ۽ روادايءَ واري ملڪ کي جيڪڏهن حقيقي معنيٰ ۾ جيڪا شيءِ نه ملي آهي سا وقت جي حڪمراني ٿي آهي، چو ته هتي بدقسمتيءَ سان جيئن ئي وقت پنهنجي رفتار سان گذرندو رهي ٿو، تيئن ئي حالتون سڌرڻ بجاءِ ڏينهن ڏينهن بگاڙ طرف وڌنديون پيون وڃن. سال 2025ع ڪيئن گذريو؟ ڇا وهيو واپريو؟ يقيناً سڀ ڪجهه هر اک اڳيان آهي. سال 2024ع جي اليڪشن دوران موجوده حڪومت جي ذميواريون سنڀالڻ جو پهريون سال آهي. يقيناً انهيءَ حڪومت جو جيڪڏهن حقيقي معنيٰ ۾ ڏسجي ته هي سڄو سال ائين گذري ويو جيئن مون شروعاتي سٽن ۾ عرض ڪيو. پر وقت جي حڪومتن سرڪاري پئسو ضايع ڪندي ٻين ملڪن جا دورا ته خوب ڪيا پر عوام خاطر ڪَکَ پِچي ٻيٺو به نه ڪيو. پر اُلٽو جيڪي تباهه ڪاريون، مصيبتون، تڪليفون درپيش آيون، تن جي دادرسي اڄ سڄو سال گذرڻ باوجود به نه ٿي سگهي آهي.

ماضيءَ وانگر روايتي بيروزگاري، بدامني، مهانگائيءَ توڙي هٿرادو ٽئڪس ۾ واڌ جو ذڪر ڪجي ته هن سال حڪومت عوام جو هٿ ولي چيلهه ٽي پچي ڇڏي. ڪاڏي پيتي جي شين جا اگهه هن ڀيري هٿ ولي جوٽ چاڙهيا ويا. اٽو، کنڊ، تيل، دوائون، ڪپڙو مطلب ته هر اها واهپيدار شيءِ، جيڪا روزانو لکن جي حساب سان ٽنن جي تعداد ۾ استعمال ٿئي ٿي، انهن جي اگهه ۾ گهٽتائيءَ بجاءِ هٿرادو اضافو ڪيو ويو.

سنڌ صوبي جو ذڪر ڪريون يا پاڻ سڄي سال جي مجموعي سروي ڪريون ته چئني صوبن جي پيٽ ۾ هن سال 2025ع ۾ پنجاب ۽ بلوچستان بدامنيءَ جي باهه ۾ سڙندا رهيا. بيروزگاري ته ختم ٿيڻ جو نالو ئي ناهي. مسڪين، بيروزگار ۽ نوجوان هر سال جيان هن 2025ع ۾ به سڄو سال سرڪاري آفيسن جا چڪر ڪاٽڻ ۾ پورا رهيا، موٽ ۾ اٽي ۾ لوڻ برابر ته نوڪريون نه ڏنيون ويون پر مجموعي طور هڪڙا آهي ماڻهو ڪامياب ٿيا، جن چار ڏوڪڙ ڏنا ۽ پيا آهي برسر روزگار سان لڳا، جن جا تعلق اقتداري ڌرين سان ويجها هئا. باقي مسڪينن جي اولاد نوجوان توڙي وڏيون وڏيون ڊگريون رکندڙ نياڻيون سڄو سال سرڪاري آفيسن ۽ لاڳاپيل آفيسن جا چڪر ڪاٽيندي کين هيءُ سال به گذري ويو. سال جي شروعاتي ڏينهن ۾ جڏهن وقت جي حڪمرانن پنهنجي ڪرسي بچائڻ خاطر نه رڳو 26هين آئيني ترميم آندي پر ارسا ائڪٽ ۽ پيڪا ائڪٽ جهڙا ڪارا قانون آڻي تاريخ جي بدترين سالن ۾ هن سال جي مختلف وقتن تي به پيرا ملڪ جي آئين ۾ ترميمون آنديون ويون. اهڙي ريت صحافت جي زبان ۽ هٿ بند ڪرڻ لاءِ هن حڪومت پيڪا ائڪٽ آڻي صحافت مٿان وار ڪيو. اهڙي ريت ارسا ائڪٽ ۾ جيڪا ترميم آندي وئي، ان ۾ به سنڌ جي عوام سان ٻٽو سلوڪ رکندي وفاقي حڪومت سنڌو درياهه مٿان ڌاڙي هڻڻ جي ناپاڪ ڪوشش ڪئي، جنهن جي شروعات هن سال درياهه مان تڪراري 6 ڪئنال ڪڍڻ جو منصوبو جوڙيو ويو. جتي سنڌ جي وڪيل برادريءَ ميدان تي اچي حڪومت سان مهاڏو اٽڪايو ۽ نتيجي ۾ وفاقي حڪومت اهي تڪراري 6 ڪئنال ڪڍڻ جو منصوبو ختم ڪيو.

اهڙي ريت هن سال ۾ جيڪا قدرتي برسات پئي، ان جي تفصيل موجب ته پنجاب سان گڏوگڏ ڪي پي ڪي ۾ به برساتن تاريخي تباهي مچائي، جنهن دوران مقامي ماڻهن جو جيڪا معاشي قتلام ٿيو ته اُتي هزارين جانيون به ضايع ٿيون. پنجاب جي مختلف ضلعن ۾ هن ڀيري جيڪا برسات ۽ پوءِ نالن جي پاڻي تباهي آندي، تنهن نقصان جو ته ڪاٿو به نه ٿو لڳائي سگهجي. انهن مهينن دوران جڏهن نه رڳو ساوڻ جون برساتون پر ساوڻيءَ جو جيڪو ساليانو سنڌو درياهه ۾ پاڻي چوڙ ڪري ٿو تنهن نه رڳو پنجاب پر سنڌ ۾ به وڏي تباهي آندي. اهڙين برساتي تباهڪارين کان علاوه هن بدنصيب سال جتي ٻيون ته ڪوڙ ساريون پريشانيون ۽ مصيبتون آنديون پر هن ئي سال پاڪ فوج پاران ٻن دشمن ملڪن کي رُڳ جا چٽا چُهڙايا. شروعاتي طور تي پاڙيسري ملڪ هندستان پاران اسان جي پاڪ ڌرتيءَ تي ناموس نظر رکندي هڪ ڪِريل حرڪت ڪئي وئي، جنهن ڪانپوءِ پاڪ فوج جي جوانن انڊيا سان مهاڏو اٽڪايو ۽ ڪاميابي ماڻي انڊيا جي فوج کي ٽوٽا چهرايا. اهڙي جنگي صورتحال ۾ ملڪ ۽ عوام جو جاني ۽ مالي نقصان نه ٿيو. جيڪو ضروري طور نقصان حصو رهيو ۽ معاشي گهوٽالو به درپيش رهيو.

هن سال 2025ع ۾ برساتن ۽ نالن جي پاڻي پنجاب ۽ ڪي پي ڪي ۾ تباهي آندي، هتي هن بدنصيب سال گذريل ڪجهه سالن جي پيٽ ۾ سنڌو درياهه اندر پاڻيءَ جي واڌ سبب سنڌ جو ڪچو عملي طور ٻُڏڻ بعد تمام گهڻو نقصان رسيو آهي. سوين ڳوٺ پاڻيءَ جي لپيٽ ۾ اچڻ ڪانپوءِ جيڪي بچاءِ بند ڏنل هئا، سي ٽٽڻ ڪانپوءِ ڪيترائي ويڙها ويران ٿي ويا ته گڏوگڏ فصل کي به نقصان پهتو. خاص طور تي سنڌ جي آترين ضلعا هن سال تمام گهڻو متاثر ٿيا. سال 2025ع اندر جيڪڏهن بدامني، قتل غارت ۽ اغوا ڪارين جو تذڪرو ڪجي ته يقيناً ڏندي آڱريون اچي وينديون. جتي سڄو سال سنڌ خاص طور تي آترين ضلعن گهوٽڪي، شڪارپور، ڪشمور ڪنڌڪوٽ ۽ جيڪب آباد ڌاڙيلن جي رحم ڪرم تي ڇڏيا ويا. سال جي شروعاتي مهينن کان آخري ڊسمبر جي پڄاڙيءَ ۾ ڪچي جي ڌاڙيلن 30 سالن جي ماضيءَ کي ورجائيندي گهوٽڪي ۾ تاريخ جي بدترين واردات ڪئي، جتي مسافر ڪوچ مان ڪي 20 ماڻهو زبردستي اغوا ڪيا ويا. ان واقعي جا پڙاڏا ملڪ جي ڪنڊڪڙڇ ۾ گونجندا رهيا. اهڙي ريت سڄو سال سنڌ جا آترين وارا ضلعا بدامنيءَ جي باهه ۾ سڙندا رهيا ۽ پوليس پاران ٻرون حملن ذريعي ڪچي جي ڌوهارين خلاف جيڪو آپريشن ڪيو ويو، موٽ ۾ ڪا ڌاڙيلن خلاف مثبت موٽ هرگز نه ملي سگهي.

اهڙي ريت هن بدنصيب سال ۾ به ڪشمور واسين مسلسل اذيتناڪ حالتن کي منهن ڏئي رهيا آهن. ڪو اهڙو نصيب آور ڏينهن مشڪل سان هوندو جڏهن ڪا اڌ وٺندڙ واردات نه ٿي هجي، قبيلائي جهيڙن جو ذڪر ڪجي ته سوين بيگناهه ماڻهو هن سال انهيءَ ناسور جو شڪار ٿي، موت جي منهن هليا ويا. 5 کان 8 ماڻهو هڪ ٿي هنڌ مارجڻ جون خبرون به شايع ٿيون ته جتي 30 کان مٿي قبيلائي ڌرين هڪ ٻئي جو شڪار ڪنديون رهيون ته اغوا ڪارين جي واقعن ۾ به هي سال گذريل وقت جي پيٽ ۾ چار قدم اڳتي رهيو.

سال 2025ع دوران جيڪڏهن عورتن سان ٿيندڙ ناحق زيادتين ۽ قتل غارت جو ذڪر ڪجي ته يقيناً هن بدنصيب سال ۾ اڻ ڳڻيون حوا جايون نه رڳو سرعام تشدد جو شڪار ٿيون ته گڏوگڏ ناحق ڪَاروڪاريءَ جي ڪُڏي الزام هيٺ ڪيترين ئي عورتون موت جي منهن ۾ هليون ويون، جن جو ڪاٿو به نه ٿو لڳائي سگهجي. چاڪاڻ ته اسين رپورٽ ٿيل ڪيسن جو تعداد ته ميڊيا سامهون پيش ڪرڻ ۾ دير نه ٿا لڳايون پر اهي واقعا، جيڪي ٻهراڙين ۾ ٿيڻ ڪانپوءِ ڳجهه ڳوهه ۾ رکيا ويندا آهن، سي نه رپورٽ ٿيل ڪيسن کان به وڌيڪ هوندا آهن. اهڙي ريت هن بدنصيب سال اندر سڄي سنڌ سان گڏوگڏ ٿر ۾ به بُک ۽ بدحاليءَ کان پوءِ بيروزگار نوجوان، جنهن جو تعداد هزارن کان مٿي آهي، تن پاران خودڪشيون ڪري پنهنجي زندگيءَ جا ڏيئا اُجهايا ويا. ٿر کان علاوه صوبي جي ٻين ڪيترن ئي شهرن ۽ علائقن مان به اهڙي قسم جا واقعا روزانو جي بنياد تي رپورٽ ٿيندا رهيا، جتي اڪثر ڪارڻ بيروزگاري ۽ مهانگائي ٻڌائي وئي. اهڙي طرح هن سال ۾ ملڪ سميت سنڌ جي صحافين سان تاريخ ساز ويڌن ٿيا، نرءِ ميرواهه، ميرپور ماٿيلو سميت ڪراچيءَ جي صحافين کي به هن بدنصيب سال ۾ هڪ پري پلان تحت شهيد ڪيو ويو. مجموعي طور هن سال جتي صوبي جي وڪيلن، قومپرستن پارٽين آئيني ترميمن سنڌو درياهه مٿان ڌاڙي توڙي ٻين جائز مطالبن خلاف سڄو سال احتجاج طور عوام روڊن تي رهيو پاڻ جيڪڏهن ماضيءَ ۾ جهاتي پائينداسون ته جتي وفاقي حڪومت پاران آئيني ترميمون آڻي ملڪ جي معزز عدالت کي ٻن حصن ۾ ورهايو ويو پر ان جي پيٽ ۾ ملڪ جي چئني صوبن مان سنڌ جي وڪيلن هن سال 2025ع کي احتجاجي سال طور ملهائي هڪ وڏي فاقاڪشيءَ کي منهن ڏنو عدالتي ڪارروائين جو مسلسل بائيڪاٽ ڪري وڪيل برادريءَ خاص طور تي سنڌ جي وڏن بارن ڪراچي ۽ حيدرآباد اندر سخت احتجاج ڪيا ويا. اهڙن احتجاجن ڪانپوءِ جيتوڻيڪ عدالتي ڪارروايون نه معطل رهيون پر وڪيل برادريءَ جو جيڪو معاشي نقصان رسيو، تنهن جو مثال ماضيءَ ۾ نه ٿو ملي سگهي. مجموعي جاڻ موجب ته هي سال ملڪ سميت سنڌ جي عوام لاءِ ماضيءَ کان به قدم وڌيڪ اذيتناڪ رهيو بهرحال ايندڙ سال لاءِ دعاگو آهيون.

روزاني عبرت

بقايا 1 — مرض ۾ مبتلا

ٽنڊوباگو تعلقي جي ڳوٺ بخشو چانڊيو ۾ هڪ ئي گهر ۾ ڏينهن اندر ٻه ڀاءُ پيٺ ڊائريا جي بيماري سبب فوت ٿي ويا. 15 کان وڌيڪ ٻارڙا ڊائريا جي مرض ۾ مبتلا آهن. فوت ٿيلن ۾ 15 سالن جي نورڏادي ڌيءَ مصري خان چانڊيو ۽ ٽن سالن جو اسد پٽ مصري خان شامل آهن. جڏهن تہ مصري چانڊيو جي وڌيڪ ٻن ڀاٽين سميت 15 ڳوٺ جا ٻارڙا ڊائريا جي بيماري ۾ مبتلا آهن. ڊائريا جي مرض ۾ مبتلا وڌيڪ ٻارڙن ۾ مصري چانڊيو جون ٻہ ڀاٽيون دلشاڻا، رضيہ سان گڏ بلوچ، عرس، حاڪم، سائين بخش، عبدالقدير سميت 15 ٻارڙا ڊائريا جي مرض ۾ مبتلا آهن. ڳوٺاڻن روشن چانڊيو، مصري چانڊيو صحت کاتي جي اختيارين کان گهر ڪئي آهي تہ ڳوٺ ۾ ڪئمپ قائم ڪري معصوم ٻارڙن جون حياتيون بچايون وڃن.

بقايا 2 — حصو ورتو

ابڙو، نذير احمد ملاح ڊاڪٽر فيض احمد ڪوسو ,جهانگير ڪوسو ,آدم چنڙ ۽ شهر جي سياسي، سماجي ۽ ادبي شخصيتن خصوصي شرڪت ڪئي، جن شاگردن جي همت افزائي ڪندي چيو تہ تعليم ئي قومن جي ترقي جو واحد ذريعو آهي، ۽ اهڙا اسڪالرشپ پروگرام غريب ۽ محنتي شاگردن لاءِ روشن مستقبل جو در کولين ٿا اسڪالرشپ ٽيسٽ شفاف نموني سان ورتي وئي، جڏهن تہ انتظاميا پاران هدايو ويو تہ چونڊيل شاگردن کي مڪمل ميرٽ جي بنياد تي اسڪالرشپس ڏنيون وينديون. آخر ۾ مهمانن فياض انسٽيٽيوٽ آف سائنس اينڊ ٽيڪنالاجي جي انتظاميا جي تعليمي خدمتن کي ساراهيو. فياض انسٽيٽيوٽ جي مئنيجنگ ڊائريڪٽر فياض علي سومري چيو تہ اسڪالرشپ ۾ 1 پوزيشن ماڻيندڙ شاگرد کي مفت ليپ ٽاپ ۽ nd 2 پوزيشن ماڻيندڙ کي پورو سال DIT مفت ڪورس ڪرايو ويندو جڏهن تہ rd 3 پوزيشن ماڻيندڙ شاگرد کي 6 مهينا لاءِ مفت CIT ڪورس ڪرايو ويندو ان کان علاوه ٽيسٽ پاس ڪندڙ شاگردن جي ماهانا فيس ۾ رعايت جو اعلان ڪيو ويو.

بقايا 3 — چونڊيو ويو

طاهري سال 2025 جي تنظيمي ڪارڪردگي رپورٽ پيش ڪئي چونڊ اجلاس ۾ ليڪچر ڏيندي جمعيت علماءِ طاهريہ سنڌ صوبي جي سيڪنڊ اسسٽنٽ فنانس سيڪريٽري مولانا خليفا دلمراد ابڙو طاهري چيو تہ اسان جي تنظيم جو مقصد امام الانبياءِ عليہ السلام جي بابرڪت شخصيت جي پيغام کي پکيڙڻ ۽ ان جي ترويج ۽ تبليغ لاءِ هر ممڪن ڪوشش ڪرڻ آهي. علم جي خدمت ڪرڻ ۽ تعليم ۽ تعليم ذريعي ماڻهن جي دلين ۾ علم ۽ عالمن جي اهميت کي اجاگر ڪرڻ. اڄ اسان جي سماج جي نوجوانن ۾ ملحدانہ سوچ وڌي رهي آهي، جنهن جو مکيہ سبب علم ۽ عالمن کان فاصلو آهي عالم، منبر جا وارث آهن ۽ هن منبر تان اسان کي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جاري رکڻ گهرجي. اسان جي تنظيم جو پليٽ فارم آهي امن ۽ محبت جو پيغام پکيڙڻ گهرجي ۽ نفرت کي ختم ڪرڻ گهرجي چو تہ هي اسان جي اڳواڻ جو سبق آهي فنانس سيڪريٽري بي جمعيت علماءِ طاهريہ سنڌ صوبي مولانا خليفہ حسيب احمد راهوجا طاهري صاحب تئين چونڊيل ضلعي باڊي سال 2026 جو اعلان ڪيو صدر مولانا محمد عالم اوڳاهي طاهري صاحب سينيئر نائب صدر مولانا زين العابدين طاهري صاحب نائب صدر مولانا منظور احمد جعفري طاهري صاحب جنرل سيڪريٽري مولانا سين بخش ملڪ طاهري صاحب جوائنٽ سيڪريٽري مولانا رياض حسين طاهري صاحب پريس سيڪريٽري حافظ ظهور احمد اوڳاهي طاهري صاحب فنانس سيڪريٽري حافظ غلام مصطفيٰ بنگوار آفيس سيڪريٽري مولانا محمد عثمان اوڳاهي طاهري صاحب آڊيٽر خليفہ غلام محمد ملڪ اجلاس ۾ خاص طور تي جماعت اصلاح المسلمين ضلعي ڪشمور جي سينيئر نائب صدر خليفي رفيق احمد سومرو طاهري صاحب نائب صدر حافظ غلام ياسين گولو طاهري صاحب جنرل سيڪريٽري فقير جاويد احمد اوڳاهي طاهري صاحب ڊاڪٽر غلام شبير رند طاهري صاحب ۽ صحافي دوستن شرڪت ڪئي.

بقايا 4 — احتجاجي مظاهرو

عثمان اجڻ لطف الله ۽ ٻيا ڪري رهيا هئا اڳواڻن ميڊيا آڏو داهيندي چيو تہ جوابدارن ڪار ٽيڪسي هلائيندڙ نوجوان محمد صديق اجڻ کي هڪ مهينو اڳ سواري ڪٽڻ جي بهاني ڳوٺ عارب سولنگي گهرائي چانهہ ۾ نشو ڏئي اغوا ڪري ويا اغوا ڪرڻ بعد ڪراچي ۾ قيد ڪري ڪيترائي ڏينهن سخت تشدد ڪري ٻانهن ۽ آڱريون پڃي ڇڏيون آهن، هن چيو تہ جڳهہ جي مالڪي تان تڪرار هلندڙ هو جنهن سبب جوابدارن پنهنجي ساٿين سان گڏجي اغوا ڪري سخت تشدد ڪيو آهي اسان جوابدارن خلاف ڳمبٽ ٿاڻي تي ڪيس داخل ڪرائڻ لاءِ ڪيترائي ڦيرا ويا آهيو پر پوليس با اثر خلاف ڪائي ڪاروائي ڪرڻ لاءِ تيار تہ آهي هٿن ڊي آئي جي سکر، ايس ايس پي خيرپور سميت اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو تہ نوٽيس وٺي با اثر جوابدارن خلاف ڪاروائي ڪري انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 5 — احتجاج

ڪي شهرين پاران ڪيترائي دفعا شڪايتون ڪرڻ باوجود ڪو بہ عمل نہ ٿيو - پي پي ايل گيس فيلڊ ۽ سوئي گيس انتظاميا خلاف جي يو آئي ۽ مختلف تنظيمن ۽ شهرين پاران پاران گهنٽا گهر ڪان پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي وئي ريلي کي خطاب ڪندي احمد پناهڻ . عمران ميراڻي نورنبي گجراڻي، قاري حزب الله ميراڻي عبدالمالڪ چاچڙ عبدالغفار چاچڙ نيڪ محمد چاچڙ حفيظ الله چاچڙ عباس علي چاچڙ نيڪ محمد سهرياڻي غلام ياسين نصيراڻي ۽ ٻين چيو تہ سوئي گيس اختيارين جي نااهلي ۽ بي حسي سبب ڪنڌڪوٽ شهر جي ٻرياسي جي وارن علائقن رئيس بهادر خان چاچڙ ڳوٺ بيمار جا رهواسي عذاب ۾ مبتلا آهن سخت سردي ۾ بنا ڪنهن اڳواٽ اطلاع جي گيس بند ڪري شهرين ۽ علائقي واسين سان ڪليل ظلم ڪيو پيو وڃي جنهن سبب مرد عورتون ۽ معصوم ٻار بزرگ سخت پريشاني ۾ آهن روز مره جي زندگي مفلوج بڻجي چڪي آهي سوئي گيس جي کاتي جي ناڪام پاليسين ۽ لاپرواهي عوام کي روڊن تي اچڻ لاءِ مجبور ڪيو آهي بل باقاعدي سان وصول ڪيا وڃن ٿا پر گيس مهيا ڪرڻ ۾ مڪمل ناڪام نظر اچي رهي آهي جيڪا سراسر ناانصافي ۽ عوام سان ڌڪو ڪيو پيو وڃي سوئي گيس انتظاميا هئراڊو شهر ۾ گيس کي بند ڪري شهرين کي پريشان ڪري رهي آهي جڏهن تہ گيس بہ اسان جي علائقي مان نڪري ٿو ۽ گيس جي قلت بہ اسان جي شهر ۾ آهي اسين ميڊيا جي مدد سان سوئي سدرن گيس ڪمپني جي اعليٰ اختيارن ۽ ضلع انتظاميا کان گهر

(continued, column 2)

ڪيون ٿا تہ شهر ۾ هئراڊو گيس جي لوڊشيڊنگ ڪندڙن مقامي عملدارن خلاف ڪاروائي ڪري شهر ۾ گيس جي فراهمي کي يقيني بڻايو وڃي ٻئي صورت ۾ اسين احتجاج جو دائرو وڌائي پريور احتجاج ڪنداسين

بقايا 6 — ويهڪ

ڪرڻ ۾ شيخ اياز جو ڪردار جي عنوان هيٺ ڪوٺايل ويهڪ ۾ ڳالهائيندي ڪيو ويهڪ ۾ ڳالهائيندي ناميارو ليکڪ ۽ اديب تاج جويو چيو تہ شيخ اياز سنڌي ٻولي جو ڪرشمو هو اهڙو ڪرشمو جيڪو صدين ۾ پيدا ٿيندو آهي. هن سنڌي ٻولي کي تمام گهڻو اجاگر ڪيو. هن چيو تہ شاهہ عبداللطيف ڀٽائي هڪ عظيم شاعر هيو ۽ 20هين صدي ۾ شيخ اياز سنڌي ٻولي کي عروج تي پهچايو. سنڌس شاعري جا اُن دور تي تمام وڏا اثر پيا. هن چيو تہ ڪير شاعر ۽ اديب ٻي ڪنهن بہ ٻولي ۾ شهرت ماڻي نٿو سگهي. مادري ٻولي ۾ ئي شاعر ۽ اديب عروج ماڻي سگهي ٿو. شيخ اياز بہ پنهنجي ٻولي کي وڌيڪ ترجيح ڏني. شيخ اياز رڳو شاعري تہ ڪئي پر هن ٻولي جا نوان لفظ بہ تخليق ڪيا هو وڏو عظيم شاعر هو. ناميارو شاعر عزيز گوپانگ چيو تہ سنڌ ۾ اهڙا ڪي تہ شاعر ناهن رهيا جن ٻولي کي نوان لفظ ڏنا هجن پر شيخ اياز تہ صرف ٻولي کي عروج تي پهچايو پر هن سنڌي ٻولي کي لاتعداد نوان لفظ بہ ڏنا. شيخ اياز تہ صرف ٻولي پر لفظ استعمال ڪيا پر هن پنهنجي شاعري ۾ لفظن جي سهڻي نموني جوڙجڪ ڪئي. سنڌس علمي ۽ ادبي فڪر تمام معاثهون رهيو. هن چيو تہ اسان جي اها خوشنصيبي آهي جو اسان شيخ اياز کي ڏٺو ۽ ٻڌو بہ آهي پر ايندڙ نسل جا شاعر رڳو سنڌس تصور ئي ڪري سگهندا. هن چيو تہ هو هڪ انقلابي ۽ رومانوي شاعر هو. هن نہ رڳو انقلابي خواب ڏٺا پر هو انقلاب جو تصور بہ ڏئي ويو آهي. ناميارو ليکڪ ڊاڪٽر فياض لطيف چيو تہ 18هين صدي ۾ شاهہ عبداللطيف ڀٽائي ٻولي لاءِ جيڪو فن فڪر فلسفو ۽ پورهيو ڪيو 20هين صدي ۾ شيخ اياز ان تسلسل کي اڳتي کڻي هليو هن چيو تہ هن جديد دور ۾ جڏهن ٻوليون خطري هيٺ آهن تہ سڄي دنيا جا ماڻهو فڪرمند ٿي ويا پر اُن دور ۾ سنڌي ٻولي کي اُن ڪري خطرو ناهي جو شاهہ عبداللطيف ڀٽائي ۽ شيخ اياز سنڌي ٻولي لاءِ اينترو ڪم ڪيو آهي جو سنڌي ٻولي کي ڪا لهر ۽ لوڏو ئي ناهي. ناميارو شاعرہ بختاور جام چيو تہ شيخ اياز پنهنجي شاعري ذريعي ٻولي کي عروج تي پهچايو هو هڪ تمام وڏو شاعر هو جنهن ٻولي لاءِ بهترين ڪردار ادا ڪيو.

بقايا 7 — ورتيون

ڪاروائي ڪري چوري ٿيل 8 مينهون هٿ ڪري ورتيون آهن چور گهر مان چوري ٿيل مينهون هڪ هنڌ کان ٻئي هنڌ ڪچي واري علائقي ڏانهن منتقل ڪري رهيا هئا تہ پوليس ٽيم ناڪابندي ڪري ڌوهارين جي حرڪتن جو جائزو ورتو ڪيٽي موريو جي ويجهو پوليس ۽ ڌوهارين جو آمهون سامهون مقابلو ٿيو جنهن بعد پوليس جو گهيرو ڏسي ڌوهاري مينهون ڇڏي فرار ٿي ويا. جڏهن تہ ڌوهارين جي گرفتاري لاءِ ڪچي واري علائقي ۾ سرچ آپريشن جاري آهي. پوليس هن شڪي ماڻهن کي گرفتار ڪري ورتو آهي ايس ايس پي خيرپور مينهون هٿ اچڻ بعد اصل مالڪ عبدالستار آگاڻي حوالي ڪيون. جڏهن تہ ايس ايس پي خيرپور ڊاڪٽر سميع الله سومرو طرفان مقابلي ۾ حصو وٺندڙ پوليسپارٽيءَ کي شاباشي جو پيغام ڏنو.

بقايا 8 — پيتا ڏني

جڳهہ تي منعقد ڪرڻ کپن تہ جيئن اسان جي آئنده نسل سنڌ جي ڏاهن، دانشورن، شاعرن، ليکڪن ۽ سياستدانن جي محنت کي نہ وسارين ۽ انهن جي محنت کي ساراهيو وڃي تہ جيئن هو انهن کي جاڻي سگهن ۽ انهن جي ڪيل جدوجهدن مان سکي سگهن ۽ سنڌي ادب کي اڳيان وڌائن.

بقايا 9 — ٻڪ هڙتال جاري

ڪاسي پنهنجي پوري ٽيم سميت ٻڪ هڙتالي ڪئمپ تي پهچي يڪجهتي طور شرڪت ڪئي. ايمل خان ڪاسي ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو تہ آئون ٻن ڏينهن کان ڪاروتجهر گهميو رهيو آهيان ۽ مون محسوس ڪيو آهي تہ ڪاروتجهر هڪڙو پٿر نہ پر هي هڪ تاريخي تهذيبي ثقافتي ماڳ سان ڳنڍو ڳنڍ هتان جي ماڻهن جي زندگي جو دارومدار بہ ڪاروتجهر تي آهي، ڪاروتجهر ۾ سهڻا مور پکي رهن ٿا جيڪي ڪاروتجهر جي سونهن کي اڃان بہ وڌيڪ خوبصورت بڻائين ٿا. مذهبي حوالي سان بہ ڪاروتجهر وڏي اهميت رکي ٿو هتي انتهائي پراڻا جينن مندر موجود آهن. هن چيو تہ هتي جا ماڻهون ڪاروتجهر بچائڻ لاءِ جدوجهد ڪن پيا، ڪير بہ ماڻهون ڪاروتجهر ڪٽڻ جو حمايتي نہ آهي. سنڌ حڪومت فوري طور تي هن جبل کي ورلڊ هيريٽيج ڪليئر ڪرائي. آئون هتان جي ماڻهن سان واعدو ٿو ڪيان تہ اوهان جو ڪيس آئون هر فورم تي وڙهندس ۽ انشا الله ڪاروتجهر کي بچائينداسين. ٻي طرف ڪاروتجهر سڄاڳ فورم جي اڳواڻن گهر ڪئي تہ ڪاروتجهر کي فوري طور تي تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 10 — سامان ٻهاري ويا

چور رات جو روڊ پرسان قائم اتي جي چيڪپر رڪيل 8، اٺ ٻوريون پاڻ، هڪ عدد پاور بيٽري ۽ 80000 اسي هزار رپيا روڪ رقم چوري ڪري فرار ٿي ويا جڏهن تہ صبح جو سوين ڳوٺاڻن پاران چورن جا پيرا کڻيا پٽي ويا پر آخري اطلاعن تائين چورن جو ڪوبہ پتو نہ پئجي سگهيو ، جڏهن تہ گڏريل ڪيٽرن ئي ڏينهن کان ڪڙيوگهنور راهوڪي ڳالهائي ڪاڪيجاڻي سميت آسپاس جي علائقن ۾ بدامني جي باهہ ٻريل آهي جي چوريون ڦرون روز جو معمول بڻيل آهن شهرين ڳوٺاڻن سنڌ حڪومت وزير داخلا سنڌ آءِ جي سنڌ ڊي آئي جي حيدرآباد ايس ايس پي بدين کان مطالبو ڪيو تہ ڪڙيوگهنور سميت لاڙ پٽي ۾ بدامني جي ٻريل باهہ جو نوٽيس ورتو وڃي شريف شهرين کي ڌوهارين کان تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 11 — وٺي پيتا پيش

سان هزارين جسقم ڪارڪنن ۽ اڳواڻن جي موجودگي ۾ ملهائي وئي. تقريب ۾ جسقم تعلقہ ڪوٽڙي جي صدر جبران سومرو، نائب صدر حنيف سومرو، جنرل سيڪريٽري آڪاش پريو فنانس سيڪريٽري عظير سميت ٻين ڪارڪنن شرڪت ڪئي. شرڪت ڪندڙن سرمد سنڌي کي خراج عقيدت پيش ڪندي سنڌس سنڌ لاءِ ڪيل جدوجهد ۽ خدمتن کي پيتا ڏني، ڪوٽڙي بيهار ڪالوني جي مک چوڪ تي منعقد ٿيل هن ورسي تقريب کي وڏي جوش، ولولي ۽ قومي جذبي سان ملهائي وئي جتي سرمد سنڌي جي فڪر ۽ پيغام کي ياد ڪيو ويو. آخر محفل موسيقي جو پڻ بندوبست ڪيو ويو.

بقايا 12 — ريين جو نقصان

حفاظت ۽ سار سنڀال جي ذميواري لاڳاپيل کاتي تي هئي. رات جو اوچتو باهہ لڳڻ سان ٻيڻل ڳاڏين مان باهہ جا

(column 3)

شعلا ۽ دونهون جيڪي پري پري تائين نظر آيو باهہ لڳڻ بعد فوري طور فائر برگيڊ کي اطلاع ڏنو ويو. پراطلاع باوجود فائر برگيڊ جو عملو وقت سر واقعي واري هنڌ تي نہ پهچي سگهيو، جنهن سبب باهہ وڌيڪ شدت اختيار ڪري وئي باهہ وڌڻ سبب ٻرياسي ۾ رهندڙ ماڻهن ۾ بہ شديد خوف پکڙجي ويو ۽ ڪيترائي رهواسي پنهنجن گهرن کان ٻاهر نڪري آيا. هوڏانهن چوپول آهن تہ ايڪسائيز کاتي جي ڪجهہ اعليٰ عملدارن مبينا طور گاڏين مان قيمتي پرزا ۽ سامان ڪڍڻ بعد چاٽي واٽي گاڏين کي باهہ لڳرائي، تہ جيئن ثبوت ختم ڪري سگهجن. شهرين جو چوڻ آهي تہ جيڪڏهن هن معاملي جي شفاف جاچ نہ ڪرائي وئي تہ سرڪاري ملڪيت کي دانستہ طور نقصان پهچائڻ جا اهم پهلو لڪل رهجي ويندا. شهرين، سماجي حلقن ۽ قانوني ڌرين پاران مطالبو ڪيو پيو وڃي تہ واقعي جي غير جانبدار انڪوائري ڪرائي وڃي، فائر برگيڊ جي دير جو سبب معلوم ڪيو وڃي ۽ جيڪڏهن ڪنهن بہ سرڪاري عملدار جي غفلت يا ملوث هجڻ ثابت ٿئي تہ انهن خلاف سخت قانوني ڪاروائي عمل ۾ آندي وڃي، تہ جيئن مستقبل ۾ اهڙن واقعن جي روڪٿام ٿي سگهي.

بقايا 13 — اسڪول منعقد

جي عنوان تي خطاب ڪندي چيو تہ انڊس ڊيلٽا مڪمل طور تباهہ ٿي ويو آهي، ملڪ ٺهڻ وقت سوا 4 ڪروڙ آبادي هئي، هن وقت آبادي 25 ڪروڙ ٿي وئي آهي، ان ڪري ٻين ضرورتن سميت پاڻيءَ جي ضرورت بہ وڌي وئي آهي، هن چيو تہ 1960 ۾ پاڪستان ۽ انڊيا وچ ۾ ٿيل سنڌ طاس معاهدي تحت جنهن سان 20 سيڪڙو پاڻيءَ جو انڊيا ڏانهن هليو ويو هن چيو تہ ڪوٽڙي کان هيٺ اڳ ۾ 150 ملين فوٽ پاڻي پهچندو هئو جيڪو هاڻ 150 فوٽ بہ نہ ٿو اچي، پاڻي سان گڏ لٽ بہ ايندو هئو جيڪو لٽ 40 ڪروڙ ٽن هوندو هئو جيڪو لٽ هاڻ 3 ڪروڙ بہ مشڪل سان اچي ٿو هن چيو تہ لٽ ۾ اهڙي زرخيز مٽي آهي جيڪا فصلن کي طاقت ڏئي ٿي، اسان کي موجوده حالتن ۾ ٽيڪنالاجي ۽ شهرن سان پاڻ کي ڳنڍڻو پوندو جڏهن تہ زرعي سوال تجزيا ۽ سياست تي ڪامريڊ احمد حيام خطاب ڪيو هئراڊو ذهانت جو دور ۽ درپيش مسئلا تي اياز ملڪ ۽ پدر شاهي جي تخليق، ارتقا ۽ خاتمي جون گهربل حالتن تي ڪامريڊ ام فروا ٿلهو خطاب ڪيو سوشلسٽ اسڪول ۾ ٽيڪن ٽيبلا ۽ قومي گيت پيش ڪيا ويا، سوشلسٽ اسڪول جي موقعي تي ڪتابن جا اسٽال پڻ لڳايا ويا، تقريب کي ڪامريڊ بخشل ٿلهو عاليہ بخشل، سينگار نوناري ۽ ٻين خطاب ڪيو.

بقايا 14 — تحريڪ جاري

بابت ڪيل اعلانن تي ستن سالن گذرڻ باوجود بہ عمل نہ ٿيڻ حڪمرانن جي نااهلي ۽ سياسي دوکي جو ڪليل ثبوت آهي. باڊهہ کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ باڊهہ تعلقہ موومينٽ جي سنڌ تي موومينٽ جي ڪنوينر ڪامريڊ علي محمد بروهي، عبدالحميد سومرو ۽ زيب علي ساريو جي اڳواڻيءَ ۾ 336 هين هفتي بہ باڊهہ ميڊيا هائوس کان ٽاٽون هال تائين احتجاجي ريلي ڪڍي وئي، احتجاجي ريلي ۾ مختلف مڪتبہ فڪر سان سلهاڙيل شخصيتن علي انور عسڪري، محمد ارشاد انصاري، عزيز بروهي، دودو ديشي، اصغر نوناري، مولا بخش قلبوٽو، نور محمد بليدي، منور نوناري، مرتضيٰ گوپانگ، بخشل مگسي، محمد امين سيال، علي بخش سولنگي، نور ساريو ۽ زاهد پناڻ سميت شهرين شرڪت ڪري حڪمرانن خلاف سخت نعريبازي ڪئي. ان موقعي تي ريلي کي خطاب ڪندي علي محمد بروهي، عبدالحميد سومرو ۽ زيب علي ساريو چيو تہ اسان گذريل ستن سالن کان حڪمرانن کي سنڌن واعدا ياد ڏيارڻ باڊهہ تعلقي جي گهر ڪري رهيا آهيون. پر حڪمران اسان جي جائز مطالبي کي نظرانداز ڪري رهيا آهن. هٿن چيو تہ گرمي هجي يا سردي، برسات هجي يا طوفان، عيد هجي يا عاشورو باڊهہ جا شهري هر حال ۾ روڊن تي نڪري پنهنجو آئيني حق گهرندا رهيا آهن، پر حڪمرانن لاءِ باڊهہ جا ماڻهو رڳو ووٽ بئنڪ بڻيل رهيا آهن. هٿن چيو تہ پيپلز پارٽي جي قيادت پاران ڪيل واعدا هاڻي شهرين لاءِ مذاق بڻجي چڪا آهن حڪمرانن جاڻي واڻي باڊهہ کي پٺتي ڌڪي رکيو آهي، جنهن سبب شهر بنيادي سهولتن کان محروم، بيروزگاري وڌيل ۽ نوجوان مايوسي جو شڪار بڻجي رهيا آهن، هي صرف ناانصافي نہ پر باڊهہ سان کليل دشمني آهي. هٿن چيو تہ باڊهہ کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ اسان پرپور ڪوشش ڪنداسين هٿن گهر ڪئي تہ باڊهہ تعلقي جو نوٽيفڪيشن جاري ڪري شهرين ۾ پکڙيل بيچيني ختم ڪئي وڃي. ياد رهي تہ بي ڊي ايس پاران باڊهہ ۾ منعقد پروگرام ۾ پ پ سنڌ جي صدر نثار احمد کهڙو ۽ ايم اين اي نظير احمد بگهيو شرڪت ڪري اهو اعتراف ڪيو تہ شهرين جا مطالبا جائز آهن، باڊهہ لاڙڪاڻي ضلعي جو ٻيو نمبر وڏو ۽ تعلقي جو حقدار شهر آهي، جنهن کي هيئنر تائين تعلقي جو درجو نہ ملي سگهيو آهي، جنهن ڪري شهري گهربل بنيادي سهولتن کان محروم بڻيل آهن.

بقايا 15 — مظاهرو

استاد کي پگهار ڏيو" جا زوردار نعرا هنيا. ان موقعي تي احتجاج ڪندڙن چيو تہ حڪومت تعليم سڌارڻ جي دعوي ڪندي پئي اچي، پر هڪ ايماندار استاد کي سالن تائين پگهارن کان محروم رکڻ انساني حقن جي ڪليل ڀڃڪڙي آهي هٿن مطالبو ڪيو تہ متاثر استاد جي بلاڪ ٿيل آءِ ڊي فوري طور بحال ڪري ٻارهن سالن جون سموريون بقايہ پگهارون بنادير ادا ڪيون وڃن.

بقايا 16 — ڊولفن

موسمي رجحان آهي ۽ ان جو آلودگي سان ڪو بہ تعلق ناهي. هن قل کي عام طور تي سامونڊي چمڪ جي نالي سان سڃاتو وڃي ٿو جيڪو نوڪٽيلوڪا نالي هڪ ننڍڙي ترندڙ سامونڊي جاندار جي ڪري ٿيندو آهي. ماهرن موجب، نوڪٽيلوڪا قل هر سال سياري ۽ نومبر ۽ فيبروري جي وچ ۾ ظاهر ٿئي ٿو هن سال، اهو نومبر ۾ شروع ٿيو ۽ ڪراچي کان بلوچستان جي ساحل تائين پکڙجي ويو آهي. قل جي ڪري، گوادر جي اولهہ ۽ اوڀر وارن خليجن سان گڏ، پسني کان جيواڻي تائين، سمنڊ جو پاڻي سائو نظر اچي رهيو آهي. ماهرن جو چوڻ آهي تہ ڊولفن جي موجودگي ان ڳالهہ جو اشارو آهي تہ سامونڊي ماحول اڃا تائين متوازن آهي.

بقايا 17 — چونڊون

آهي ۽ ان جي انتهائي مقبول سياسي جماعت اين ايل ڊي جبري طور توڙي وئي آهي.

بقايا 18 — واڌارو

معطل ڪري ڇڏيو آهي ذريعن موجب پي آءِ اي جي جده کان ملتان ايندڙ اڏام جي بن عورت ايئرهوسٽس جي وچ ۾ جهيڙو جده ايئرپورٽ جي انٽرنيشنل ڊيپارچر لائونج ۾ شروع ٿيو

(column 4)

جهيڙي دوران شروعات ۾ سخت جملن جي ڏي وٺ ٿي جنهن کان پوءِ معاملو شدت اختيار ڪري ويو ٻئي جٽيون هڪ ٻئي سان هٿاپائي تي لهي آيون. واقعي کان پوءِ پي آءِ اي جي هڪ آفيسر موقعي تي پهچي صلح ڪرائي ۽ معاملي کي وڌيڪ وڌڻ کان روڪيو ويو پي آءِ اي جي ترجمان واقعي جي تصديق ڪندي ٻڌايو تہ اهو واقعو 23 ڊسمبر تي پيش آيو هو انتظاميہ واقعي جو فوري طور تي نوٽيس وٺندي ٻنهي هوائي ميزبانن کي معطل ڪري ڇڏيو آهي جڏهن تہ معاملي جي انڪوائري بہ شروع ڪئي وئي آهي، ترجمان موجب قومي ايئرلائن نظم، ضبط ۽ پيشہ وارانہ رويي تي ڪنهن بہ قسم جو سمجهوتو نہ ڪندي ذميوارن جي خلاف ضابطي موجب ڪاروائي ڪئي ويندي.

بقايا 19 — برسات اڳڪٿي

امڪان آهي، جنهن سبب ٿڌ جي شدت وڌي ويندي.

بقايا 20 — اهلڪار معطل

1990ع جي قلم 40B تحت ڪنڊ جي پيداوار جي موڻ شفاف ۽ بنا رڪاوٽ نگراني کي يقيني بڻائڻ لاءِ مقرر ڪيو ويو هو انهن جي غير حاضري جو انڪشاف لارج ٽيڪس آفيس لاهور طرفان ڪيل معمول جي مانيٽرنگ دوران ٿيو. ايل ٽي او لاهور، غفلت ۽ لاپرواهي کي نظر ۾ رکندي جاٿايل اهلڪارن خلاف قاعدن ۽ ضابطن تحت محڪماتي ڪاروائي شروع ڪرڻ جي سفارش ڪئي.

بقايا 21 — پينل ڪي وڌايون

آزادي کي هٿي وٺائڻ ۽ صحافين جي حقن جي تحفظ لاءِ ڪراچي پريس ڪلب جو ڪردار هميشہ اهم رهيو آهي. هن چيو تہ ڪراچي پريس ڪلب ۽ پيپلزپارٽيءَ جو هميشہ ساٿ رهيو آهي اميد آهي تہ نئين قيادت صحافتي سالميت لاءِ ڪراچي پريس ڪلب جي ڪردار کي وڌيڪ مضبوط ڪندي.

بقايا 22 — پولنگ اڄ ٿيندي

ورڪرز پينل سان ٿيندو جنهن ۾ صدر ، نائب صدر ، جنرل سيڪريٽري ، جوائنٽ سيڪريٽري ، خزانچي ۽ گورننگ باڊي جي نو سيٽن تي ووٽنگ ٿيندي جڏهن تہ ايسوسيئيٽ ڪلاس جي ميمبر گورننگ باڊي تي ڊيموڪريٽڪ جرنلسٽس گروپ ۽ عقيل ابراهيم گروپ جو گڏيل اميدوار راجا انور جانيو بنامقابلي ڪامياب ٿي ويو آهي.

بقايا 23 — وارثن جو ڌرڻو

ڳوٺاڻن نئون ڪوٽ جي خواجہ چوڪ تي روڊ بلاڪ ڪري ڌرڻو هڻي ويهي رهيا ڌرڻي سبب نئون ڪوٽ مٺي عمرڪوٽ بدين ڏانهن ايندڙن ويندڙ مسافر ٽوڙي لودر گاڏين جون قطارون لڳي ويون خواجہ چوڪ مين روڊ مڪمل بلاڪ ٿي ويو ايس ايچ او نئون ڪوٽ سليم سراج سمون ڌرڻي واري هنڌ پهچي ڳوٺاڻن سان ڳالهين ڪري ڌرڻو ختم ڪرايو ان موقعي تي ايس ايچ او نئون ڪوٽ ٻڌايو تہ موٽرسائيڪل ڦر وارو واقعو ڪلوئي پوليس جي حد ۾ ٿيو آهي اسان اطلاع تي واقعي واري هنڌ پهچي ڳوٺاڻن کان معلومات وٺي جاچ ڪري رهيا آهيون جوابدارن کي جلد سوگهو ڪيو ويندو

بقايا 24 — سعودي عرب

عرب يمن جي عالمي سطح تي تسليم ٿيل حڪومت جي درخواست تي "آپريشن فيصلاتو طوفان" (عاصمہ الحزم) ۽ " آپريشن بحالي اميد" (اعاده الامل) ذريعي " صلاح مشوري واري اتحاد جي حمايت" جي قيادت ڪئي آهي. ان جو مقصد يمن جي رياست جي بحالي ۽ انهن جي سموري زمين تي خودمختياري قائم ڪرڻ آهي هن چيو تہ ڏاکڻين صوبن جي آزادي ان رستي ۾ هڪ اهم مرحلو ثابت ٿئي هن واضح ڪيو تہ سعودي عرب يمن مسئلي کي هڪ منصفاڻو سياسي مسئلو سمجهي ٿو جنهن کي نظرانداز نٿو ڪري سگهجي ۽ نہ ئي ان کي ڪجهہ شخصيتن تائين محدود ڪري سگهجي ٿو ۽ نہ ئي ان کي تڪرارن ۾ استعمال ڪري سگهجي ٿو

بقايا 25 — مهم جو اعلان

الرحمان ۽ ٻيا اڳواڻ خطاب ڪندا. پيپلزپارٽيءَ جي 17سالن جي دور اقتدار ۾ ڪرپشن ۽ ڏاڙيل راڄ سنڌ جي سڃاڻپ بڻجي وئي آهي، ڪراچي کان گڙهي خيرو تائين عوام ڏاڙيلن ۽ پتاخورن جي نشاني تي آهن هر هنڌ سسٽم جا ڇاڙتا عوام جو رت چوسي رهيا آهن جن کي حڪومت ۾ ويٺل باائرن جي سرپرستيءَ حاصل آهي عوام جي ڪا داد فرياد ٻڌڻ وارو ڪونهي. قبيلائي جهيڙا سنڌ ۾ هڪ ناسور جي شڪل بڻجي ويا آهن. شڪارپور ۾ رت جي راند وارو افسوسناڪ واقعو سنڌ تي مڙهيل پ پ جي سترهن سالن جي ڪاري دور جو نتيجو آهي ، ڪٿي آهي حڪومت قانون ۽ انصاف ؟حڪمران عوام وڙهايو حڪومت ڪريو واري پاليسي تي گامزن آهن. جماعت اسلامي مظلومن جو آواز بڻجي ميدان ۾ آهي پ پ جي عوام ۽ سنڌ دشمن پاليسين کي وائکو ڪندا سين اهڙن خيالن جو اظهار جماعت اسلامي سنڌ جي امير ڪاشف سعيد شيخ حيدرآباد ۾ ضلعي عهديدارن جي اجلاس کي خطاب دوران ڪيو جنهن ۾ حيدرآباد ميرپورخاص ۽ نواب شاهہ ڊويزن جا اڳواڻ شريڪ هئا. هن وڌيڪ چيو تہ زمينن تي والار ڪان وٺي سنڌ جي حقن جي سودي بازي تائين پيپلزپارٽي جي صوبائي حڪومت ملوث آهي. ڪراچي ۾ اجرڪ واري نمبر پليٽ جي آڙ ۾ عوام کا ڦرلٽ ڪئي پئي وڃي ٻئي طرف ڪراچي کان ڪشمور سنڌ جا روڊ رستاغير محفوظ ۽تباهہ آهن پر مرادعلي شاهہ حڪومت سڀ ڪجهہ نيڪ آهي جو راڳ ڳائي رهي آهي. هن زور ڀريو تہ حڪومت ڪراچي کان ڪشمور سنڌ امن امان جي بحالي ، ڪرپشن جي خاتمي، عوام جي جان ۽ مال جي حفاظت ڌوهارين جي خاتمي ۽ عوام کي پاڻي صحت تعليم جهڙين بنيادي سهولتن پهچائڻ لاءِ جوڳا اپاءَ ڪئي. جماعت اسلامي سنڌ جي جنرل سيڪريٽري محمد يوسف چيو تہ پيپلزپارٽيءَ جي حڪومت سنڌ کي تباهہ ڪري ڇڏيو آهي. 18سال گذري ويا پر اقتدار ۾ هوندي بہ پ پ بي بي جي قاتلن کي گرفتار نہ ڪري سگهي. ڪالهوڪي جلسي ۾ بہ قاتلن حوالي سان ڪابہ ڳالهہ ڪونہ ڪئي وئي آهي جڏهن تہ قاتل روز آئيني ۾ پنهجو فوٽو ڏسندو آهي ان موقعي تي صوبائي اڳواڻ الطاف احمد ملاح،سهيل احمد، عبدالقدوس احمداڻي،زاهد راڄپر ۽ اطلاعات سيڪريٽري مجاهد چنا پڻ موجود هئا.

بقايا 26 — افتتاح

ڊاڪٽر شام سندر کي آڏواڻي چيو تہ حڪومت سنڌ اقليتي برادرين جي مذهبي، ثقافتي ۽ تاريخي ورثي جي تحفظ لاءِ عملي قدم کڻي رهي آهي. هن چيو تہ جڳي شنڪر مندر جي بحالي سان نہ رڳو مندر جي تاريخي حيثيت بحال ٿيندي، پر هندو برادري کي پنهنجي عبادت ڪرڻ ۾ پڻ آساني ٿيندي. هن وڌيڪ چيو تہ پ پ جي چيئرمين ۽ سنڌ حڪومت جي ويزن تحت صوبي اندر سڀني اقليتي عبادتگاهن جي بهتري، بحالي ۽

ٽنڊوباگو لڳ ڊائريا جي بيماري سبب ڀاءُ ڀيڻ فوت، ڳوٺ جا 15 کان وڌيڪ ٻارڙا مرض ۾ مبتلا

ڳوٺ بخشو چانڊيو واسي 15 ورهين جي نورزادي ڌيءُ مصري ۽ ٽن ورهين جو مصري خان فوت ٿي ويا

مصري چانڊيو جي وڌيڪ ٻن نياڻين سميت ڳوٺ جا 15 کان وڌيڪ ٻارڙا موذي مرض ۾ مبتلا ٿي ويا

ڳوٺاڻن روشن چانڊيو، مصري چانڊيو ۽ ٻين پاران صحت کاتي جي اختيارين کان ڳوٺ ۾ ٽيم موڪلڻ جو مطالبو

ٽنڊوباگو(نا ر) ٽنڊوباگو لڳ ڳوٺ بخشو چانڊيو ۾ ڊائريا جي بيماري سبب ڀاءُ ڀيڻ فوت ٿي ويا، ڳوٺ جا 15 کان وڌيڪ ٻارڙا ڊائريا جي مرض ۾ مبتلا. ڳوٺاڻن پاران ميڊيڪل ٽيم موڪلڻ جي گهر. خبر موجب

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوباگو: ڳوٺ بخشو چانڊيو ۾ ڊائريا جي بيماري ۾ مبتلا ٻارڙا

اسڪرانگ سسٽم ۾ 7 اسڪالرشپس لاءِ 450 کان وڌيڪ شاگردن ۽ شاگردياڻين حصو ورتو

ڪنڊيارو (ن ع) ڪنڊيارو جي مشهور تعليمي اداري فياض انسٽيٽيوٽ آف سائنس اينڊ ٽيڪنالاجي جي طرفان انڊس اسڪولنگ سسٽم ۾ 7 اسڪالرشپس لاءِ اسڪالرشپ پروگرام منعقد ڪيو ويو جنهن ۾ 450 کان وڌيڪ شاگردن ۽ شاگردياڻين اسڪالرشپ ٽيسٽ ۾ ڀرپور حصو ورتو موقعي تي پروفيسر عبدالستار

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ ڪمبٽ واسين جو بااثر ۽ پوليس جي ظلم خلاف احتجاجي مظاهرو

الله بخش ڪالوني واسي محمد صديق اڄڻ ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

جڳهه جي مالڪي تان تڪرار تان بااثرن نوجوان کي اغوا ڪري تشدد ڪيو آهي، انصاف ڪيو وڃي

خيرپور(د ر) خيرپور جي ڪمبٽ ٿاڻي جي حد الله بخش ڪالوني جي رهواسي محمد صديق اڄڻ پاران برادري جي ساٿين سان گڏجي بااثر ۽ پوليس جي ظلم خلاف احتجاجي مظاهرو اعلي اختيارين کان انصاف جو مطالبو مظاهري جي اڳواڻي معاذ نوجوان محمد صديق، حنيف الله محمد

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

جمعيت علماءِ طاهريه ضلعي ڪشمور جو چونڊ اجلاس، مولانا محمد عالم اوڳاهي کي صدر چونڊيو ويو

ڪنڌڪوٽ (ڊ ر) جمعيت علماءِ طاهريه ضلعي ڪشمور جو ساليانو چونڊ اجلاس ڪنڌڪوٽ ۾ جامع مسجد فيضان مصطفيٰ ۾ منعقد ٿيو اجلاس جي شروعات مولانا رياض حسين طاهري جي تلاوت قرآن پاڪ سان ٿي مولانا محمد صديق طاهري ۽ مولانا منظور احمد شيخ طاهري نعت شريف پيش ڪئي ضلعي جنرل سيڪريٽري مولانا سائين بخش ملڪ

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

ڪنڌڪوٽ شهر ۾ گيس جي اڻ اعلانيل لوڊشيڊنگ ۽ گهٽ پريشر خلاف احتجاج

رهواسين حزب الله ميرائي، عبدالمالڪ چاچڙ، عبدالغفار چاچڙ ۽ ٻين احتجاج ڪيو

اڻ اعلانيل لوڊشيڊنگ ۽ گهٽ پريشر سبب سخت پريشان آهيون، نوٽيس وٺي پريشاني ختم ڪرائي وڃي

ڪنڌڪوٽ (ن ع) ڪنڌڪوٽ شهر ۾ گيس جي اڻ اعلانيه لوڊشيڊنگ ۽ گهٽ پريشر هجڻ بعد شهري سخت پريشان موسم سرد شروع ٿيڻ بعد شهر ۾ روزانو غير اعلانيه ڪيترائي ڪلاڪ روز گيس جي بندش هجڻ ڪري رڌ پچاءُ ۽ گهرو زندگي سخت متاثر ٿيڻ لڳي ڪنڌڪوٽ سوئي گيس انتظاميا

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو محمد خان ۾ سجاڳ ٻار تحريڪ پاران شيخ اياز جي ورسي تقريب منعقد، شاگردن شيخ اياز جا بيت ٻڌائي ڀيٽا ڏني

سنڌي ٻولي جي بااختيار اداري پاران شيخ اياز جو ڪردار عنوان هيٺ ويهڪ

تقريب ۾ تاج جويو، عزيز ڪرپانگ، ڊاڪٽر فياض لطيف ۽ ليکڪ ۽ اديبن جي شرڪت

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ لڳ چانڊيا برادري ۾ هلندڙ خوني تڪرار جو نبيرو، 50 لک رپيا ڏنڊ مقرر

ٽنڊومستي پرسان ٿي سال اڳ رٽائرڊ استاد ريٽواز چانڊيو کي هٿيارٻندن اغوا بعد قتل ڪري لاش پاٽيءَ ۾ ڦٽو ڪيو ويو هو

تڪرار جو نبيرو چانڊيا برادري جي نيڪ مردن رئيس فاروق احمد چانڊيو، رئيس عبدالمجيد چانڊيو جي سرپرستي هيٺ ٿيو

عبدالحفيظ چانڊيو مٿان ڏوهه ثابت ٿيڻ تي 50 لک رپيا ڏنڊ مقرر ڪري ڌرين کي ڪير ڪنڌ ڪيو ويو

خيرپور(د ر) ٽنڊومستي پرسان ٿي سال اڳ رٽائرڊ استاد ريٽواز چانڊيو عرف زين چانڊيو کي نامعلوم هٿيارٻندن اغوا بعد قتل ڪري لاش پاٽيءَ جي تلاءُ ۾ ڦٽو ڪيو ويو هو جنهن جو لاش وارث کي 20 ڏينهن بعد ڳريل

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

سگهيون ۾ ڳوٺاڻن جو پوليس جي ناجائزين خلاف احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ پيروز لڪ واسين وڪيل لڪ، هادي بخش لڪ ۽ ٻين احتجاج ڪيو

سگهيون ۽ سوپوديرو پوليس گهرن تي چڙهائي ڪري روڪ رقم ۽ سامان ڦري وئي آهي: مظاهرين

سگهيون (ن ع) سگهيون پرسان ڪچي واري علائقي ڳوٺ پيروز لڪ جي رهواسين وڪيل احمد لڪ، هادي بخش لڪ، لياقت علي لڪ، محمد علي لڪ، پنهل لڪ، شڪيل احمد لڪ، قاصد علي لڪ، پير بخش لڪ، گلزار علي لڪ ۽ ٻين جو سگهيون سوپوديرو پوليس جي ناجائزين

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

سگهيون: ڳوٺاڻا مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

ڊنگورجا قومي شاهراهه تي تيز رفتار ٽرالر جو چنگچي رڪشا کي ٽڪر، 2 ڄڻا زخمي

هنگورجا (ن ع) هنگورجا قومي شاهراهه تي درگاهه حسن ڪجاڻي سامهون تيز رفتار ٽرالر ۽ چنگچي رڪشا ۾ ٽڪر ٿي پيو جنهن جي نتيجي ۾ ڏيپارجا واسي چنگچي رڪشا ۾ سوار علي محمد ٻڏدي ۽ معصوم نينگري ظهيران ٻڏدي شديد

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

خيرپور پوليس پاران مقابلي بعد ڌاڙيلن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

خيرپور(د ر) خيرپور پوليس ۽ ڌاڙيلن ۾ مقابلوهڪ زخمي حالت ۾ هٿيارن سميت گرفتار ان سلسلي ۾ مليل ڄاڻ موجب شاهه حسين پوليس کي اطلاع مليو ته ڌاڙيلن جو هڪ ٽولو ڏوهه جي ارادي سان پيرجو ڳوٺ خيرپور روڊ تي آڪيريءَ لڳ ڏوهه جي

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

راڌڻ جي جيالي پاران نظرانداز ڪرڻ خلاف پاڻ ساڙڻ جو ڇتاءُ

راڌڻ (ن ع) راڌڻ ويجهو قلجي اسٽيشن جو رهواسي سينيئر جيالو نظير هنگورو ختم احتجاج ڪبدي چيو آهي ته هن سموري عمر پ پ پ کي ارپي آهي ۽ هن آمراڻي دور ۾ جنرل ضياءالحق جي مارشل لا خلاف تحريڪون هلائيون جنهن سبب هن

بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد مان چور سونا زيور ۽ ڏيڍ لک رپيا روڪ رقم چوري ڪري فرار ٿي ويا

ڏنگر محلا واسي سنجي ڪمار جي گهران چور اڍائي تولا سونا زيور ۽ ڏيڍ لک ۽ سامان کڻي ويا

اطلاع تي واپاري اڳواڻن مير احمد علي بروهي، لالچند سيتلاڻي ٻين پهچي تفصيل ورتي انصاف جو مطالبو ڪيو

جيڪب آباد (ڊ ر) جيڪب آباد جي سٽي ٿاڻي جي حد ڏنگر محلا ۾ واقع سنجي ڪمار جي گهران اڻڄاتل چور اڍائي تولا سونا زيور ۽ ڏيڍ لک روپيا روڪ رقم چوري ڪري فرار ٿي ويا، اطلاع تي انجمن تاجران جي صدر مير احمد علي بروهي، هندو جنرل پنچائت جي صدر لالچند سيتلاڻي سميت

بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 5

پاڪستان پيپلزپارٽي جون جمهوريت ۽ ملڪ لاءِ سڀ کان وڌيڪ قربانيون

آهن: سيد غلام مرتضيٰ شاهه

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد ويجهو هٿيارٻندن ٻن نوجوانن کي زخمي ڪري موٽرسائيڪل ڦري فرار

بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڏيجي لڳ سماجي اڳواڻ ارباب علي ڪانڌڙو جي ورسي انتهائي عقيدت سان ملهائي وئي

خيرپور(د ر) خيرپور ضلعي جي تعلقي ڪوٽڏيجي جي تاريخي ڳوٺ ليلاري ۾ معزز سماجي سياسي ۽ قبائلي اڳواڻ مرحوم ارباب علي ڪانڌڙو جي ورسي انتهائي عقيدت، احترام ۽ مذهبي جذبي سان ملهائي وئي ورسي تقريب جو اهتمام

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي سائيٽ عوامي مسئلن کي نظرانداز ڪرڻ خلاف رهواسين جو مظاهرو

ميونسپل ڀولهاڙي جي چيئرمين خلاف ظفر ڪابورو شهباز ميمڻ نواز ملاح ۽ ٻين احتجاج ڪيو

چيئرمين آفيس ۾ نٿو ويهي، ڪروڙن جي بجيٽ باوجود عوام سهولتن کان محروم آهي: اڳواڻ

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڪوٽڙي سائيٽ جي چيئرمين ميونسپل ڪميٽي ڀولهاڙي طرفان عوامي مسئلن کي نظرانداز ڪرڻ خلاف رهواسين ظفر ڪابورو شهباز ميمڻ نواز ملاح ۽ ٻين طرفان بند پيل فلٽر پلانٽ جي اڳيان سخت احتجاجي مظاهرو نعريبازي ان موقعي تي ڳالهائيندي اڳواڻن چيو ته

بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 5

لاهور: پنجاب اسيمبلي جو اسپيڪر ملڪ محمد احمد خان ڪنوينشن کي خطاب ڪندي

ننگرپارڪر ۾ ڪارونجهر جي ڪٽائي خلاف 33 هين ڏينهن به بک هڙتال جاري

ڪارونجهر سجاڳ فورم جي اڳواڻن الهرکيو کوسو ۽ ٻين احتجاج جاري رکيو

سنڌ بار ميمبر ايمل خان کاسي ٽيم سميت ڪئمپ تي پهچي يڪجهتي جو اظهار ڪيو

ننگرپارڪر (ن ع) ڪارونجهر جي ڪٽائي نامنظور ڪارونجهر سجاڳ فورم جي اڳواڻن الهرکيو کوسو غلام مصطفيٰ دل ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ 33هين ڏينهن به بک هڙتال ڪري احتجاج ڪيو ويو. احتجاجي ڪئمپ تي سپريم ڪورٽ جي وڪيل ۽ سنڌ بار ڪائونسل جي ميمبر ايمل خان

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

ڪڙيوگهنور لڳ چورن جي چڪي جا تالا ٽوڙي لکين رپين جو سامان ڀاري ويا

نوتڪاڻي اسٽاپ تي چورن سيٺ آلو ڪولهي جي اٽي جي چڪي جا تالا ٽوڙيا

چور 80 هزار روڪ، اٽ بورين پاڻ ۽ قيمتي سامان کڻي ويا آهن انصاف ڪيو وڃي: متاثر

ڪڙيو گهنور (ن ع) ڪڙيوگهنور ٿاڻي جي حد ۾ راهوڪي ويجهو نوتڪاڻي اسٽاپ تي حيدرآباد گولاڙچي مين روڊ تي قائم سيٺ آلو ڪولهي جي اٽي جي چڪي ۾ رات دير سان مبينه طور نامعلوم چور چوري ڪري آسائي سان فرار ٿي ويا جڏهن پاڳين جي مطابق نامعلوم

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي ۾ قومي راڳي سرمد سنڌي جي 27هين ورسي ملهائي وئي، ڀيٽا پيش

جسقم تعلقي پاران بهار ڪالوني اسٽاپ جي مک چوڪ تي تقريب منعقد ڪئي وئي

اڳواڻن سرمد سنڌي کي سنڌ سنڌ لاءِ ڪيل جدوجهد ۽ خدمتن تي ڀيٽا پيش ڪئي

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) جسقم تعلقه ڪوٽڙي صنعان خان گروپ پاران سنڌ جي اڏيءَ پٽ سنڌ جو فخر سنڌ جو قومي راڳي سرمد سنڌي جي 27هين ورسي عقيدت ۽ احترام سان ڪوٽڙي بهار ڪالوني اسٽاپ جي اهم چوراهي تي هر سال جيان هن سال به وڏي ڌام ڌوم جوش ۽ جذبي سان جذبي

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

ڪنڊيارو: مرحوم ممتاز علي مگسي جي جنازي نماز پڙهي پئي وڃي، ٻئي طرف آخري ديدار

اوباوڙو ۾ ايڪسائيز پوليس پاران پڪڙيل گاڏين کي باهه، لکين رپين جو نقصان

پرائيوٽ پلاٽ تي بيٺل منشيات ڪيسن ۾ پڪڙيل گاڏين کي اوچتو باهه وڪوڙيو

ايڪسائيز عملي گاڏين مان قيمتي سامان ڪڍي ثبوت لڪائڻ لاءِ هٿ سان باهه ڏني آهي: چوٻول

اوباوڙو (ن ع) اوباوڙو جي ملڪ ڪالوني ۾ پرائيوٽ پلاٽ ۾ ڪيترن ئي سالن کان ايڪسائيز پوليس پاران منشيات ڪيسن ۾ پڪڙيل مختلف قسمن جي گاڏين لاءِ استعمال ٿيندو رهيو آهي آهي گاڏيون مختلف ڪيسن ۾ عدالتن جي ملڪيت (ڪورٽ پراپرٽي) طور بيٺل هيون جن جي

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

نصيرآباد ۾ عوامي ورڪرز پارٽي پاران ڪامريڊ حيدر بخش جتوئي سوشلسٽ اسڪول منعقد

مختلف علائقن کان ايل اديبن، دانشورن، معاشي ماهرن ۽ تجزيا نگارن شرڪت ڪئي

اسان کي موجوده حالتن ۾ ٽيڪنالوجي ۽ شهرن سان پاڻ کي ڳنڍيو پوندو: اڳواڻ

نصيرآباد (ن ع) نصيرآباد ۾ عوامي ورڪرز پارٽي پاران ڪامريڊ حيدر بخش جتوئي سوشلسٽ اسڪول منعقد ڪيو ويو سوشلسٽ اسڪول ۾ مختلف علائقن کان ايل اديبن، دانشورن، معاشي ماهرن ۽ تجزيا نگارن شرڪت ڪئي سوشلسٽ اسڪول واري پروگرام ۾ مختلف 6 موضوعن تي مقررين خطاب ڪيو جن ۾ نالياري دانشور نصير ميمڻ سنڌ جو آبي ۽ معاشي آئيندو

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

باڊهه شهر کي تعلقي جو درجو ملڻ نه سگهيو، احتجاجي تحريڪ جاري، مظاهرو

تعلقي موومينٽ 336 هين هفتي به ميڊيا هائوس کان ٽائون هال تائين ريلي ڪڍي وئي

حڪمرانن اعلان کي ست سالن کان عمل نه ٿيڻ سياسي دڙڪي جو کليل ثبوت آهي: اڳواڻ

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

باڊهه: تعلقي موومينٽ پاران هفتيوار احتجاج جي سلسلي ۾ ريلي ڪڍي وئي

سنڌ ۾ وڌندڙ ڪرپشن ۽ مهانگائي جي اصل ذميوار پاڪستان پيپلز پارٽي آهي: راشد محمود سومرو

پيپلز پارٽي اقتدار کي برقرار رکڻ لاءِ ڪارونجهر سميت سنڌ جي قدرتي وسيلن تي سمجهوتا ڪيا آهن

ڌاڙيلن جي راڄ سبب 400 کان وڌيڪ ماڻهو قيد ۾ آهن، سردار قبيلائي جهيڙا ڪرائي اقتدار کي ترڙ ڏئي رهيا آهن

ناقص حڪمراني سبب صوبي جي عوام سخت تڪليفن کي منهن ڏئي رهي آهي: دادو ۾ جلسي کي خطاب

دادو(رپورٽ: ولي محمد لند) جمعيت علماءِ اسلام (ف) سنڌ جي جنرل سيڪريٽري راشد محمود سومرو دارالفيوض مدرسي دادو ۾ ٿيل عوامي جلسي کي خطاب ڪندي چيو آهي ته سنڌ ۾ وڌندڙ ڪرپشن ۽

بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 5

دادو: جي يو آءِ اڳواڻ راشد محمود سومرو جلسي کي خطاب ڪري رهيو آهي

برازيل جي ساموئلي ڪناري ويجهو الٽرا لائيٽ جهاز ڪري تباهه، پائليٽ فوت

ريودي (اي پي پي) برازيل جي شهر ريودي جنيرو ۾ مشهور ڪوپاڪا بانا بيٽ ويجهو سمنڊ ۾ الٽرا لائيٽ جهاز ڪري تباهه ٿي

بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: جڳنا گهر کي اڳ لڳڻ جي ڪري باهه ٻرندڙ ٻارن کي ڪڍيو ويو

بقايا نمبر 48 ڏسو صفحو 5

آزاد ڪشمير ۾ پراسرار نموني گهر ۾ عورت جو لاش مليو

بقايا نمبر 46 ڏسو صفحو 5

پي سي بي پاران سري لنڪا خلاف ٽي ٽوئنٽي ڪرڪيٽ سيريز لاءِ ٽيم جو اعلان

بقايا نمبر 49 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: شيخ اياز جي ورسي تقريب ۾ اڳواڻ شريڪ آهن

پارٽي رياست اتر پرديش ۾ ٽرائفڪ حادثي ۾ 4 ڄڻا زخمي

بقايا نمبر 47 ڏسو صفحو 5

سوئم / دعا

ہمارے پیارے والد

مرحوم منظور علی اعوان

سندھ کے ممتاز سول سرونٹ ، جو سندھ حکومت میں اے سی/ایس ڈی ایم سکھر، شہدادکوٹ، لاڑکانہ، خیرپور، ڈپٹی کمشنر/ڈی ایم خیرپور، ڈائریکٹر (ایڈمن) ایکسائز اینڈ ٹیکسیشن ڈیپارٹمنٹ، ممبر سی ایم آئی ٹی اور کنسلٹنٹ صوبائی محتسب کے عہدوں پر فرائض سرانجام دیتے رہے، 27 دسمبر 2025 کو اپنے خالق حقیقی سے جا ملے۔

Location for Gents: Monday 29th December, 2025 at Sindh Government Officers Club Bath Island, Karachi.

Location for Females: Monday 29th December, 2025 at Bridge View Apartments/3 APT 803, Frere, Clifton, Karachi

TIME: ASR TO MAGHRIB

Saeed Ahmed Awan: 03002103790
Zafar Khoso: 03003821800
Muhammad Ali Awan: +971504698291
Dr. Mohsin Ali Awan: 03152431161
Moazam Ali Awan: 03313936225

ميانمار ۾ ڪيترن ئي ورهين جي گهرو ويڙهه، ڪانهوءَ فوجي نگراني ۾ چونڊون

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

ڳوٺ الطاف جيج سان ڪار رستم شهر کان جيڪب آباد ڪنوارين ڏاڍين نڪاح ڏيڻ رهڻ هر ته واقعو پيش آيو

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

گوادر جي سمنڊ ۾ بلوچ جي موجودگي جي باوجود ٻولڻ کي هڪ گروپ ۾ ڪڏ ڏنو ويو

ايف بي آر پاران شگرملن جي مانيٽرنگ ڊيوٽي تان غير حاضر رهندڙ 6 اهلڪار معطل

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد پريس ڪلب جي ساليانو چونڊ 2026 لاءِ پولنگ اڄ ٿيندي

چونڊن لاءِ پولنگ صبح جو 10 وڳي کان شام جو 6 وڳي تائين جاري رهندي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو ڪرم لڳ هٿيارٻند نوجوان کان موٽرسائيڪل ۽ رقم ڦري ويا، وارثن جو ڌرڻو

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو ڪرم: موٽرسائيڪل ڦر خلاف ڳوٺاڻن پاران روڊ بلاڪ ڪيل

سينيٽر وزير شرجيل ميمڻ پاران ڪراچي پريس ڪلب جي چونڊن ۾ ڪامياب ٿيندڙ اڳواڻن کي مبارڪ

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

يمن جا سعودي ڊرائون حملي کي ترجيح ڏيندي پڪتان جو خاتمو ڪندڙ سعودي عرب

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

جماعت اسلامي پاران پهرين جنوري کان سنڌ ۾ عوامي رابطا مهم جو اعلان

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻو ۾ جشن شنڪر مندر، جي بحالي ۽ نئين سر مرمت واري منصوبي جو افتتاح

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: سيءُ ۾ واڌ ڪانپي ٽرڪ گرم ڪپڙا کڻي ويا

برازيل جي اتر اوڀر رياست باهيا ۾ روڊ حادثو 11 ڄڻا فوت

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

چين ايندڙ سال ۾ وڌيڪ نئين مالياتي پاليسي تي عمل جاري رکندو

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

قلات ۾ فتنہ الهندستان خلاف ڪامياب آپريشن، 4 دهشتگرد مارجي ويا

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

شيخ اياز پنهنجي شاعري ذريعي سنڌي ٻولي کي عروج تي پهچايو: مقرر

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

خيرپور پوليس جي ٻروقت ڪارروائي، چوري ٿيل 8 مينهون هٿ ڪري ورثين

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

باڊهه ۾ پرائمري استاد جون اءِ ڊي بلاڪ ۽ پکهارون بند ڪرڻ خلاف مظاهرو

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

باڊهه: استاد جي آءِ ڊي پگهارون بند ٿيڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

جدہ ايئرپورٽ تي پي آءِ اي جون ايئرهوسٽس وڙهي پيون، وڊيو وائرل

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

ڪراچي ۾ سياري جي پهرين وسڪاري جي اڳڪٿي

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: پريس ڪلب جي ساليانو چونڊن ۾ ڪامياب ٿيل عهديدارن جو گروپ فوٽو

ڪراچي ۾ بيٺوقفين خلاف وڏي پيماني تي ڪريڪ ڊائون، 84 ڄڻا گرفتار

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

تحريڪ انصاف پاران سڄي سنڌ ۾ اسٽريٽ موومينٽ جي باضابطه شروعات جو اعلان

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

آمريڪا جي اتر اوڀر رياستن ۾ شديد برفاني طوفان، 1500 کان وڌيڪ اڏامون رد

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

ڪراچي پريس ڪلب جي ساليانو چونڊ، ڊيموڪريٽڪ پينل 18 مان 17 سيٽون کٽي ڪامياب

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

لاهور: هڪ اخباري هاڪر نئين سال جا ڪئلينڊر وڪرو ڪري رهيو آهي

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد سان ڇپرائي جاري ڪئي.